

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Pratchett Terry\Pratchett Terry -
Kobercové.PDB

PDB Name: Pratchett_Terry-Kobercove
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 26.8.2003
Modification Date: 26.8.2003
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Terry Pratchett
KOBERCOVÉ

Pro Lyn - za tehdy i za teď.

Poznámka autora

Tahle kniha má dva autory a oba jsou jedna a tatáž osoba.

Kobercové (The Karpet People) poprvé vyšli v roce 1971. Bylo v nich hodně špatných věcí hlavně proto, že je napsal někdo, komu bylo v té době sedmnáct.

Kniha se pomalu prodávala a nakonec se i vyprodala. A bylo to.

A pak se zhruba před sedmi lety začaly prodávat romány o Zeměploše a lidé si je koupili a začali se vyptávat: "Hele a co je to za knížku, ti Kobercové, od toho samého autora?" Nakladatelé už měli tak dost toho, vysvětlovat pořád lidem, že tu knihu nikdo nechtěl, že se rozhodli raději ji vydat znovu.

A to vydání si přečetl Terry Pratchett, kterému v té době už bylo triačtyřicet, a ten řekl: Tak moment. Tohle jsem napsal v době, kdy jsem si myslel, že fantasy je samý král a samá bitva. Teď jsem spíše nakloněn si myslet, že skutečné zájmy fantasy by měly být v tom ukázat, jak névést bitvy a jak se obejít bez králů. Takže já to trochu přepíšu - kousek tady a kousek támhle...

No, víte jak to je, když taháte za nit, která je volná...

Takže tak to bylo. Není to přesně ta kniha, kterou jsem napsal tehdy. Není to přesně kniha, kterou bych napsal teď. Je výsledkem spojeného úsilí, ale, he, he, he, nepovažoval jsem za vhodné vložit do něj ani polovinou těch královských privilegií. Stejně by to bylo jen plýtvání.

Řekli jste si o to. Tak tady to máte. Díky.

Shodou okolností, velikost města Zboží je přibližně...

Terry Pratchett

15. září 1991

Prolog

Říkali si Mizvoňové. To znamená Lidé, nebo Opravdové lidské bytosti.

Tak se ovšem nazývá většina kmenů, abychom tak řekli. A pak, jednoho dne náš kmen potká nějaké jiné lidi a pojmenuje je třeba Ti druží lidé, nebo - když měl zrovna špatný den - Nepřátelé. Kdyby si dokázal náš kmen vymyslet jméno jako třeba Nějaké další opravdové lidské bytosti, ušetřilo by to později spoustu nepřijemností a potíží.

Ne že by byli Mizvoňové nějakí primitivové. Pomočul říkal, že mají bohaté přírodní kulturní dědictví. To myslel pověsti. Pomočili znal všechny staré báje a pověsti a vyprávěl je, zatímco celý kmen okouzleně poslouchal a hranice nočních ohňů se pomalu rozpadaly v popel.

Občas se zdálo, že mu naslouchají dokonce i mohutné vlasy, které rostly za ohradou chránící vesnici. Jako by se nakláněly blíže.

Nejstarší pověst byla nejkratší. Nevypřávil ji často, ale celý kmen ji znal nazpaměť. Byla to pověst, která se vyprávěla v mnoha jazycích, po celém Koberci.

"Na začátku," vyprávěl Pomočul, "nebylo nic než nekonečná plochost. Pak se objevil Koberec, který plochost zakryl. V těch dnech byl mladičký. Mezi vlasy ještě nebyl prach. Vlasy byly nové, štíhlé a rovné, ne zaprášené a ohnuté jako dnes. A Koberec byl prázdný.

Pak se objevil prach, který se snesl na Koberec, poletoval mezi vlasy a zahrnížil se v hlubokých stínech. Objevoval se další a další a snašel se tiše a pomalu mezi čekající vlasy, až vytvořil v Koberci hustou vrstvu.

A z prachu Koberec spřel nás. Nejdříve se objevili malí tvorové, kteří si udělali doupata v prachu nebo se usadili vysoko ve vlasu. Pak přišli boleráti, lehkovrti, elektrostati, kozlonozi, hromdudové a tygraloci.

Takže teď měl Koberec život i zvuk. Ano, a také smrt a ticho. Ale v osnově na stavu života chyběla nit. Koberec byl plný života, ale nevěděl, že je živý. Dokázal být, ale nedokázal myslet. Nevěděl ani, co to je.

A tak jsme z prachu posli my, Kobercové. Dali jsme Koberci jméno, pojmenovali všechny tvory a předitvo bylo úplné. My byli první, kdo dal Koberci jméno. Teď už si uvědomil sám sebe.

Přestože nás ohrožoval Smet, který nenávidí, co jest v Koberci živého, přestože se kol nás prohlubovaly stíny, jsme duší Koberce a to je velká věc. Jsme ovocem Velkého stavu.

Samozřejmě to vše je metaforické, ale myslím si, že taky velmi důležité, co říkáte?"

Kapitola 1

Platil zákon, že každý desátý rok měli lidé všech kmenů Kaširíjské říše přijít a být Sečteni.

Nechodili celou dlouhou cestu do hlavního města říše - Zboží, ale do malého, hradbami obehnaného městečka Tregon Marus.

Sčítání bylo vždy velkou událostí. Tregon Marus se vždycky přes noc vzdulo jak do počtu obyvatelstva, tak do důležitosti, protože všude pod hradbami vyrostly stany jednotlivých kmenů. Byl tam koňský trh a pětidenní trh, bylo třeba setkat se se starými přáteli a vyměnit si celou záplavu novinek.

A pak tady bylo Sčítání samo. Do praskajících, zažloutlých svitků se dopisovala nová jména. Byly to svitky, o nichž si lidé rádi mysleli, že jsou pak odváženy do Zboží, a dokonce do Velkého paláce samotného císaře. Kaširijští úředníci pracně zapsali, kolik má každý prasat a kozlonohů a elektrostátů, a lidé jeden za druhým přecházeli k dalším stolům a v kůžích a kožišinách platili určené daně. To byla ta nepopulární část. Ta fronta se táhla kolem celého Tregon Maru, východní branou dovnitř, brankami a stájemí přes Trhové náměstí až k počtárně. Dokonce i ty nejmenší děti, nemluvnata, byly proneseny kolem úředníků a brky se zakývaly a naškrabaly jejich jména na pergamen. Mnoho kmenových příslušníků dostalo legrační jména, protože úředník nevěděl, jak se jméno píše, a v historii je podobných věcí mnohem více, než byste čekali. Pátého dne svolal guvernér města všechny kmenové náčelníky na Trhové náměstí, aby si vyslechl jejich stížností. Ne že by s nimi vždycky něco udělal, ale alespoň je někdo vyslechl a guvernér hodně přikyvoval a všichni se cítili lépe, alespoň do chvíle, než se vrátili domů. To je politika.

A tak tomu bylo vždycky, od nepaměti.

A šestého dne se lidé vrátili do svých domovů po cestách, které vybudovala Kaširíjská říše. Téměř všichni putovali na východ. Za nimi cesta ubíhala k západu, až nakonec dorazila do města Zboží. Tam se měnila jen v jednu z mnoha cest, které vcházely do města. Za Zbožím se změnila na Západní cestu, zúžila se a začala se klikatit, až skončila v nejzápadnější výspě civilizace, v Tepi-chu.

Tak vypadala Kaširíjská říše. Pokrývala skoro celý Koberec od Dřevostěny k nekonečným pláním kolem Lakodubu na severu.

Na západě hraničila s Divočinou a nejkrajnějšími výběžky Koberce a na jih cesty vedly až ke Krbovišti. Malovaní lidé - Holztáfové, bojovní Flaneleskové, a dokonce i uctívači ohně z Tepi-chu, ti všichni přišli složit svůj hold králi.

Někteří z nich neměli Kaširíjskou říši nijak zvlášť v lásce, obvykle proto, že říše nepřála ani malým válkám, ani velkým krádežím dobytka, což obě, mimochodem, patřilo v pohraničních oblastech k rekreačním aktivitám. Říše měla ráda mír. To totiž znamenalo, že lidé měli dost času vydělat peníze na zaplacení daní. Jednoduše řečeno, zdálo se, že za míru to prostě funguje.

Proto se kmen Mizvoňů vydal na jih a vypadl z kronik říše na celých deset let. Někdy se mezi sebou poprali, ale většinou žili v míru a snažili se pokud možno nemít nic společného s historií. Ta totiž má sklony dostat lidi do maléru a nakonec je zabít.

Pak, jednoho roku, nepřišly žádné další zprávy z Tregon Maru...

Starý Zachmura Skřetson, náčelník Mizvoňů, měl dva syny. Tomu staršímu, Nerudelovi, se podařilo nastoupit na otcovo místo, když starý Zachmura zemřel.

Podle mizvoňského způsobu myšlení, které bylo pomalé a rozšafné, nemohlo být lepší volby. Nerudel vypadal jako druhé vydání svého otce, od širokých ramen až k mocnému krku, který byl úderným centrem jeho síly. Nerudel dokázal hodit oštěpem dál než kdokoli jiný. Odvážil se zápasit s tygřalkou a nosil náhrdelník z jejich dlouhých žlutých zubů, aby to všem ukázal. Dovedl jednou rukou zvednout koně, běžet celý den, aniž se unavil, a připlížit se tak blízko k pasoucím se zvířeti, že jeho oběť většinou umírala šokem dřív, než mohl zvednout oštěp. Dobrá, připouštíme, že když přemýšlel, pohyboval rty a že mu myšlenky v hlavě narážely jedna na druhou jako knedlíky ve vařící vodě, ale hloupý nebyl. Ne v tom smyslu, v jakém se to slovo používá. Jeho mozek se tam nakonec dostal. Jen vždycky šel hrozně dlouhou oklikou.

"Je to muž mála slov a ani u těch neví, co znamenají," říkali lidé, samozřejmě, když nebyl v doslechu.

Jednoho dne k večeru dusal směrem k domovu prašnými holinami a pod paží nesl oštěp s kostěným hrotem. Druhou rukou si na rameni přidržoval dlouhé břevno.

Ve středu břevna visel za spoutané nohy tygřalok. Na opačném konci břevna byl Nerudelův mladší bratr - Vzteklan. Starý Skřetson se oženil brzo a žil dlouho, takže obrovskou mezeru mezi oběma bratry vyplňovala dlouhá řada dcer, které náčelník provdal za vysoce postavené, respektované a především zámožné Mizvoně.

Vzteklan byl lehká váha, zvláště v porovnání se svým bratrem. Zachmura ho poslal do přísné kaširíjské školy v Tregon Maru, aby se z něj stal úředník. "Vždyť sotva udrží oštěp!" prohlásil. "Třeba na tom bude s brkem líp. Dostaneme do rodiny trochu vzdělanosti!"

Když Vzteklan utekl potřetí, přišel Zachmuru navštívit Pomočul.

Pomočul byl šaman a něco jako příležitostný kněz.

Většina kmenů někoho takového měla, i když Pomočul byl jiný. Tak především: mysl si alespoň jednou měsíčně všechny kousky těla, které byly vidět. To bylo neobvyklé. Ostatní šamani měli sklony prach a špinu si střídat, podle hesla čím špinavější, tím magičtější.

A nenosil mnoho per ani kostí a nemluvil jako většina šamanů ze sousedních kmenů.

Ostatní šamani se najedli muchomůrek se žlutými tečkami, které se daly najít v hustých chomáčích vlasu, a říkali věci jako: "Hiiiiijahjahhejá! Hejahejahjah! Hñhé! Hñhi!" což, už samo o sobě znělo kouzelně.

Pomočul říkal takové věci jako: "Přesné pozorování následované akurátní dedukcí a dokonalou představou zamýšlených cílů je životně důležité pro úspěch každého podniknu. Všimli jste si někdy, jak se divocí elektrostati objeví

vždy dva dny před přicházejícím stádem bolerátů? Jo, mimochodem, nejezte žlutě puntíkové muchomůrky."

Což neznělo magicky, ani co by se za nehet vešlo, ale fungovalo mnohem lépe a zajišťovalo dobrý lov. Je ovšem pravda, že si někteří Mizvoňové mysleli, že za dobrý lov vděčí hlavně své zkušenosti než čemu jinému. A Pomočul je v tom ještě podporoval. "Pozitivní myšlení," přikyvoval, "je taky hrozně důležité."

Byl samozřejmě také úředním medicinmanem, tedy léčitelem. Byl mnohem lepší než ten, co ho měli předtím (to přiznávali, i když váhavě a velmi neradi, protože Mizvoňové uctívají tradice). Představa onoho muže o lékařství spočívala v tom, že vyhodil do vzduchu několik kostí a vykřikl: "Hjahhjahhjah! Haň, haň!" Pomočul místo toho v misce smíchal několik druhů vzácných prachů, udělal z nich pilulky a říkal takové věci jako: "Tyhle si vezmeš, až večer polezeš do postele, a tyhle ráno, jestli se vzbudíš."

A občas byl ochoten poradit i v jiných věcech.

Zachmura sekal před svou chatrčí kusy starých vlasů. "Takhle to nikdy nepůjde," sdělil mu Pomočul, který se mu podle svého zvyku zjevil za zády jako duch. "Nemůžeš Vztekla znovu posílat do Tregonu. Je to Mizvoň. Není divu, že pořád utíká. Nikdy z něj nemůže být úředník. Nemá to v krvi, člověče. Nech ho tady. Dohlédnu na to, aby se naučil číst."

"Jestli ho dokážeš něco naučit, budu rád," řekl Zachmura a potřásal při tom hlavou. "Ten kluk je pro mě záhadou. Stráví všechny svůj čas tím, že se potuluje po okolí. Taková byla jeho matka. Jenže když se vdala, tak nabrala trochu rozumu, to se ví."

Zachmura se nikdy nenaučil číst, ale úředníci v Tregon Maru na něj vždycky dělali nesmírný dojem. Dokázali dělat značky na kusech pergamentu a ty značky si pamatovaly věci. To byla jistým způsobem síla. Byl by moc rád viděl, aby jí část přišla i do rodiny Skřetsonů.

Tak začal Vztekla chodit s ostatními dětmi do Pomočulovy vesnické školy a učil se čísla, písmena a zákony Kaširije. Líbilo se mu to a nasával vědomosti, jako kdyby na tom závisel jeho život. A on na tom často mohl záviset, říkal vždycky Pomočul.

A co bylo zvláštní, stal se z něj skoro stejně dobrý lovec jako z jeho bratra. Ale jiným způsobem. Nerudel honil a pronásledoval. Vztekla pozoroval. Tvory není třeba honit, říkal Pomočul. Když je budete nějakou dobu dobře pozorovat, tak vám potom stačí vybrat si místo a počkáte, až oni přijdou k vám. Vždycky se najde nějaký způsob, jak dělat věci líp.

Když starý Zachmura zemřel, byl uložen do základů mohyly, vykopaných v prachu Koberce, se svým loveckým oštěpem po boku. Mizvoňové neměli nejmenší představu, kam člověk přijde po smrti, ale bylo by nesmyslné hladovět, když tam dorazíte. Náčelníkem se stal Nerudel a měl vést kmen na další Sčítání. Jenže posel, který je měl svolat do Tregon Maru, už měl velké zpoždění, a to dělalo Nerudelovi starosti. Ne že by měl tak strašně naspěch zaplatit daně, ale vydat se někam a zjišťovat, proč se posel opozdil, už se zdálo přece jen trochu příliš horlivé, kaširijští poslové byli spolehliví, zvláště když šlo o to vybrat daně.

Jenže když se ten večer s bratrem vraceli domů, nechával si Nerudel své myšlenky pro sebe. Vztekla si odfrkl a přehodil si bidlo s kořistí na druhé rameno. Byl menší než jeho bratr a bude ještě kratší, pomyslel si, jestli si to brímě na pár minut neodloží.

"Mám pocit, že mám ušoupaná chodidla a nohy jako z vosku," ozval se. "Nemohli bychom na chvíli zastavit? Pět minut nám nic neudělá A... taky... bolí mě hlava..."

"Tak teda pět minut," přikývl Nerudel. "Ale ne víc. Začíná se stmívat."

Došli až na kaširijskou cestu a nepříliš daleko od ní na sever byla Dřevostěna, domov a večere. Sedli si. Nerudel, který nikdy neplýtl časem, začal přibrušovat hrot svého oštěpu na kousku brusného kamene, ale oba bratři upírali pohledy na cestu, která se v kalném večerním vzduchu matně leskla. Cesta se táhla k západu, blýskavá čára v temnotě. Vlas kolem ní byl plný houstnoucích stínů. Vztekla cesta fascinovala ode dne, kdy mu otec řekl, že všechny cesty vedou do Zboží. Takže mezi dveřmi jejich chýše a prahem králova paláce je jen cesta. A kdybyste měli spočítat všechny cestičky, pěšiny, ulice a uličky, které z ní uhýbaly... Jakmile jste na ni jednou vstoupili, mohli jste skončit prakticky kdekoliv, a když jste u cesty jen seděli a čekali, kdo všechno mohl projít kolem? Všude tady bylo spojeno s kdekoliv jinde, říkal Pomočul.

Vztekla si podepřel hlavu rukama. Bolest byla horší. Měl pocit, že ho někdo vyždímal.

A Koberec mu dnes taky připadal divně. Lov byl těžký. Většina zvířat zmizela a v bezdechém vzduchu se prach mezi vlasy ani nehnul.

Nerudel řekl. "Mně se to nelíbí. Po cestě už mnoho dní nikdo nešel."

Vstal a sehnul se pro kůl.

Vztekla zasténal. Bude muset skočit za Pomočulem a požádat ho o pilulku...

Vysoko ve vlase se zatřepetal stín a bleskem zmizel k jihu.

Ozval se zvuk tak silný, že ho vnímalo celé tělo, a zasáhl Koberec s děsivou náhlostí. Bratři se rozplácli do prachu a vlasy kolem nich sténaly a ječely ve vichru.

Nerudel sevřel hrubou kůru jednoho vlasu, vytáhl se do stojící polohy a vzpíral se bouři, která hučela kolem něj.

Vysoko nad hlavami jim skřípaly a chřestily vrcholky vlasů a všude kolem se vlas vlnil jako šedé moře. S praskavým zvukem mezi nimi začal poletovat lámeň, balvany o velikosti člověka, které vítr napůl unášel a napůl kutálel před sebou. Zatímco se Nerudel jednou rukou držel hrubé kůry vlasu, druhou zatáhl bratra do bezpečí. Pak se oba přikrčili, příliš otřesení na to, aby hovořili, a všude kolem nich zuřila bouře.

Stejně rychle, jak přišla, bouře zmizela směrem k jihu a za ní následovala temnota.

Ticho zvonilo jako gong.

Vztekla zamrkal. Ať už to bylo cokoliv, vzalo to s sebou i jeho bolest hlavy. V uších mu zvonilo.

Vítr se zanedlouho utíšil docela a oni zaslechli na cestě zvuk kopyt.

Ten velmi rychle zesílil a zněl divoce a vyděšeně, jako kdyby kůň prchal, jak se mu zlíbí.

Když se objevil, byl bez jezdce. Uši měl přitisknuté k hlavě a oči mu v hrůze blýskaly do zelena. Bílá srst se leskla potem, otěže při divokém trysku ostře pleskaly do sedla.

Vzteklan mu skočil do cesty. Když ho zvíře mýjelo, vrhl se k němu, běžel chvilku vedle dusajících kopyt a pak se vymrštil do sedla. Proč se toho odvážil, neměl nejmenší tušení. Nejspíš v tom bylo Přesné pozorování následované akurátní dedukcí a dokonalou představou zamýšleného cíle. On si prostě nedokázal představit, že by to neudělal.

Do vesnice vjeli oba na hřbetě koně, který se mezitím uklidnil, a tygraloka táhli za sebou. Kolová ohrada chránící vesnici byla na několika místech pobořená a balvany rozbily několik chýší. Nerudel se zadíval ke Skřetsonově chýši a Vzteklan zaslechl sten, který se mu vydral ze rtů. Náčelník slezl ze sedla a pomalu došel ke svému domovu.

Přesněji řečeno, k tomu, co dosud bývalo jeho domovem.

Zbytek kmene přestal hovořit a lidé ustoupili, aby mohl projít. Padl jeden obrovský vlas. Ten rozdrtil kolovou ohradu.

A jeho špička ležela přes zbytky toho, co dřív bývalo Skřetsonovou chatrčí, dveřní oblouk stále ještě hrdinně vztyčený mezi zbytky popadaných trámů, prken a došků. Rozeběhla se k nim Berta Skřetsonová obklopená houfem dětí a vrhla se Nerudelovi do náruče.

"Pomočul nás vyhnal z domů včas, než ten vlas padl," vyprávěla mu s pláčem. "Co budeme dělat?"

Nepřítomně ji pohlídal a poplácal po rameni, ale pohled nespouštěl z rozbořeného domu. Pak vylezl na hromadu trosek a začal se v nich přebírat.

Dav venkovanů byl tak tichý, že se každý zvuk, který způsobil, rozlehl slyšitelnou ozvěnou. Ozvalo se cinknutí, když zvedl krajáč, který jako zázrakem unikl všeobecné zkáze. Díval se na nádobu, jako kdyby ji měl v rukou poprvé, jako kdyby si poprvé všiml malované ozdoby, obracel krajáč sem a tam a nastavoval jej k ohni, aby lépe viděl. Nakonec zvedl krajáč nad hlavu a udeřil s ním o zem.

Pak zvedl nad hlavu pěst a zaklel. Zaklínal se při vlasu, při temných dutinách Podkladu, při démonech Podlahy, při Útku i Osnově. Vyslovoval Nevyslovitelná slova a skládal přísahu k Vlhkovatu Pěnivému, který štípal kosti, alespoň to se všeobecně myslelo, jen Pomočul říkal, že jsou to pověry.

Kletby zakroužily mezi vlasem a noční tvorové Koberce jim naslouchali. Kletba byla pokládána na kletbu do rostoucího sloupce rozřešené hrůzy.

Když Nerudel skončil, třásl se i vzduch. Pak se svezl na hromadu trosek, seděl tam s hlavou v dlaních a nikdo se k němu neodvážil přiblížit. Vrhali po něm i po sobě množství postranních pohledů a jeden nebo dva lidé se roztřásli a rychle odběhli pryč.

Vzteklan sesedl a pomalu došel na místo, kde stál zachmuřený Pomočul, zabalený do svého pláště z kozlonoží kůže.

"Neměl vyslovit Nevyslovitelná slova," zabručel Pomočul více méně pro sebe. "Jsou to všechno samozřejmě pověry, ale to ještě neznamená, že to není pravda. Ale nazdar. Vidím, že jste přežili."

"Co to způsobilo?"

"Říkávalo se tomu Smet," odpověděl Pomočul.

"Já si myslel, že je to jen taková pověst."

"To ještě neznamená, že to nemůže být pravda. Jsem si jistý, že to byl Smet. Tak například ty změny v tlaku vzduchu, pro začátek... zvířata to cítila... přesně, jak se říká v..." zarazil se. "Přesně, jak jsem to někde četl," dokončil neohrabaně. Podíval se přes Vzteklana a tvář se mu rozjasnila.

"Získali jste koně, jak vidím."

"Myslím, že je poraněný."

Pomočul přistoupil ke koni a pečlivě ho prohlédl. "Je samozřejmě kaširijský," řekl. "Doneste mi někdo mou skříňku s bylinami. Něco na něj zaútočilo, vidíte - tady. Není to hluboké, ale musím to ošetřit. Nádherné zvíře. Bez jezdce?"

"Jeli jsme kus po cestě, ale nikoho jsme neviděli."

Pomočul pohlídal hebkou srst. "Kdybyste prodali celou ves a její lidi do otroctví, možná byste dostali zhruba tolik, abyste si mohli koupit takového koně. Tomu, komu patřil, utekl už před nějakým časem. Řadu dní žije divoce."

"Kaširijská říše už nedovolí, aby měl někdo otroky," upozorňoval Vzteklan.

"Já se jen pokoušel říci, že má velkou cenu," vysvětloval Pomočul.

Začal zkoumat kopyta a přitom si nepřítomně pobrukoval.

"Ať už pochází odkudkoliv, někdo na něm jezdil."

Pustil jednu koňskou nohu a vrhl pohled k vlasu. "Něco ho vystrašilo. Nebyl to Smet. Něco před několika dny. Nebyli to ani lupiči, protože ti by si vzali i koně. A ti nenechávají stopy po drápech. Něco takového by mohl udělat tygralok, kdyby byl třikrát větší než obvykle. A sakra. A taková opravdu existují," dodal.

Ozval se výkřik.

Vzteklanovi se zdálo, jako by samotné noci narostla ústa a propůjčila jí hlas. Zazněl z vlasu těsně za rozbitou ohradou, zlomyslný jek, který rozčísil noc. Kůň se vzepjal na zadní.

V mezeře zničené hradby už byl zapálen oheň a teď se k němu rozeběhlo několik lovců s připravenými oštěpy. Pak se ale zastavili.

Na vzdálenější straně se ve tmě črtal obrovský obrys a dva páry očí. Jeden pár nepřívětivě červený, druhý byl leskle zelený. Oba nehnutě zíraly přes plameny na vesničany. Nerudel vytrhl jednomu z vyděšených mužů oštěp a protlačil se kupředu.

"Není to nic jiného než tygralok," zavrčel a hodil. Oštěp do něčeho narazil, ale zelený pár očí jen zazářil jasněji. Zaznělo hluboké výhružné vrčení z neviditelného hrdla.

"Zmiz! Táhní do svého pelechu!"

Pomočul vyběhl kupředu se zapálenou větví v ruce a hodil ji směrem k očím.

Oči zamrkaly a zmizely. S nimi zmizelo i všeovládající kouzlo. Ozvaly se výkřiky, které vypovídaly o tom, jak se stydí za svůj strach, a lovci popošli kupředu. "Stůjte!" vykřikl Pomočul. "Hlupáci! Vydali byste se ho pronásledovat tam do tmy jen s kostěnými oštěpy? To byl černý tygralok. Ne jako ti hnědí, kteří žijí tady okolo. Znáte pověsti? Pocházejí z nejbzdálenějších Rohů! Z Nesmítaných oblastí!"

Ze severu, od bílého útesu Dřevostěny, sem dolehl výkřik tygraloka. Tentokrát neodezníval postupně, ale umkl náhle. Pomočul chvilku upíral pohled k severu, pak se obrátil k Nerudelovi a Vzteklanovi. "Našli vás," řekl. "To bylo to, co sem přivedlo toho koně - strach z tygraloků. A za strach z tygraloků není třeba se stydět. Strach z tygraloků je zcela běžná věc. Ale teď, když objevili vesnici, nemůžete tady déle zůstat. Budou se sem stahovat noc co noc, až jedné noci nedokážete bojovat dost tvrdě. Zítra odejděte. A i to by už mohlo být pozdě."

"Nemůžeme přece jen tak -" začal Nerudel.

"Ale můžete. A musíte. Smet je zpět a s ním všechny ty věci, které vždy přijdou potom. Rozumíte?"

"Ne," zavrtěl hlavou Nerudel.

"Tak mi věřte," naléhal Pomočul. "A doufejte, že nikdy nebudete muset rozumět. Už jste někdy zažili, že bych neměl pravdu?"

Nerudel se zamračil. "No, třeba tenkrát, jak jsi tvrdil, že -"

"V důležitých věcech?"

"Ne. To ne." Nerudel vypadal ustaraně. "Ale my jsme se tygraloků nikdy nebáli. Vždycky jsme se s nimi dovedli vypořádat. Co je na těchhle zvláštních?"

"Ty věci, které na nich jezdí," odpověděl Pomočul.

"Byl tam druhý pár očí," přikyvoval Nerudel nejistě.

"Ty věci jsou horší než tygraloci. Mají mnohem horší zbraně, než jsou zuby a drápy. Mají totiž mozky."

Kapitola 2

"Dobrá, tak to by bylo všechno. Pojďme," prohlásil Nerudel a vrhl poslední pohled na trosky chatrce.

"Ještě okamžik," ozval se Vzteklan.

Jeho majetek se snadno vešel do jednoho kožešinového pytle, ale on se v něm teď začal prohrabovat pro případ, že by něco zapomněl. Měl tam kostěný nůž a rukojetí z vyřezávaného dřeva a rezervní pár bot. Měl tu i svítek náhradních tětiv k luku a další menší pytlík s šípovými hroty, kousek šťastného prachu a až úplně na dně se Vzteklanovy prsty sevřely na neforemném sáčku. Opatrně, aby nepoškodil jeho obsah, ho vytáhl a otevřel ho. Dvě, pět, osm devět. Všechny tam byly, a jak pomalu hýbal prsty, jejich povrch odrážel světlo.

"Pch," ušklíbl se Nerudel, "nevím, proč se s nimi taháš. Další sáček šípových hrotů by to místo vyplnil mnohem užitečněji."

Vzteklan zavrtěl hlavou a pozvedl mince, které se matně zaleskly.

Byly vytvořeny z rudého dřeva z dolu Židlonoh. Na jedné straně měla každá mince řezbu císařovy hlavy. Byly to ternáry, kašírijské mince, a stály na trhu v Tregon Maru mnoho kůží. Přesněji řečeno, ony to byly kůže, když jste se na to dívali z tohoto úhlu, nebo hrnce nebo nože nebo oštěpy. To aspoň Pomočul říkal.

Vzteklan tomu nikdy docela nerozuměl, ale zdálo se, že láska kašírijských občanů k jejich vládci je taková, že rádi dají, ale především i vezmu za jeho obrázky vyřezané do dřeva kůže, kožišiny i jiné předměty. Tak to alespoň Pomočul říkal. Vzteklan měl podezření, že Pomočul nerozumí financím o nic víc než on sám.

Oba se pak vydali k vozům. Nebylo to ani den od chvíle, kdy přišel Smet. Ale jaký to byl den...

Hlavně spory a námítky. Bohatší Mizvoňové nechtěli odejít, už proto, že zatím nikdo neměl jasnou představu o tom, kam půjdou. A Pomočul zmizel, nejspíš si šel vyřídit nějaké své záležitosti.

Najednou, uprostřed rána, slyšeli z jihu křik tygraloka. Někdo zahlédl stíny, které nehlučně klouzaly vlasem. A další vesničan tvrdil, že viděl, jak přes kolovou ohradu nahlízejí zářící oči.

Pak už všechny spory utichly. Mizvoňové byli zvyklí cestovat, jako lidé, kterým často nic jiného nezbyvá. Přesouvali se zhruba každý rok, většinou za lepšími lovišti. Tenhle přesun plánovali pravděpodobně celé měsíce. Nebylo to, jako kdyby se dali najednou na útěk, říkal každý. Nikdo nemohl říct, že utíkají. Oni se prostě rozhodli odejít. Půjdou. Docela pomalu.

Zhruba v polovině odpoledne se prostor uvnitř kolové hradby naplnil dvoukoláky, dobyt看em a lidmi nesoucími nábytek. Teď už zmatek skončil a všichni čekali na Nerudela. Jeho dvoukolák byl nejhezčí, s prohnutou střešou pokrytou kožišinami, bylo to rodinné dědictví. Bylo zapotřebí čtyř poníků, aby ho utáhli. Domy, to byla věcička, kterou jste si stavěli na rok nebo tak, ale vozy byly vzácnost, kterou po vás dědila ještě vaše vnoučata.

Za vozem stála a trpělivě čekala řada nákladních poníků naložených Skřetsonovic bohatstvím v kožišinách. Pak následovaly menší vozy, z nichž ani jeden nebyl tak okázalý jako ten Skřetsonův, i když některé se mu téměř rovnaly.

Za nimi se řadily vozy chudší a rodiny, které si mohly dovolit jen jednoho poníka a třetinový podíl na krávi. Nakonec přišli lidé, kteří cestovali pěšky. Vzteklanovi se zdálo, že ti, kdož nesli veškeré své bohatství v jedné ruce, vypadali mnohem veseleji než ti, kteří za sebou nechávali polovinu majetku.

Teď by byli potřebovali Pomočula. Kde byl?

"Cožpak tady není?" dotazoval se Nerudel. "Dobrá, on ví, že odcházíme. Neztratí se. Nemyslím, že počítá s tím, že na něj budeme čekat."

"Výrazím napřed a pokusím se ho najít," řekl Vzteklan krátce.

Nerudel otevřel ústa, aby bratra varoval, ale pak si to rozmyslel.

"Dobrá, řekni mu, že zamíříme směrem ke Spálenému konci, po starých stopách," řekl. "To je místo, které bychom dnes v noci mohli celkem snadno ubránit, kdyby bylo zapotřebí."

Nerudel počkal, až poslední opozdilec opustil trosky vesnice, a pak zatáhl bránu. Každý, kdo by chtěl, se mohl dostat dovnitř přes poničenou hradbu, ale Nerudel cítil, že brána by měla být zavřená. To bylo tak nějak... správnější. Naznačovalo to možnost, že se jednoho dne ještě vrátí.

Vzteklan klusal po cestě před karavanou. Jel na bílém koni poněkud nezkušeně, ale velmi odhodlaně. Koně pojmenoval Roland po strýci. Nikdo nezpochybnil jeho právo na to koně pojmenovat. Mizvoňové všeobecně se řídili podle kašírijských zákonů, ale kdo najde - ten si nechá, ten byl jedním z jejich nejstarších.

O kousek dál zahnul na cestu a brzy se nad vlasem zvedla světlá, dech vyrážející Dřevostěna. Rolandova kopyta nevydávala ve vysoké vrstvě prachu téměř žádný zvuk a všude kolem nich se uzavřel Koberec. Vzteklan cítil, jak se jeho nesmírnost táhne daleko za nejvzdálenější hranice říše. A jestliže kašírijská cesta vedla na místa vzdálená, kam asi vedla tahle stará stezka?

Někdy, za tichých nocí, seděl a díval se na ni. Mizvoňové se stěhovali často, ale vždy jen v jedné určité oblasti. Cesta byla vždycky někde nablízku. Pomočul mluvil o místech jako Tepi-chu, Krboviště a Kraj. Vzdálená místa s podivnými jmény. Pomočul byl všude a viděl věci, které Vzteklan nikdy neuvidí. Vyprávěl skvělé příběhy.

Několikrát měl Vzteklan dojem, že nedaleko slyší jiná kopyta. Nebo to byly černé tlapy? Musel je slyšet i Roland, protože bez pobízení udržoval svižné tempo a zdálo se, že je neustále připraven vyrazit cvalet. Prach se mezi okolními vlasy usadil ve vysokých vrstvách a vytvořil hluboké návěje, kde rostlo husté býlí a kapradí a vzduch byl těžký jejich vůní. Zdálo se, že sama cesta se jí opila a nějakou chvíli se bezcílně klikatila mezi prachovými pahorky. Pak vyústila na mýtinu přímo u jižní plochy Dřevostěny.

Dřevostěna se před mnoha lety snesla z nebe. Byla dlouhá na celý jeden denní pochod a přes hodinu pochodu široká. Polovina z ní byla spálená, nepředstavitelným způsobem strávená ohněm. Pomočul tvrdil, že existuje ještě další jedna nebo dvě, ale jinde, ve vzdálených krajích Koberce. Pomočul pro ně občas používá název z kašírijštiny: zápalka.

Pomočul žil v boudě nedaleko starého dřevěného dolu. Kolem dveří leželo několik hrnců. Když Roland vyběhl na mýtinu, rozběhlo se na všechny strany pár hubených, napůl divokých kozlonohů. Pomočul tady ale nebyl. A jeho malý pony také ne.

Vedle vchodu do jeskyně ale visela čerstvě stažená tygraločí kůže. A na hromadě velkých kapradových listů u malého ohně ležel člověk s kloboukem staženým do očí. Byl to vysoký klobouk, kdysi možná modrý, ale čas jej proměnil v beztvářý plstěný pytel barvy kouře.

Jeho oblečení vypadalo, jako by se mu kolem těla nastřádalo a ovinulo samo, aby se o něj ohrálo. Potrhaný hnědý plášť měl muž srolovaný pod hlavou namísto polštáře.

Vzteklan nechal Rolanda ve stínu vlasů a vytáhl nůž. Pak se vydal k cizinci a plížil se tiše a opatrně a podařilo se mu nadzvednout klobouk špičkou nože. Pak se něco velice rychle zahýbalo. Vzápětí ležel Vzteklan na zádech s hrotem vlastního nože přitisknutým na hrdlo a cizincova opálená tvář na něj shlížela z výše necelých dvaceti centimetrů.

Pak se cizincovy oči otevřely. Pro všechno na světě, pomyslel si Vzteklan ve své hrůze, on se právě probouzí! Začal se hýbat, ještě když spal!

"Hmm? Aha, Mizvoň," prohlásil cizinec napůl pro sebe. "Neškodný!" Pak vstal.

Ve svém spěchu zapomněl dotčený Vzteklan na předchozí strach.

"Neškodný?"

"No, rozhodně v porovnání s věcmi, jako je tahle," odpověděl cizinec a ukázal na kůži. "Pomočul říkal, že by se tady některý z vás mohl ukázat."

"Kde je?"

"Vypravil se do Tregon Maru. Už brzo by se měl vrátit."

"A ty jsi kdo?"

"Mé oblíbené jméno je Zkáza."

Byl čistě oholený, což bylo neobvyklé u kohokoliv, s výjimkou mladých kašírijských chlapců, a dlouhé rudozlaté vlasy měl spleteny do volného copu na zádech. I když se podle různých známek dalo soudit, že není o mnoho starší než Vzteklan, jeho tvář byla tvrdá a objevovaly se na ní první vrásky, pokud se ovšem neusmál. Pak vypadal opravdu jako chlapec. U pasu mu visel nebezpečně vyhlížející meč a vedle rance byl opřen oštěp.

"Stopoval jsem pelichány," vysvětloval, a když viděl nechápavý výraz na Vzteklanově tváři, dodal: "To jsou takoví tvorové. Většinou z Nesmětaných oblastí. Ošklivá práce. Jezdí na těchhle věcech."

Znovu ukázal bradou na staženou kůži.

"A nebál ses těch očí?"

Zkáza se zasmál a zvedl svůj oštěp.

Pak se mezi nimi najednou objevil Pomočul, jeho hubená postava se klátila na oslu a dlouhé nohy se mu téměř dotýkaly země po obou stranách zvířete. Starce nepřekvapila ani cizincova přítomnost, ani to, že vidí Vzteklana.

"Tregon Marus padlo," oznámil pomalu. Zkáza zasténal.

"A tím myslím padlo," zdůrazňoval Pomočul. "Bylo zničeno. Chrámy, hradby všechno. A ruiny jsou plné tygraloků."

Město rozdrtil Smet. Tam bylo epicentrum - přesně pod městem," pokračoval unaveně. "Byl to dlouhý a strašlivý den. Kam odešel kmen? Ke Spálenému konci? To by docela šlo. Je to hrozně komplikovaná situace."

Zkáza měl malého poníka, který se pásł ve vlasu. Vydali se na cestu a drželi se co nejbliž dřevěnému útesu.

"Ale co je to, ten Smet?" ptal se Vzteklan. "Pamatuju si, že jsi vyprávěl báje o starých časech..., ale to bylo dávno."

Nějaká bájná obluda. Nic skutečného."

"Pelicháni ho uctívají," řekl Zkáza. "Jsem na ně něco jako... odborník."

Vzteklan se zatvářil nechápavě. Mizvoňové nemají bohy. Život byl i bez nich dost složitý.

"Mám jisté teorie," vložil se jim do hovoru Pomočul. "Četl jsem nějaké staré knihy. Pověstí si nevšímej. To jsou jen

metafory."

"To jako myslí zajímavé lži," překládal Zkáza.

"Ne, je to, jako když vyprávíš věci a nesnažíš se je vysvětlovat. Smet je jistý druh síly. Kdysi žili lidé, kteří o tom věděli víc, alespoň si to myslím. Známe historky o starých městech, která z ničeho nic zmizela. Ted' už jsou to jen pověsti. Ach jemináčku. Tolik se toho zapomene. Lidé si to zapíší, a pak to ztratí."

Drobné staré stezky, které se táhly po celém Koberci, nevedly rovně, ale klikatily se vlasem jako hadi. Cestující, který po nich putoval, a takových bylo opravdu málo, jen výjimečně potkal někoho jiného. A přece nebyly stezky nikdy zarostlé. Kaširijci říkali, že je vytváří Dobrokrok, bůh poutníků. Mizvoňové si ovšem soukromě mysleli, že si je nějakým záhadným způsobem vytváří Koberec sám, i když před Kaširijci to neventilovali. Mizvoňové sami neměli žádné bohy, ale všeobecně se chovali slušně k těm, které uctívali ostatní lidé.

Pod drsně rozeklanou špicí Dřevostěny, které se říkalo Spálený konec, se cesta dělila, a zatímco jedno její rameno vedlo k západu, druhé odbočovalo k severu. Nerudel zastavil svůj vůz a zvedl pohled k černým, ohořelým útesům. Na okamžik měl dojem, že kdesi vysoko nahoře zahlédl pohyb. Nasál vzduch.

"Mám nějaké ošklivé tušení," obrátil se ke své ženě. "Počkáme na Vztekana."

Seskočil z vozu a vydal se zpět po cestě. A zahlédl to zase, něco, co se rychle snažilo zmizet ve vlase... Ne neviděl, co to bylo, jen mizející stín. Nerudel znovu začíchal a pak se otfásl. Takhle se přece Mizvoň nechová - neleká se každého stínu. Přiložil spojené ruce k ústům. "Postavte vozy do kruhu!" zvolal. "Tady se utáboříme."

Když se dokážete vyrovnat s nepříjemným pachem a černým popílkem, byl Spálený konec bezpečným místem. Když Dřevostěna padala na Koberec, vlasy se pochopitelně polámaly, takže případní útočníci se neměli kam ukrýt. A z jedné strany chránila tábořící strmá stěna z bílého dřeva. Jenže to místo ve většině lidí budilo neklid. Nerudel honil jednotlivé rodiny, dokud vozy neutvořily kruhovou hradbu a poníci a dobytek nebyli v bezpečí uvnitř. Pak přikázal, aby na vrchol každého vozu ušedl ozbrojený muž a další lidé aby rozdělali ohně a připravili tábor na noc.

Pořádně je zaměstnej. To bylo jedno ze základních tří pravidel pro náčelníka, které mu starý Zachmura předal. Jednej sebevědomě, nikdy neříkej "to nevím", a když všechno ostatní zklame, tak jim nalož pořádnou práci. Lovil kolem Spáleného konce už předtím, a linky smrti kolem zčernalého dřeva dokázaly člověka znervózit i za těch nejpokojnějších časů. Jediné, co se proti tomu dalo dělat, bylo pracovat, hlasitě se smát nebo zpívat nebo pochodovat s oštěpy kolem ohně, aby tak zapomněli na strach.

Brzo uvnitř kruhu zaplanuly kuchyňské ohně a Nerudel vylezl na vrcholek svého vozu a upřeně zíral zpět směrem, odkud přijeli. Ohně, které by mohly zahlédnout... věci. Ale přesto, nic nedokázalo tak povzbudit srdce jako oheň a teplé jídlo dělalo s odvahou právě divy.

Byli tam někde tygraloci? No a co? S tygraloky si poradí. Ti byli kolem skoro pořád, ti hnusí a zbabělí tvorové.

Tygraloci měli mozek dost velký na to, aby věděli, že nemají útočit na vesnici. Dávali přednost tomu vystopovat si opuštěného poutníka, pokud byla příhodná situace. Tygraloci neradi riskovali.

Po nějaké chvíli slezl Nerudel dolů a zpod sedadla si vzal svůj lovecký nůž. Byl vyroben z tygraloci stehenní kosti, a když bylo třeba, posloužil skoro stejně dobře jako meč. Zasunul ho za opasek a přijal od své ženy misku polévky.

Noc se pomalu chýlila k ránu a strážným padaly hlavy na prsa. Za hranicemi jasného kruhu se vlasem pohybovaly tmavší stíny... a vypadalo to, jako kdyby kolem měkkého kruhu světla vyrostl mnohem tvrdší kruh temnoty.

Zaútočili na jižní straně kruhu. Ozvalo se zavýť. Pak se divoce zakýval vůz. Strážný z jeho střechy, kterému šlo o život, skočil v poslední chvíli do kruhu. Byl to Nerudelův nejstarší syn Zloslav.

"Do zbraně! Všichni do zbraně! Braňte kruh!" křičel Nerudel a s oštěpem v každé ruce přeskočil oheň, jak se hnál k ohroženému místu. Jeden hodil už v běhu a slyšel, že zasáhl.

Tohle nebyli obyčejní tygraloci, to pochopil, tahle myšlenka se mu vynořila jasně a klidně z mysli. Odvážili se zaútočit a na zádech nesli muže, nebo alespoň něco, co se mužům podobalo, tvory se zelenýma očima a dlouhými zuby. Nerudel jen na okamžik zaváhal a do ruky ho škrábl šíp.

Koně rzali a vytahovali ze země úvazové kolíky a vzpínali se mezi pobíhajícími lidmi.

Nerudel viděl, jak se převrátil další vůz, a pak se nad ním vztyčil tygralok s lesklým obojkem. Ozval se řev a rána a... a ruku jako by mu pohltila temnota, která se mu vzápětí vlila do mozku jako vodopád.

Když naše trojice vedla své koně od jedné ze skrytých stezek, byly pro ně ohně jako naváděcí signál.

"Měli jsme jít směrem do říše," ozval se Pomočul. "Věci by tam nemohly být o nic -"

Zastavil se. Zkáza tasil meč. Tiše sesedl a pomaličku postoupil kupředu. Volnou rukou naznačil Pomočulovi, aby mluvil dál.

"A samozřejmě, ve Zboží bude touhle roční dobou taky moc hezky," pokračoval Pomočul spěšně. "A je tam spousta cest a cestiček a taky historických -"

"Znáš Zkázu dlouho?" zeptal se Vztekla, který pozoroval, jak se cizinec opatrně plíží vpřed.

"Je to starý přítel."

"Ale kdo to -"

Zkáza udělal ještě jeden krok kupředu, pak se bleskově otočil a tál mečem do stínů po svém boku. Ozvalo se krátké zachroptění a na stezku tiše vypadlo tělo, z jehož rukou vyklouzl hrubý černý meč.

Vztekla zalapal po dechu a ucouvl. Postava měla jakési brnění posíté koženými kolečky. Na první pohled se tvor podobal člověku, ale když Vztekla opatrně přistoupil blíže, viděl srstí porostlou kůži, tlapy a protáhlou zvířecí tvář.

"Pelichání," řekl Zkáza. "Poznám je po čichu."

"Musíme si pospíšet!" zvolal Pomočul. "Nikdy nechodí sami!"

"Ale on vypadá skoro jako člověk!" nechápal Vztekla. "Já myslel, že v Nesmétaných oblastech žijí jen obludy a zvířata!"

"Nebo jejich kříženci," zabručel Zkáza.

Vzdálené ohně se na okamžik zamíhaly a ozval se tygraločí řev.

Ještě než utichl, byl už Vzteklaň v Rolandově sedle a ostatní dva se mu hnali v patách. Zepředu k nim doléhaly výkřiky a přes plameny ohňů se míhala černá těla. Když trojice vyjela na mýtinu a přiblížila se k rozbitému kruhu vozů, cítil Vzteklaň, že se kůň chystá ke skoku.

Pevně se zachytil a kůň přeskočil jeden z vozů. Kopyty minul jeho vrchol s rezervou mnoha centimetrů a dopadl lehce a elegantně do kruhu. V boji, který se odehrával všude kolem, si jeho objevení skoro nikdo nevšímal.

Na jednom místě převrácené vozy hořely, a to útočníky zastavilo. Několik zvířat se i přesto dostalo dovnitř a jedno vedle druhého útočila a řvala na lidi, kteří se jim stěží bránili.

Nerudel ležel na zemi pod tlapou tygraloka, největšího, jakého kdy Vzteklaň viděl. Obrovské planoucí oči se pohnuly a zachytily Vzteklaňa. Chtěl se dát na útěk, ale kůň se odmítl otočit. Teď je zahlédl i jezdec na hřbetě tygraloka. Ošklivě se ušklíbl.

Vzteklaň se svezl ze hřbetu koně a zvedl Nerudelův oštěp. Byl těžký - Nerudel měl rád oštěpy, které jiní lidé tak tak zvedli, natož aby jimi dokázali hodit. Držel ho opatrně a hrotem mířil přímo na tygraloka.

Tygralok i s jezdcem na hřbetě se začal otáčet podle toho, jak je Vzteklaň obcházel. Viděl, jak se obrovské zvíře připravuje ke skoku.

A viděl také Rolanda. Kůň obešel půlkruh a tygralok se svým jezdcem teď byli přímo za ním. Roland zamrskal ocasem. A vyhodil. Obě kopyta dopadla najednou.

Jezdec přeletěl Vzteklaňovi přes rameno. Byl mrtev. Musel být, protože nikdo nemohl vypadat jako on a přitom být ještě naživu.

Tygralok zamručel překvapením, bleskl očima po Vzteklaňovi a skočil.

Svou kořist byste neměli pronásledovat, řekl kdysi Pomočul. Když si dáte záležet a budete je dobře pozorovat, stačí, když si na ně počkáte.

Vzteklaň ani nepřemýšlel. Konec oštěpu zapřel do měkké země a pevně držel. Tygralok si zhruba na půli cesty vzduchem uvědomil, že udělal něco hloupého, ale to už bylo příliš pozdě, protože se nevrhal na nějaké slabé stvoření z masa a kostí, ale na špici těžkého oštěpu...

To byl první boj.

Kapitola 3

Když se Vzteklaň probudil, bylo skoro ráno. Ležel u skomírajícího ohně a přes sebe měl přehozenou kožišinu. Cítil se příjemně ohřátý, ale celý rozlámaný. Rychle zase zavřel oči.

"Už jsi vzhůru," obvinil ho Zkáza, který seděl zády opřený o sud a s kloboukem, jako vždy, staženým do očí. Roland byl uvázan k nedalekému vlasu.

Vzteklaň se posadil a zív. "Co se stalo? Jsou všichni v pořádku?"

"Ale ano. Alespoň do té míry, do jaké tomu říkáte vy být v pořádku. Vy, Mizvoňové, se moc těžko zabíjíte. Ale spousta z vás byla zraněna, nejhůř, obávám se, tvůj bratr. Pelicháni si natírají meče jedem a ten způsobuje..., že raněný usíná tvrdým spánkem, z něhož už se většinou neprobudí. Teď je u něj Pomočul. Ne, jen tady zůstaň. Jestli ho někdo dokáže vyléčit, pak je to Pomočul. Nepomůže mu, když se mu budeš plést pod nohama. Kromě toho," dodával rychle, když viděl pohled, který se objevil Vzteklaňovi v očích, "jak se cítíš ty? Museli jsme tě zpod té obludy vytáhnout."

Vzteklaň něco zabručel a rozhlédl se kolem. Tábor vypadal tak mírumilovně, jak jen tábor může vypadat - časně ráno bylo prostě a jednoduše naplněno zvuky a výkřiky a zvuky, jež vydávají vstávající lidé. Byly to povětšinou veselé zvuky s příměsí vzdoru.

Útok byl odražen a Mizvoňové se teď s prvním ranním světlem, které se odráželo od vlasu, chvíli cítili tak, jako kdyby se mohli postavit i Smetu a všem jeho tygralokům. Někteří, jako Zkáza, který, jak se zdálo, nikdy nespál, zůstali u svých ohňů a vařili si časně snídaně.

Zkáza bez jediného slova vyhrábl z popela malý balíček. Zvedala se z něj vlahá vůně. "Tygraločí kýta pečená ve vlastní šťávě," oznámil a rozřízal horní, opálený obal. "A musím ti s potěšením oznámit, že jejího majitele jsem zabil osobně."

"Protein je protein, ber kde ber. Dal bych si nějaký libový kousek," poroučel si bezostyšně Pomočul, který vystoupil ze Skřetsonova vozu.

Vzteklaň viděl, že ve tváři starého muže je vepsána únava. Jeho sáček s bylinkami ležel vedle něj a byl téměř prázdný. Pomočul chvíli mlčky jedl a nakonec si utřel ústa.

"Je silný jako kůň," odpověděl na jejich nevyslovenou otázku. "Při jeho narození museli být bohové všech velkých spřátelených bytostí a tvorů, ať už v ně věří nebo ne. Ale nějakou dobu ještě bude dost slabý, dokud se jed zcela nevstřebá. Měl by ještě alespoň dva dny zůstat na lůžku, takže Bertě jsem řekl šest. To znamená, že se začne vzpouzet a sekýrovat ji asi pozítří a bude chtít, aby ho nechala vstát. Bude se cítit mnohem líp, protože bude mít dojem, že mě doběhl, když se uzdravil dřív, než jsem čekal. Pozitivní myšlení, to je ono."

Podíval se na Vzteklaňa. "A co ty? Ty jsi z toho nemusel vyváznout ani z poloviny tak šťastně! Jo, já vím, že je zbytečné tohle všechno vám vykládat," dodal, když zachytil Zkázuův úsměv, "ale moc bych si přál, aby ti lidé, co zpívají o velkých činech hrdinů, mysleli taky na ty, kteří po těch hrdinech musí uklízet."

Pozvedl svůj bylinkový vak. "A jenom s tímhle," dodával. "Jen různé druhy prachu a pár užitečných bylinek. To nejsou žádné léky. To je jen způsob, jak lidi zabavit, když jsou nemocní. Přišli jsme o tolik."

"To už jsi říkal předtím," zabručel Vzteklaň. "A co všechno jsme ztratili?"

"Vědomosti. Správné medikamenty. Knihy. Kobercopis. Když se o znalosti nestaráš, odejdou. Podívej se na tohle." Hodil před ně něco, co vypadalo jako opasek vyrobený ze sedmi různobarevných čtverců spojených řemínky.

"To vyrobili Chrabrodějové. No... jen do toho... jen se mě ptejte."

"Myslím, že už jsem o nich kdysi slyšel... Chrabrodějové?" řekl Vzteklaň poslušně.

"Aha? Byl to kmen. Za starých časů. Byli to ti, kteří přešli Dlačbu a přinesli oheň. Dolovali dřevo v Dřevostěně. To oni přišli na to, jak rozpustit horní vrstvu na Židlonohu. Dneska už je člověk moc nevidí, ale dříve bývali dost hojní, tlačili obrovské nádrže s lakem od kmene ke kmeni a bylo neuvěřitelné, co všechno z toho materiálu dovedli vyrobit... Každopádně vyráběli i tyhle opasky. Sedm různých substancí, vidíte? Kobercový vlas, bronz ze země Vysoké brány, lak, dřevo, prach, cukr a broušený lámeň. Každý Chrabroděj takový opasek musel vyrobit."

"Proč?"

"Aby dokázal, že to dokáže. Mystika. Samozřejmě, to bylo velmi dávno. Neviděl jsem Chrabroděje celá léta. A teď se najednou jejich opasky objevují jako obojky na těchhle... věcech. Přišli jsme o tolik. Příliš mnoho věcí jsme si zapsali a pak je ztratili a zapomněli." Pomočil potřásl hlavou. "Tak a teď si hodím šlofika. Vzbudte mě, až se bude odjíždět."

Pomaloučku se přesunul k jednomu z vozů, vlezl si pod něj a přetáhl si pokrývku přes hlavu.

"Co to říkal?" nechápal Vzteklaň.

"Šlofik," usmál se Zkáza, "to je jako krátký spánek."

"Ne, myslel jsem to o tom, jak jsme si toho příliš mnoho zapsali? Kdo si toho příliš mnoho zapsal? Co to znamená?"

Poprvé od chvíle, kdy se potkali, vypadal Zkáza jako člověk v rozpacích.

"To ti musí vysvětlit on," zabručel. "Každý měl... věci, které si pamatují."

Vzteklaň se díval, jak Zkáza nepřítomně hladí Rolanda po hebkém čenichu. A kdo byl vlastně Zkáza, když už na to přišlo? Jako by vylučoval nějaké fluidum, které člověku téměř znemožňovalo se na to zeptat. Vypadal jako muž z divočiny, ale bylo na něm něco... Vzteklaňovi to připadalo, že kdyby měl hrnec s vařící vodou, který se už už chystá přetéct, ruce a nohy, byl by to Zkáza. Každý jeho pohyb byl účelný a promyšlený, jako kdyby si ho naplánoval předem. Vzteklaň si nebyl jist, zda je Zkáza přítel. Doufal, že ano. Byl by to strašlivý nepřítel.

Opřel se s opaskem v klíně a přemýšlel o Chrabrodějích. Nakonec usnul. Alespoň to jako spánek vypadalo, i když on měl dojem, že kolem sebe slyší zvuky tábora a že na druhé straně mýtiny vidí Spálený konec. Jenže pak už si tak jistý nebyl. Zdálo se to jako sen. Viděl malý rozmazaný obrázek, který jako by visel v kouřem prostoupeném ovzduší, Koberec. Prolétal mezi vlasy, vysoko nad prachem. Byla noc a k tomu ještě velmi temná, ale - a to bylo zvláštní on viděl jako ve dne. Vznášel se nad pasoucími se stády, nad skupinou lidí v kápích - to byli Chrabrodějové! - tlačících vůz s nádrží, nad spící vesnicí... a pak, jako kdyby byl k tomu místu přitahován, se přiblížil k malé postavičce, která si vykračovala mezi vlasem. Když se snesl dolů k ní, změnila se v osobu, celou v bílém. I všechno kolem bylo bílé. Postava se otočila a podívala se na něj, byl to první živý tvor, který, jak s zdálo, věděl, že tam Vzteklaň je... A on klesal stále níž k těm bílým, ostrážitým očím...

Náhle se probudil a obraz zmizel, zatímco Vzteklaň seděl a oběma rukama pevně svíral sední čtverců spojených řemínky.

O něco později strhli tábor a Pomočil usedl na kozlík prvního vozu.

Uvnitř ležel Nerudel, bílý a roztřesený, ale dost silný na to, aby s neobvyklou pestrostí klel pokaždé, když vůz nadskočil na nějaké nerovnosti. Občas daleko na jihu zaduněl Smet.

Zkáza a Vzteklaň, který si teď připnul barevný opasek, jeli na svých koních vpředu.

Koberec měnil barvu. To samo o sobě nebylo divné. Kolem Dřevostěny byl vlas tmavozelený a šedý, ale na západě, kolem Tregon Maru, byl světle prachově modrý. Tady zelená přecházela ve žlutou a vlas sám byl hustší a pokroucený. Některé vlasy nesly ovoce, velké pichlavé koule, které vyrůstaly přímo z kmenů vlasů.

Zkáza rozřízl jeden z nich nožem a ukázal Vzteklaňovi hustý sladký sirup uvnitř.

Po chvíli projeli pod nějakou zvláštní konstrukcí vysoko mezi vlasem. Odtamtud, ze své povznesené pevnosti, vyhlížela pruhovaná stvoření a vztekle bzučela na vozy projíždějící hluboko dole.

"To jsou blanoleti," zvolal Pomočil, zatímco nad hlavou se jim ozýval silný bzukot. "Nevšímejte si jich! Když je necháte na pokoji, jsou celkem mírumilovní, ale když si myslí, že je chcete obrátit o jejich med, bodnou vás."

"Jsou inteligentní?" zajímal se Vzteklaň.

"Dohromady ano. Každý zvlášť je hloupý. Pch. Jsou skoro jako náš protiklad. Naneštěstí jejich žihadla jsou smrtelná."

Po tomto vysvětlení už se na sladké koule nikdo ani nepodíval a Zkáza strávil poměrně dlouhou dobu s očima obrácenými vzhůru a s rukou sevřenou na rukojeti meče.

Po nějaké době došli na místo, kde se křižovaly dvě stezky. Křižovatka byla označena hromadou lámeně. Na balvanec seděli muž a žena. Byla to ubohá stvoření, vedle jejich oblečení vypadaly Zkázovy čisté hadry jako královský oděv. Pojídali sýr. Když na mýtinu vyjeli Vzteklaň se Zkázou, zvedli se, jako kdyby se chtěli dát na útěk, ale pak se uklidnili. Muž si chtěl pohovořit. Zdálo se, že slova se v něm zcela neudržitelně nahromadila.

"Jmenuji se Kosma Kadmes," představoval se. "Byl jsem vlasorubec a porážel jsem vlasy pro vodní pilu v Maru. Řekl bych, že jsem pořádek ještě vlasář, a kdyby mě někdo chtěl zaměstnat... Hmm? Aha. Byl jsem ve vlasech a značkoval jednotlivé vlasy určené k porážce a tuhle Ludiše mi přinesla jídlo a pak se dostavil ten pocit strašlivé tíže a potom -" Pak se dostal k místu, kde mu slova nestačila a musel je nahradit máváním rukou a výrazem neskutečné hrůzy.

"Když jsme se pak vrátili k městu, vsadil bych se, že nezůstal stát ani metr hradeb. Domy jednoduše popadaly jeden přes druhý. Dělalí jsme, co jsme mohli... No, vlastně každý, kdo mohl, prostě odešel. Takové místo už se znovu opravit nedá. Pak jsme zaslechli ty vlčí věci a... dali jsme se na útěk."

Přijal kus masa, které mu Vzteklaň podal, podělal se se ženou a oba hltavě jedli.

"A nikdo jiný se nezachránil?" zajímal se Vzteklaň.

"Zachránit se? Z toho? Možná ti, kteří byli mimo hradby. Do věčejška s námi byl Světlan Palronson. Ale ten se vypravil na sirup těch bzučících tvorů a ti ho dostali. My máme namířeno na východ. Mám tam nějaké příbuzné. Alespoň doufám."

Dali jim nové šaty a naplnili jim rance a nechali je jít jejich cestou. Pár odspěchal a bylo vidět, že má z Mizvoňů skoro stejný strach jako z ostatních neznámých hrůz Koberce.

"Všichni utíkají," ozval se Vztekla. "Všichni jen utíkáme."

"Ano," přikývl Zkáza a se zvláštním výrazem upíral oči na západní cestu. "Dokonce i tihle." Ukázal tím směrem a Vztekla spatřil, že po cestě se k nim blíží těžký vůz, který táhne řada sehnutých, plahočících se postav.

Kapitola 4

"Chrabrodějové," řekl Zkáza. "Nemluvte na ně, dokud oni nepromluví na vás."

"Viděl jsem je včera v noci ve snu..." začal Vztekla.

Nezdálo se, že by to Pomočula nějak překvapilo. "Dostal jsi jeden z jejich opasků. Znáš tu situaci, když na něčem velmi soustředěně a tvrdě pracuješ, máš pocit, že se do té práce vkládáš celý. Oni to berou doslova."

Vztekla odepjal opasek z tuniky, a aniž věděl proč, zasunul ho do svého vaku, který měl za sedlem.

Ostatní vozy za nimi zpomalily a sjely ke kraji cesty.

Vozy tažené Chrabroději duněly po cestě dál, až dorazily ke kamenné mohyle na křižovatce. Obě skupiny se chvíli navzájem prohlížely. Pak jeden malý Chrabroděj opustil vůz a přešel přes křižovatku ke Vzteklanovi a Zkázovi. Když se přiblížil, bylo vidět, že jeho oblek není jen černý, ale že je křižován jemnými šedými čarami. Hluboká kápě mu zakrývala tvář.

"Zdravím," řekl Chrabroděj.

"Zdravím," přikývl Zkáza.

"Zdravím," pokýval Chrabroděj znovu hlavou.

Stál před nimi a mlčel.

"Rozumějí řeči?" zeptal se svého společníka Vztekla.

"Nejspíš ano," ozval se Pomočul. "To oni ji vymysleli."

Vztekla cítil upřený pohled skrytých očí. A cítil také, jak se mu opasek ve vaku tvrdě zarývá do zad, a nejistě si poposedl. Chrabroděj obrátil pohled ke Zkázovi. "Dnes v noci pojíme na Bronzové oslavě. Jste zváni. Přijmete. Jen sedm z vás. Až přijde noc, vzplanou ohně."

"Přijímáme," přikývl Zkáza vážně.

Chrabroděj se obrátil na podpatku a vracel se k vlastním vozům. "Dnes v noci?" ozval se Pomočul. "Bronzová oslava? To jako kdyby to byla Cukrová oslava nebo Vlasová? Úžasné! Myslím, že nikdy nezvou cizince."

"Kdo pozval koho?" zavrčel někdo ve voze. Zevnitř se ozvalo praskání, sténání, kletby, těžký krok a mezi předními plátěnými závěsy se objevila Nerudelova hlava.

"Viš, co jsem ti říkal o tom vstávání..." začal Pomočul, ale protože byl Nerudel kompletně oblečený, nemohl šaman prakticky nic dělat, jen chytře zamrkal na Zkázu a Vztekla.

"Chrabrodějové? Já myslel, že jsou to jen takové dětské povídky," řekl Nerudel, když mu vysvětlili, o co jde. "Ale co, je to pořádné jídlo zadarmo. Co je na tom špatného? Abych řekl pravdu, nevím o nich skoro nic, jen takové útržky, ale nikdy jsem neslyšel o špatném Chrabroději."

"A já až doteď o Chrabrodějích neslyšel prakticky vůbec nic," přiznával Vztekla.

"Ano, ale tys ještě nebyl na světě, když ještě žil Praděd," položil mu Nerudel ruku na rameno. "Vyprávěl mi, jak se kdysi s jedním z nich sešel ve vlase. Půjčil mu svou sekeru."

"A dostal ji zpět?" zajímal se Pomočul.

"Ne"

"Jo, tak v tom případě to byl doopravdy Chrabroděj," přikyvoval Pomočul. "Bývají většinou tak zaměstnaní, že nemají čas myslet na jednoduché věci."

"Říkal taky, že to byla moc dobrá sekerka."

"Odmítnout to pozvání nepřipadá v úvahu," pokračoval Pomočul.

"To je pravda," přikývl Zkáza.

"Ale je velmi snadné některé věci špatně pochopit. Viš, jak jsou citliví. Věří v celou řadu podivných věcí. To byste měli vy dva vědět. Řekni jim to, generále."

"Tak podívejte," začal Zkáza, "sedmička je pro ně velmi důležité číslo. Sedm prvků Koberce, sedm barev-"

"Řekni jim o čujích."

"Právě jsem to chtěl udělat... a sedm čujů. Je to něco jako... časové období. Ne ovšem pravidelné. Někdy je čuj krátký, jindy dlouhý. Jen Chrabrodějové vědí, jak je dlouhý. Vzpomínáte na ten opasek? Sedm čtverců a každý představuje jeden čuj. Tak podívejte, třeba čuj Soli je čas, kdy lidé obchodují a prosperují, a čuj Drti je tehdy, když budují hradby a říše... Není to na vás příliš rychlé?"

Generále? pomyslel si Vztekla. Tak to Pomočul řekl. Zapomněl se. A generál, to je hlavní voják... a teď se všichni dívají na mě. Ani jeden z nich si toho nevšiml!

"Hmm?" odpověděl nepřítomně. Pokusil se vybavit si, co Zkáza řekl. "Aha... takže dnešní oslava znamená, že jsme v čuji Bronzu, že?"

"To znamená, že ten čuj právě začíná," přikývl Pomočul. "Je to čas válek a ničení."

Zkáza si odkašlal. "A jak dlouho bude trvat?"

"Bude trvat tak dlouho, jak dlouho si budou Chrabrodějové myslet, že potrvá. Neptejte se mě, jak to vědí. Ale dnes večer budou všichni Chrabrodějové po celém Koberci slavit čuj Bronzu. Má to něco společného s jejich vzpomínkami."

"Mně to připadá dost neuvěřitelné," vrtěl hlavou Nerudel.

"Jistě. Ale to neznamená, že to není pravda."

"Viš o nich opravdu hodně," poznamenal Vztekla.

"To ne," odmítl Pomočul. "Když jde o Chrabroděje, nevíš nikdy nic. Pamatuješ si pověsti, vidíš věci, posbíráš drobečky vědomostí tady a tam, ale jistě... jistě nevíš nic."

"Dobrá," přikývl Nerudel. Stál na kozlíku vozu. "Půjdem. Myslím, že nic jiného ani udělat nemůžeme. Takže půjde Berta, Zloslav a kdo ještě... no ano, Damián Trojšlapka. Mám jednoduše dojem, že když vás Chrabroděj pozve na večeři, jdete a je to. V sedmi."

Do malého tábora Chrabrodějů vešli v těsné skupince a s trochu přihlouplými výrazy v obličejích.

Chrabrodějové vždycky cestovali v počtu sedmi, jedenadvaceti nebo devětačtyřiceti. Nikdo nevěděl, co se stalo s těmi Chrabroději, kteří se do oněch počtů nevešli. Třeba je ti ostatní zabijí a snědí, nadhodil Nerudel, který nabyt jakousi dědičnou nechuť k Chrabrodějům, kteří kradou sekery. Pomočul mu řekl, aby zmlkl.

Nejstarší Chrabroděj ve skupině byl Mistr. V téhle skupině jich bylo jedenadvacet a Pomočul, který si prohlížel jejich vůz, ukázal na velkou nadřez na jeho vrcholu. Chrabrodějové se specializovali na rozpouštění a úpravu laku, který se těžil z Lakodubu, z obrovského pilíře červeného dřeva na severu, kterému se v Kašíriji říkalo Židlonoh. Pak cestovali od vesnice k vesnici a prodávali ho. Z laku se dal odlít hrot oštěpu nebo nůž... prakticky cokoliv.

Vzteklan přemýšlel, jak dlouho bude trvat, než si někdo všimne, že zasunul opasek do svého vaku? V duchu si pevně umíňoval, že se ho nevzdá. Jistě by ho chtěli zpět, kdyby jim ho ukázal.

V táboře hořelo sedm ohňů, blízko u sebe a u každého z nich seděli tři Chrabrodějové. Vypadali jeden jako druhý. Jak se mezi sebou poznají, napadlo Vztekana.

"Pozor, je tady ještě něco, co jsem vám zapomněl říci," upozornil je Pomočul, když byla většina Chrabrodějů zaměstnána u kotlíků s jídlem. "Mají dokonalou paměť. Ehm. Pamatují si všechno. Proto je pro ně tak těžké hovořit s obyčejnými lidmi."

"Tomu nerozumím," podíval se na něj Vztekana.

"Nebud' překvapený, když ti odpoví dřív, než jsi položíš otázku. Někdy jsou tím zmateni i oni sami," pokračoval Pomočul.

"Co oni, to je mi jedno, ale já jsem celý zmatený."

"Prostě si pamatují všechno, jak jsem řekl. Všechno. Všechno, co se jim kdy přihodilo. Jejich mozek... pracuje jinak. Minulost a budoucnost je pro nejedno a to samé. Prosím, pokuste se pochopit, co vám tady říkám. Pamatují si věci, které se ještě nestaly."

Vzteklanovi poklesla dolní čelist.

"Pak. bychom se jich ale mohli zeptat -" začal.

"Ne! To nesmíme! Mnohokrát vám děkuji," pokračoval Pomočul mnohem klidnějším hlasem a vzal si od Chrabroděje podávaný talíř. "To vypadá... velmi chutně."

Jedli mlčky. Vztekana si myslel: že by neřekli nic proto, protože vědí, co už řekli? Ne, tak to nebude museli by promluvit, aby si pamatovali, co řekli... nebo, že by...

"Jmenuji se Norál a jsem pecmistr," prohlásil Chrabroděj po jeho levici.

"Já se jmenuji -"

"Ano."

"My -"

"Ano."

"Došlo k -"

"Já vím."

"Jak?"

"Po večeři mi to budeš všechno vyprávět."

"Aha." Vztekana se pokusil přemýšlet. Pomočul měl pravdu. Bylo téměř nemožné vést hovor s někým, kdo už ho jednou slyšel. "Opravdu víte o všem, co se teprve stane?" byla jediná otázka, která ho napadla.

V temných hlubinách kapuce se objevilo něco jako náznak úsměvu.

"Všechno ne. Jak by mohl někdo znát všechno? Ale mnoho věcí znám, ano, to je pravda."

Vzteklan se zoufale rozhlédl kolem. Zkáza a Pomočul byl zabrán do rozhovoru se svými Chrabroději a nevěnovali mu tu nejmenší pozornost.

"Ale... ale... co když víte, kdy zemřete? Co když na vás má zaútočit nějaké divoké zvíře?"

"Ano?" přikývl Norál vychovaně.

"To byste přece mohl dávat pozor, abyste tam v té chvíli nebyl?"

"Nebýt na místě, kde jsi zemřel?" nechápal Chrabroděj. "To by byl skvělý trik"

"Ne! Já myslel, jako že... mohl byste se vyhnout -"

"Vím, co myslíš. Ale to my nemůžeme. Těžko se to vysvětluje. Nebo spíše lehko se to vysvětluje, ale je těžké to pochopit. Musíme následovat Vlákno. To jediné Vlákno. Nesmíme je přetřhnout."

"Cožpak vy nikdy nezažijete nějaké překvapení?" ujišťoval se neustále Vztekana.

"To nevím. Co je to překvapení?"

"Můžete mi říct, co se přihodí mně? Nám všem? Víte, co už se stalo a co se s námi děje. Kdybychom znali svou budoucnost, hodně by nám to pomohlo."

Temný otvor kápě se natočil k němu.

"Tak to není. Naopak, pak je život velmi, velmi těžký."

"Potřebujeme pomoc," trval na svém Vztekana divokým šepetem. "Co je to Smet? Kam bychom měli jít, abychom byli v bezpečí? Co máme dělat? Nemůžete nám to říct?"

Chrabroděj se k němu naklonil blíž.

"Dokážeš zachovat tajemství?" zašeptal mu s tajemným výrazem.

"Dokážu!" příkyvoval horlivě Vzteklaň.

"Myslím doopravdy udržet tajemství? I kdybys dal cokoliv za to, kdybys to mohl prozradit ostatním? I když je to jako udržet v dlani žhavý uhlí? Dokážeš opravdu udržet tajemství?"

"Ehm... ano."

"Výborně," kývl Chrabroděj hlavou a opřel se zády o vůz. "My taky."

"Ale -"

"Dej si chutnat."

"A dám si?"

"Jistě. Moc." Chrabroděj se už už odvracel, ale zarazil se a kápě se otočila zpět ke Vzteklaňovi. "A ten opasek si můžeš nechat."

"Hm. Tak vy víte, že ho mám."

"Vím."

Vzteklaň zaváhal. "Počkejte," řekl pak. "Já jen řekl, že protože vy -"

"Je lepší, když se tomu nepokoušíte rozumět," upozornil ho Norál laskavě.

Vzteklaň chvíli jedl, ale ta otázka mu nedopřávala klidu.

"Poslyš. Všechno se stane," začal Chrabroděj sám od sebe. "Jako Předivo Koberce. Nic se nedá změnit. Dokonce i změny jsou... už jsou součástí budoucnosti. Víc toho vědět nepotřebuješ."

Bylo to podivné jídlo. Nemohli jste si být jisti, zda váš společník u ohně, na kterého právě mluvíte, náhodou neposlouchá to, co budete vyprávět za deset minut. Nálada se poněkud zvedla, když jeden z Chrabrodějů dal Nerudelovi sekeru. Byla to ta, co patřila jeho dědečkovi, i když jak topůrko, tak hlavice už byly několikrát vyměněny. Když se Mizvoňové vraceli ke svým vozům, Zkáza a Pomočul mlčeli.

"Řekli vám něco?" zeptal se Vzteklaň.

"Ne," zavrtěl hlavou Pomočul. "Nikdy neřeknou. Ale..."

"To už je jejich způsob," přikývl Zkáza. "Jinak to neumějí."

"Ale rozhodně se jim to, co nám neříkají, nelíbí," zamračil se Pomočul.

Kapitola 5

Uběhl týden. Vozy pomalu, ale jistě postupovaly k severu. Koberec kolem se měnil. Po obou stranách úzké cesty se do nebetých výše zvedal vlas a vlasy byly tentokrát sytě červené. Načechrané chmýřové keře, a dokonce i prachový vřes, to všechno mělo ty nejrůznější odstíny červené.

Vzteklaňovi to připadalo, jako kdyby cestovali nesmírným požárem, který náhle zmrzl. Ale v noci byl vlas chladný a mírumilovný a poprvé od chvíle, kdy opustili vesnici, je v noci nebudil řev tygraloků.

A to samozřejmě způsobilo, že se lidé chtěli utábořit nastálo. "Alespoň na několik týdnů," dožadoval se Ctibor Hrzlata, výrobce oštěpů, když jednoho večera přišla k Nerudelovu vozu skupinka příslušníků kmene. "Už na nás nejspíš zapoměli a je dokonce možné, že bychom se mohli vrátit domů."

"Ne, ti nezapomínají," odporoval Zkáza. "Ti ne. Kromě toho, musíme jít dál. Míříme do Zboží."

"To můžete vy dva, jestli chcete," odpověděl nevrlý Hrzlata. "Ale co se mě týká..."

"Co se nás týká, Ctibore, budeme se držet pohromadě, alespoň pokud jsem náčelníkem kmene já," oznámil mu Nerudel.

"Nebudu si jist, že jsme v bezpečí, dokud nebude poslední pelichán opravdu hodně daleko. Mířit do Zboží, to dává smysl. Tam to bude lepší, uvidíte. Jestli si někdo z vás myslí něco jiného, no..."

V tom jeho "no..." bylo něco významného. Bylo to velmi obsažné "no...". Bylo plné nevyslovené hrozby.

Ale mezi lidmi se stále ještě ozývalo popuzené reptání. Pak narazili na pelichána.

Stalo se to ve chvíli, kdy Vzteklaň se Zkázou procházeli podél cesty, byli z dohledu, ale na doslech vozů. Vzteklaň mluvil málo. Nešel mu z hlavy ten Pomočulův "generál".

Tu a tam vídal kaširijské důstojníky. Ne často. Tregon Marus nebylo nijak zvlášť důležité město. A oni se tam, daleko od domova, necítili dobře. Zkáza se opravdu pohyboval jako voják. Jenže lidé, kterým se říká "generál", by neměli chodit takhle zanedbaní... A teď tedy mířili do Zboží, jak se zdá. Nikdo proti tomu už nic nenamítal. Prostě se to najednou dělo jakoby samo od sebe.

Ve Zboží už bude všechno v pořádku, pomyslel si. Bylo to nejznámější město Koberce. Bylo tam lépe než kdekoli jinde. A bezpečno. Měli tam legie a legie vojáků...

Zkáza pravděpodobně vycítil jeho myšlenky, ale což u něj bylo velmi neobvyklé - žvanil bezcílně prakticky o ničem. Ani jeden z nich si pelichána nevšiml, dokud do něj téměř nevrazili. Seděl na svém tygraloku uprostřed cesty, ruku napůl cesty k rukojeti meče a s výrazem hrůzy zíral přímo na ně.

Zkáza vyrazil neartikulovaný výkřik a tasil meč, ale pak málem upadl, když ho Vzteklaň rychle chytil za rameno.

"Co to děláš, hlupáku?!"

"Podívej se na něj," upozornil ho Vzteklaň. "Pomočul vždycky říká, než něco uděláte, dívejte se'..."

Pelichán se nepohnul. Vzteklaň pomalu vykročil kupředu. Pak se natáhl a poklepal tvora po čenichu. Aniž řekl slovo, ukázal na zem kolem tygralokových nohou. Hustá vrstva prachu byla zcela neporušená.

Dokonce i pelichán byl pokryt vrstvou prachu. Byla to socha, která tam seděla a bez mrknutí hleděla do ztracena.

"Jak se mu to mohlo -" začal Vzteklaň.

"To nevím," zavrtěl hlavou Zkáza dost nevrle, protože se cítil tak trochu hloupě. "Pojď, vezmi ho za hlavu a já ho vezmu za nohy."

Stáhli pelichána ze sedla a stále v sedící poloze ho odnesli dozadu k vozům.

Vzteklaň si pro všechny případy posunul nůž v pouzdře na opasku tak, aby k němu měl snadný přístup. Jak se však

zdálo, byl pelichán vytesaný z lámeně.

Našli Pomočula, který byl velmi zaměstnan. Nerudel byl na lovu a vrátil se s divokým vepřem. I když to spíš vypadalo, že se sochou divokého vepře.

"Bylo jich tam takových celé stádo," říkal právě Nerudel.

Poklepal na divočáka koncem oštěpu. Divočák udělal kvanngg.

"Měl by udělat kvííík," rozčiloval se Nerudel.

"Jsou mrtví?" zeptal se Vztekla.

"Není to jisté," odpověděl Pomočul a jeden nebo dva poněkud nervóznější členové kmene rychle opustili okruh přihlížejících. "Podívejte."

Vztekla se podíval pelichánovi do očí. Byly doširoka otevřené a matně černé. Ale hluboko v nich bylo něco... jen záblesk, droboučká uvězněná jiskérka v jezeře temnoty.

Vztekla pokrčil rameny a obrátil se k odchodu a přitom zachytil Pomočulův upřený pohled. "Úžasné. Předčasné zkamenění. A nikdy jsem neslyšel, že by v těchto krajích žily gorgosaně. Dnešní stráž bychom měli vybírat podle sluchu, ne podle zraku."

"Proč ne?" zeptal se Nerudel.

"Protože budou muset mít pásky přes oči."

"Proč?"

Ozval se výkřik a kupředu vyběhl Irenej Berka s jedním ze svých psů v náručí.

"Slyšel jsem ho štěkat," lapal po dechu. "Šel jsem za ním a našel jsem ho v tomhle stavu."

Pomočul psa prohlédl. "To bylo štěstí," přikývl nepřítomně.

"To si teda nemyslím!" řekl Irenej.

"Nemluvím o něm," zabručel Pomočul. "Ale o tobě!"

Pes pořád stál v přikrčené poloze, připravený ke skoku, s vyceněnými zuby a ocasem mezi nohama.

"Co je to gorgosaň?" zeptal se Vztekla a konečně se mu podařilo odvrátit pohled.

"Máme poměrně velké množství popisů jejich zadků," odpověděl mu Pomočul. "Naneštěstí ten, kdo se na ni podíval zepředu, už nám nebyl schopný nic říct. Proměnil se v kámen. Nikdo neví proč. Úžasné. Už jsem o nich neslyšel mnoho let. Myslel jsem, že vymřely."

A ten večer Pomočul málem zemřel. Vždycky věřil, že kozlonoží mléko je pro filozofa skvělá věc, takže nedlouho potom, co opustili Dřevostěnu, vybral si jednu kozlonožku v Nerudelově malém stádu a koupil si ji.

Jmenovala se Bělojasná a nenáviděla Pomočula hlubokou zvířecí záští. Když neměla chuť nechat se podojit, což bylo dvakrát denně, patřilo k táborovým atrakcím pozorovat, jak poskakuje mezi vozy s rozzuřeným, bezdechým a klejícím Pomočulem v patách. Matky budily děti a volaly je ven, aby si ti malí užili trochu legrace.

Je to pohled, říkaly, který si budete pamatovat do konce života.

Tentokrát proskotačila mezi vozy a vrhla se mezi vlasy se škodolibým mekotem. Pomočul klopýtal za ní, vrhl se do šera vlasu a zakopl o ni...

V pádu spíše vytušil, než zahlédl nějaké temné tělo, které s tichým zvoněním ustoupilo do tmy.

Pomočul se vrátil do tábora a v rukou svíral sochu kozy. Položil ji na zem a tiše ji poplácal po čenichu.

Čenich udělal kvanngg.

"Měla by udělat meeeé," upozorňoval Pomočul. "Dnes v noci nikdo nevyjde z tábora."

Tu noc stáli hlídající muži kolem vozové hradby s očima pevně zavřenými. Byl mezi nimi i Vztekla, který stál vedle Rolanda. Roland měl na očích klapky.

Totéž pak udělali následující noci. I další, protože kráva vdovy Mrvošťastné začala dělat na dotek kvanngg, když měla dělat búú.

Nikdo se nechtěl pohnout z místa. Nezrušili tábor, ale aniž k tomu někdo vydal nějaké pokyny, stáhli vozy do mnohem těsnějšího kruhu. Jednou nebo dvakrát měli dojem, že zaslechli cinkavé zvuky.

Pak, třetí noci, byl Vztekla na hlídce u jednoho z vozů, téměř spal, když za sebou zaslechl tiché šoupavé zvuky.

V porostu se pohybovalo něco velkého. Slyšel, jak to dýchá.

Už už se chtěl otočit, když se ozvalo nepříliš silné, kovové zazvonění.

Je tady, pomyslel si. Je přímo za mnou. Když se obrátím, bude ze mě kámen. Ale když se neobráťm, co když ze mě bude večere?

Asi sto let, možná o něco déle, stál tiše a nehybně...

Po chvíli šoupavé zvuky zeslábly a on riskoval kratičký pohled přes rameno. V chatrném světle spatřil mohutnou siluetu, přinejmenším dvakrát tak vysokou, jako byl sám, která mizela mezi vlasy.

Měl bych to všem říct, pomyslel si. Jenže oni by začali pobíhat kolem a křičet, dávat jeden druhému příkazy a zakopávat o kdeco a v tu chvíli už bude obluda dávno ta tam. Něco ale udělat musím! Jinak už brzo budeme mít sochy, které udělají kvanngg, když by měly udělat nazdar.

Přistoupil k Rolandovi a rychle mu dal uzdu. Na sedláni nebyl čas. Pak se i s koněm, kterého vedl za udidlo, vydal směrem, kudy se ve vlasech ztratilo tiché cinkání.

Kapitola 6

Gorgosaň byla tak stará, že si nepamatovala dobu, kdy byla mladá. Matně si pamatovala, čas, kdy kolem ještě žily jiné gorgosaně, ale tenkrát byla velmi silná a všechny je zahrnala pryč.

Později se objevili lidé, kteří ji uctívali a postavili jí chrám, aby měla kde žít, protože si mysleli, že je gorgosaň nějakým druhem boha. Uctívali ji, protože měla schopnost přinášet zkázu, a to se u lidí stává často. Naštěstí nemívá tenhle druh víry dlouhého trvání. Potom, co mnoho z nich proměnila v sochy, dali se ti, kteří ještě zbyli, na útěk a nechali ji

v chrámu.

Ted' zůstala úplně sama. Dokonce i divoká zvířata se chrámu vyhýbala. Marně putovala gorgosaň daleko od chrámu, za hranice, a volala svůj národ na jihu. Nedočkala se odpovědi. Byla pravděpodobně poslední svého duhu na Koberci. Občas se vydala hledat společnost. Cokoliv by jí stačilo. Prostě některá z jiných živých bytostí. Dokonce by je ani nesežrala. Jenže to nikdy nefungovalo. Stačilo, když se dostala do jejich blízkosti, a ony z nějakého důvodu ztuhly, vystydly a odmítaly se s ní bavit.

Se zklamaným dusotem se vracela do pobořeného chrámu a dlouhý ocas smutně vlekla za sebou. Byla téměř u jeho bran, když ucítila ten pach, téměř zapomenutý pach společnosti.

Vzteklan dorazil k pobořenému chrámu těsně předtím. Cítil, jak Rolandova kopyta zacvakala na dláždění z tvrdého dřeva. Ve slabé záři kolem sebe viděl pobožené zdi poseté sochami. Některé držely různé ozdobné krabičky a hluboce se ukláněly, jiné se krčily jakoby v hrůze, další stály s rukama přitisknutými na oči. Bylo tam i množství malých divokých tvorů... nehybných jako kámen.

Ve středu chrámu se tyčil pobožený kamenný oltář, který byl zdrojem záře. Na něm a kolem něj bylo nakupeno bohatství. Balvany soli a černého kamene, bedny čirého laku a červeného dřeva, vyřezávané kostěné náramky, bronzové koruny, a to vše navršeno bez ladu a skladu.

Vedle pokladů stála další socha. Byla to socha malého válečníka, který nedosahoval ani poloviny Vzteklanovy výšky. Úžasný knír mu dosahoval skoro k pasu. V jedné ruce držel meč a kulatý štít, v druhé náhrdelník z blýskavých slaných krystalů. Hlavu měl pozvednutou a na tváři výraz překvapení. Po dláždění se k němu připlazila prachomáčová liána a ta ho posléze obdařila náhrdelníkem z živých rudých květů.

Vzteklan přivázel Rolanda k jednomu z okolních pilířů a otřásl se.

Někdo tam už přivázel svého koně před ním. Ještě tam stál. Vypadal jako poník, ale nebyl větší, než bývají mizvoňští psi, a měl šest nohou.

Kdyby ho Vzteklan vzal oběma rukama, jistě by ho dokázal zvednout. Stál tam a byl pokrytý slabým povlakem prachu. Roland natáhl krk a pátravě očichal nehybný čenich. Vzteklan obcházel pahorek pokladů a najednou zůstal užasle stát. Byly tady dokonce i mince, ne ternáry, ale velké dřevěné kotouče s podivnými značkami. Těžké meče a truhlice plné broušeného lámeně, posázeného slanými krystaly. Stál a zíral, koutkem oka viděl malého válečníka. Měl nataženou ruku.

Proto sem přišel. A gorgosaň ho přistihla.

Ozval se kovově zvonivý zvuk. Vzteklan zahlédl odraz v lesklém povrchu kovového štítu malého válečníka. Ukazoval něco šupinatého a velmi beztvareho.

Stojí to ve vchodu, pomyslel si Vzteklan. Přesně za mnou...

Ale když se otočím...

Vytáhl z ruky malého válečníka štít a držel ho tak, aby díky němu viděl přes rameno.

Gorgosaň zazvonila. Kolem krku jí visely řetězy z červeného dřeva a čirého laku. Každý pařát měla plný prstenů. Na šupinatém ocase se leskla celá řada náramků. Pokaždé, když pohnula obrovskou hlavou s mohutným zobanem, zazněla celým chrámem ozvěna slabého cinkotu.

Gorgosaň upřela oči k oltáři a začenichala. Dokonce i odraz jejich očí v zrcadle Vzteklanda vyděsil. Byly obrovské, mlhavé modré a vůbec ne děsivé. Byly to oči, v nichž se mohl člověk ztratit, pomyslel si, a proměnit se v kámen.

Roland zaržál, ale jeho zaržání v půli umlklo. V chladné síni bylo o sochu víc.

Všechny Vzteklanovy smysly na něj ječely a žádaly ho, aby se obrátil a postavil se obludě tváří v tvář, ale přesto stál nehybně a zoufale přemýšlel. Gorgosaň začala tiše zvonit směrem k němu.

Vzteklan se obrátil a leštěný štít si držel před obličejem. Pod spodním okrajem viděl gorgosaniny nohy, které se krok za krokem přibližovaly. Byly kostnaté a opatřené velkými drápy. A nezastavovaly se...

Měla se proměnit v kámen! Viděla přece sama sebe! A tak je to s těmi rádobychytrými nápady vždycky, pomyslel si. A jiný nemám.

Začal pomalu couvat. Pak se gorgosaň najednou zastavila. Uviděla totiž jinou gorgosaň. Tuhle z toho štítu na ni zírala šupinatá zelená tvář. Na jednom uchu jí visel náhrdelník. Na kratičký okamžik našel ten ubohý tvor společnost. Pak ale Vzteklan, který se třásl strachem, štít naklonil jinak a tvář se ztratila.

Po okamžiku šokovaného ticha vyrazila gorgosaň zavýtí plné smutku a sklíčenosti, které se ozvěnou odrazilo hluboko v okolních vlasech. Mohutná noha vztekle dupla. Pak se obluda sesula k zemi, zakryla si oči předními tlapami a rozplakala se. Tu a tam se vztekle rozkopala zadními nohama. Vzlyky jí začínaly u špičky ocasu a vypadalo to, že na cestě tělem rostly a rostly, až se ze zobáku finuly ve skutečně úctyhodné velikosti a síle.

Nebudilo to jen děs, ale i strašlivé rozpaky. Žádný tvor by v sobě neměl mít tolik slz.

Vzteklan pozoroval, jak se slzavé jezírko šíří po podlaze, až se dotklo srstnatého prasete u kamenné zdi. Prase zahýbalo nosem. Jezírko se stále rozšiřovalo. Některé sochy při doteku slaného proudu oživly, ale některé z těch očividně starých, pokrytých silnou vrstvou prachu a lián, zůstávaly beze změny. Pod nohama jim plavali malí tvorové, kteří se hrdinsky drali na svobodu.

Vzteklan nabral slzy do štítu a polil jimi Rolanda. Pak došlo na šestinožného poníka, který s úžasem pozvedl hlavu ke Vzteklanovi. Ten doběhl k válečníkovi u pokladu a postříkal ho.

Zprvu se nic nestalo. Pak malý muž mrknul. Pohnula se ruka s náhrdelníkem. A najednou byl malý bojovník velmi živý. Upustil náhrdelník a podíval se na Vzteklanda. "Cvádovo jádro, kde ses tady vzal?"

Pak spatřil gorgosaň v jezírku slz. Ruka mu vylétla ke krku, obrostlému pestrými květy.

Obrátil zamýšlený pohled ke Vzteklanovi.

"Jak dlouho už tady stojím, cizince?"

"To nevím. Máme třetí rok po druhém Sčítání za vlády císaře Tarhoně ve Zboží," odpověděl mu Vzteklaň.

"Ty jsi Kaširijec?" zeptala se oživlá socha, zatímco si odmotávala z těla lány.

"Částečně."

"To já ne," odpověděl malý válečník pyšně. "My se nesčítáme! Ale o Tarhoňovi jsem slyšel. Než jsem přišel sem, byl na trůně dvaadvacátý rok."

"Pak jsi tady strávil rok," řekl Vzteklaň.

"Rok... uběhl celý rok," povzdechl si bojovník. "Příliš dlouho." Pak se vážně uklonil. "Tisíckrát se omlouvám, cizince," řekl. "Za tohle bys měl být bohatě odměněn. Já Brokando, syn Broka, pán na Vorváni, král Tupomentálů, ti to slibuji. Tak jest. Odměněn."

"Neudělal jsem to kvůli odměně," odpověděl Vzteklaň. "Chtěl jsem jen, aby ten tvor už konečně přestal všechno živé měnit v kámen."

"A co tě přivádí tak daleko od domova?" zeptal se Brokando a v očích mu zablesklo. "Poklad, že?"

"Ne... poslyš, nemyslíš, že bychom měli raději jít?" zeptal se Vzteklaň a vrhl poněkud nejistý pohled ke gorgosani. "Co když se zase vzpamatuje?"

Brokando potřásl mečem.

"Jeden rok mého života!" vykřikl. "Za to mi zaplatí!"

Vzteklaň se znovu podíval na gorgosaň. Ležela zcela nehybně.

"Obávám se, že už jí moc ublížit nemůžeš," řekl. "Už tak mi připadá strašlivě nešťastná."

Brokando zaváhal. "Možná máš pravdu," zabručel. "Tupému zvířeti je zbytečné se stít. A co se týče tohohle..." obloukem paže zahrnul celý blýskavý poklad, "ztratil jsem zájem. Ať si to tady zůstane." Pak si povzdechl. "Tak nějak mě napadá, že podobné věci jsou dobré právě tak pro gorgosane. Ale když dovolíš, tak ten náhrdelník vypadá opravdu..., ale ne... nic."

Vzteklaň viděl jednu nebo dvě věcičky, které se mu moc líbily, a podle něj mohl Brokando klidně nechat poklad pokladem, protože měl doma mnohem víc, ale cítil, že by to vypadalo špatně, kdyby se v této chvíli přel.

S tichým zacinkáním zvedla gorgosaň hlavu a otevřela oči. Vzteklaň se pokusil zvednout svůj štít, ale ten mu vyklouzl z rukou a skutálel se dolů ze stupňů oltáře.

Gorgosaň ho neohrabaně zastavila nohou a dost nešikovně obrátila leštěnou plochou k sobě, dokud se v něm znovu nespátřila.

Ke Vzteklaňovu úžasu začala vzápětí cukrovat na svůj obraz a pak si lehla a štít se svým obrazem svírala v náručí. A tak gorgosaň s tichým zazvoněním mírumilovně zemřela v chrámu, který pro ni lidé postavili v době, která už je dávno zapomenuta.

Později zpívali minstrelové a vyprávěli potulní vypravěči, že gorgosaň zemřela, když spatřila svůj vlastní obraz v zrcadle. Nikdy nevěřte tomu, co se zpívá v písních. Vrazí do toho cokoliv, jen když si budou myslet, že to bude znít lépe. Říkají, že ji její vlastní odražený pohled změnil v kámen. Jenže smrt gorgosane zdaleka nebyla tak jednoduchá. Jako ostatně většina věcí.

Vytáhli ji nahoru po stupních a pohřbili pod kamenným oltářem. Vzteklaň si vzpomněl na Bělojasnou a ostatní zvířata v táboře a nasbíral do malé truhličky několik loužiček slz. Zbývající sochy nechali tam, kde byly.

"V minulosti někteří lidé gorgosane uctívali, to se alespoň říká," ozval se Brokando. "Byla to krutá rasa. Tak ať tady stojí. Je to spravedlivý trest."

"No víš..." začal Vzteklaň, když se vydali na cestu, "nějaká malá odměna by mně vážně neškodila. Jestli tedy máš něco, čeho by ses mohl zbavit. Něco, co třeba nepotřebuješ."

"Jistě!"

"Můj kmen by potřeboval nějaké místo, kde by mohl nějakou dobu zůstat. Opravit své vozy a tak. Někáký plácek, kde se nebudeme muset celou dobu ohlížet přes rameno."

"To je snadná věc. Moje město je vaše. Mí lidé vás přivítají."

"Jsou všichni tak malí jako ty?" zeptal se bezmyšlenkovitě Vzteklaň.

"My, Tupomentálové, máme ten správný vzrůst," odpověděl Brokando odměřeně. "Nemůžeme za to, když jsou ti ostatní nechutně přerostlí."

Po nějaké chvíli, když se přiblížili k táboru Mizvoňů, řekl Vzteklaň: "Víš, myslím, že jsi neztratil celý rok. Když jsi byl sochou, tak se pro tebe čas zastavil. Vlastně jsi rok získal. Všechno je o rok starší, kromě tebe."

Brokando se nad tím zamyslel. "Znamená to, že ti pořád ještě dlužím odměnu?" řekl Brokando.

"Myslím si, že ano."

"Tak dobrá."

Kapitola 7

Dorazili do tábora právě včas, aby zastavili pátrací skupinu, která se chystala vyrazit. Brokando se stal okamžitě středem pozornosti, což bylo něco, z čeho měl neobyčejnou radost a na co byl očividně zvyklý. Vzteklaň byl více méně zapomenut. Více méně...

"Kde jsi byl?" zeptal se Pomočul s úlevou a současně popuzeně. "Takhle se zatoulat! Nevíš, že se tady kolem potulují pelicháni?"

"Promiň," přikývl Vzteklaň. "Někdy se to prostě tak seběhne."

"Dobrá, teď už na tom nezáleží," zavrčel Pomočul. "Co se to tam děje? To nikdo z vás, vy packalové, neví, jak přivítat krále?"

"Myslím si, že je to trochu jinak," odporoval mu Vzteklaň. "Je mu to jedno. Je dost odvážný, snadno vzplane a prakticky neposlouchá, co mu člověk říká."

"No, mně opravdu připadá jako král," vrtěl hlavou Pomočul.

Brokando byl středem zástupu Mizvoňů, kteří brebentili, zírali a blahosklonně se usmívali.

"Takže jsem tam stál," vyprávěl právě malý válečník, Jediný krok od toho pohádkového pokladu, když najednou cinkling! byla tam, přímo za mnou. A pak..."

Pomočul si prorazil lokty cestu zástupem, sundal si klobouk, sklonil hlavu, až se bradou dotkl země, a v této póze strnul. Brokando tak zíral přímo na jeho bílým vlasem porostlé a mírně prořídle temeno.

"Zdravím tě, ó králi," kořil se stařec. "Jsme poctěni tím, že velký syn tak vznešeného rodu nás shledal hodnými... ehm... hodnými. Všechno, co máme, je ti k dispozici, udatný pane. Jsem Pomočul, pokorný filozof. Tohle je..."

Zuřivě zaluskal prsty na Nerudela, který stál s otevřenými ústy opodál a pozoroval Pomočula, který se stále ještě před malým bojovníkem lámal v pase.

"Pojď sem, no tak pojď! Protokol je velmi důležitý. Pokloň se králi!"

"Co je to král?" zamračil se Nerudel a nechápavě se rozhlížel.

"Projev nějakou úctu," rozčiloval se Pomočul.

"A proč? Vztekla ho přece zachránil, ne?"

Vztekla viděl Zkázu, který stál v pozadí zástupu se založenými rukama a zachmuřeným výrazem. Škola v Tregon Maru se Vzteklaovi sice vůbec nezamlouvala, ale některé věci se přece jen naučil. Kaširijci neměli rádi krále. Dávali přednost císařům, protože těch se mohli snáze zbavit.

A na zpáteční cestě z chrámu se zeptal Brokanda, co míní tím, že jeho lidé se nedávají Sčítat. To znamenalo, že nemají s Kaširijci nic společného.

"Nenávidíme je," prohlásil Brokando drsně. "Pustil bych se s nimi do boje, protože rovnají cesty a spoustu jiných věcí a dělají mapy míst, která by neměla být mapována. Všechno převádějí na věci, které se dají Sčítat. Kdyby to bylo možné, přinutili by vlasy v Koberci, aby rostly v řadách. A co je nejhorší... poslouchají rozkazy. Raději poslouchají rozkazy, než by mysleli. Tak ta jejich říše funguje. Jo, netvrdím, že nejsou poctiví a čestní, jako třeba v boji a v takových věcech, ale nerozumějí žertu, a když se to vezme kol a kolem, existují pro ně jen věci v řadách a rozkazy a život bez jediné legrace."

A teď měl být jednomu z nich představen.

A v tom okamžiku ho Brokando překvapil. Došel k Nerudelovi a vřele mu potřásl rukou. Když mluvil, nebylo v jeho hlasu ani stopy po tónu, který používal v chrámu. Byl to hlas, který jako by vás neustále poplácával po zádech.

"Tak vy jste tady náčelník, co?" hlaholil. "No to je úžasné. Tuhle váš bratr mi o vás vyprávěl. To ale musí být strašně těžká práce. A vůbec bych se nedivil, kdyby byla taky náročná na zkušenosti?"

"No, víte... ty prostě musíte nasbírat... jak bych to řekl... průběžně cestou..." mumlal zaskočený Nerudel.

"No jistě, jakpak jinak... A vy jste to dokázal, to jsem si jistý! Úžasné! A ta strašná zodpovědnost! Musíte na to mít nějaký speciální výcvik?"

"...ehm... ne... táta umřel a oni mi prostě dali oštěp a řekli: jseš náčelník..." potil se Nerudel.

"Vážně? No tak o tom si později musíme pořádně poklábovat," usmíval se Brokando. "A tohle je Pomočul, že? Oh, jen se zvedněte. Jsem si jistý, že filozofové se nemusí klanět, co? No to je skvělé. A tohle musí být... generál Zkazius Catrux, že?"

Generál! pomyslel si Vztekla.

Zkáza přikývl.

"Kolik už je to let, Vaše Veličenstvo?"

"Asi pět, myslím," odpověděl král. "Lepší bude, když řekneme šest."

"Vy se znáte?" zeptal se Vztekla.

"Ale jistě," přikývl Brokando. "Kaširijci k nám neustále posílají na návštěvu armádu a vždycky nám navrhnou, velmi taktně, abychom se poddali a stali se součástí jejich říše. A my jim vždycky řekneme, že o to nestojíme. Odmítáme prostě být Sčítáni -"

"A já měl dojem, že to bylo placení daní, co jste odmítali především," odpověděl odměřeně Zkáza.

"Nebylo nám jasné, co bychom za své peníze dostali," zamračil se Brokando.

"Byli byste pod naší ochranou," odpověděl Zkáza.

"Hm... jenže my byli vždycky docela dobří v tom ochránit sami sebe," prohlásil Brokando významným tónem hlasu.

"Dokázali jsme se ubránit každému." Usmál se. "A pak poslali tuhle generála s trochu větší armádou, aby nám to navrhl znovu. Pamatuji si, jak řekl, že se obává, že když se nestaneme součástí říše, nezbude z nás nikdo, koho by mohli Sčítat."

"A vy jste řekl, že pak ovšem nezbude nikdo, kdo by to Sčítání provedl," řekl Zkáza.

Vztekla se díval z jednoho na druhého. Uvědomil si, že zadržuje dech. Pomalu ho vypustil. "A co se stalo pak?"

Zkáza pokrčil rameny. "Nezaútočil jsem," řekl. "Neviděl jsem důvod, proč by měli umírat poctiví a slušní lidé. Vrátil jsem se a řekl císaři, že Brokandův lid by pro nás byl lepším dobrovolným spojencem než vynuceným poddaným. Kromě toho, jen blázen by zaútočil na jejich město."

"Vždycky jsem přemýšlel, co vám asi odpověděl," zvedl Brokando obočí.

Zkáza se podíval na své potrhané šaty. "Dost! křičel," řekl pak pomalu.

Následovala zamýšlená odmlka.

"Oni na nás zaútočili, víte, po tom, co jste byl... odvolán," ozval se pak Brokando.

"A vyhráli?"

"Ne."

"vidíte? Hlupáci," ušklíbl se Zkáza.

"Je mi to líto," řekl Brokando.

"Není proč. Byla to jen jedna z těch mnoha věcí, v nichž jsem s císařem nesouhlasil," zavrtěl hlavou Zkáza.

Vzteklan je vzal za ramena. "Poslyšte, to, že jste odvčiví nepřátelé, ještě nemusí znamenat, že nemůžete být přáteli, co říkáte?"

Když pak seděli u večeře, obrátil se Nerudel ke své ženě: "Je velmi noblesní. Vypτάval se mě na všechno o mně. Setkal jsem se s králem. Je velmi důležitý. Myslím, že se mu říká Protokol."

"Hezké jméno. Zní opravdu královsky," přikyvovala.

"A taky říká, že Pomočul je filozof."

"Tak to jsem nevěděla. Co je to filozof?"

"Někdo, kdo myslí, říká on," odpověděl jí Nerudel.

"No ty přece taky myslíš. Kolikrát jsem tě viděla sedět a myslet."

"Pokaždé taky nemyslím," vysvětloval jí Nerudel sebekriticky. "Někdy jen tak sedím." Povzdechl si. "A ono to asi nebude jenom myšlení. Pak o tom musíš umět ještě hezky a zábavně mluvit."

Kapitola 8

Lidé se stočili k západu. Byla to veselá cesta do Vorváně, s Brokandem na kozlíku prvního vozu. Jeli na místo, na které by si troufl zaútočit jen blázen.

Mnoho Mizvoňů cítilo k malému králi skutečnou úctu, ale Nerudel se rychle stával nekritickým royalistou. Brokando vycítil jeho obdivný přístup a žvatlal s ním oním speciálním způsobem, který používají lidé z nejvyšších šlechtických kruhů v řeči s obyčejnými lidmi. Obyčejní lidé se většinou cítí neobyčejně poctěni a povzbuzeni, aniž si pak vybavují, co jim vlastně ta která veličina řekla. Vzteklan klusal po opačné straně cesty a jedním uchem dával pozor, zda nezaslechne nějaké známky Smetu, a druhým poslouchal žvatlání malého Tupomentála. "A tak pak Brok, můj předek, vystavěl v severním křídle chrám Cvádrovi Zakladateli. Sedm let trvalo Chrabrodějům, než vytesali z laku a dřeva všechny pilíře a než pro Broka položili na zem velkou mozaiku Koberce. Ještě teď jim za to platíme. Stěny byly osazeny solí a černým kamenem a oltář z červeného dřeva vykládaný bronzem. To bylo skutečné centrum současného paláce, který dal postavit můj prapradědeček, Brok VII. A taky nesmím zapomenout na pokladnice. Myslím, že jich máme alespoň devět. Vstoupit do nich může jen vládnoucí král. Sám Tarma Řezbář vytvořil korunu. Sedm hrotů a na každém z nich solný krystal."

"My měli v chýši koberec," přispěl k hovoru svou troškou Nerudel.

A tak to pokračovalo. Nerudel nadšeně provázal malého Tupomentála pokladnicí a zbrojnicí, hodovnicí a ložnicí pro hosty, zatímco vozy se neustále přibližovaly k Vorváni.

Koberec zase postupně měnil barvu z červené na vínově tmavou a pak přešel do tmavomodré. Tábořili v temně modrém vlasu, lovili malé tvory v krunyři, kteří se ukrývali v prachových děrách, a přemýšleli, jestli je Vorváž skutečně tak skvělá, jak o ní Brokando vyprávěl, protože pokud ano, pak by měli raději okamžitě přestat jíst a pít, aby jim zůstalo v žaludcích dost místa na hostinu, která je čekala na uvítanou.

Cesta se začala měnit v silnici, ne v tu širokou a bílou, jaké stavěli Kašírijci, ale praktickou a úpravnou, vystavěnou z kulatiny položené do prachového lože. Vlas po stranách tady začínal řídnout a Vzteklan si všiml mnoha zbytků po vykácených vlasech. A to nebylo všechno. Žádný Mizvoň nikdy nezasadil jedinou rostlinu. Měli rádi zeleninu, když se k ní dostali, a věděli, kde která roste a které vlasy mají jedlá semena, ale s výjimkou Pomočulovy bylinkové zahrádky všechno, co kolem nich rostlo, rostlo divoce. Důvod byl každému Mizvoňovi jasný - když něco zasadíte, musíte se zastavit a dávat pozor, jak to roste, odhánět od toho hladová zvířata a sousedy, kteří jdou náhodou kolem, a všeobecně tomu musíte věnovat spoustu času, jak říkal Nerudel, a motat se kolem. Zelenina byla pro Mizvoně něčím, co dodávalo masu zvláštní chuť.

Jenže v modré zemi Běhounii, která se rozkládala kolem města Vorváně, změnili Tupomentálové Koberec ve skutečnou rajskou zahradu. Byly tam vlasy, jaké předtím neviděl dokonce ani Pomočul, ne ty klasické, s drsnými kmeny, které pokrývaly většinu Koberce, ale hladké jemné kmeny s větvemi obsypanými ovocem. Pod vlasy byl pracně nashromážděn prach, aby tak vytvořil živnou vrstvu pro nejrůznější druhy keřů a zeleninu. Cestou poutníkům ukázal Brokando zralé rudé paprilouny, které chutnaly po paprikách a zázvoru, a velké panské houby, které se daly sušit a uchovávat celé roky, a přesto si celou tu dobu udržely skvělou chuť. Cesta byla zvednuta nad úroveň zahrad a po jejích okrajích rostly nízké ozdobné keře, které tam tvořily nízký plot. Byla to země zaslíbená.

"Nikdy jsem si nevšiml, že to tady vypadá takhle," zabručel Zkáza.

"No, každopádně to vypadá všechno líp, když tady netáboří kašírijská armáda," usmál se Brokando.

"Muži pod mým velením vždycky dostali příkaz, aby šetřili jak lidi, tak krajinu," odpověděl Zkáza.

"Ti ostatní zdaleka nebyli tak ohleduplní."

"A kde jsou vlastně lidé?" zajímal se Nerudel. "Přiznám, že nějaký ten dobře upečený kořen krásně sklouzne do žaludku, ale nic z toho jistě nevyroste, jen když na to někdo píská. Když chcete být farmářem, musíte neustále chodit kolem a kopat do země."

Skutečně, nikde nebyli žádní lidé. Ovoce viselo kolem cesty v těžkých hroznech, ale nikde nebyl nikdo, kdo by je otrhal, s výjimkou mizvoňských dětí, které se v tom směru opravdu činily. Ale jinak nikdo.

Vzteklan sáhl po svém oštěpu. Tohle bylo, jako kdyby byl na lovu. Bylo důležité znát různé druhy ticha.

Bylo ticho, které vydávala malá vyděšená stvoření obávající se o svůj život. Bylo ticho malých tvorů, kteří byli potichu. Bylo ticho vydávané velkými tvory, kteří čekali na příležitost, až se budou moci vrhnout na malé tvory. Někdy to bylo ticho místa, kde nebylo nic živého. A pak byl velmi ostrý, pálivý druh ticha, které vznikalo, když vás někdo pozoroval.

Zkáza tasil meč. Vzteklan si pomyslel: jak je vidět, i vojáci vědí o různém druhu ticha svoje.

Podívali se jeden na druhého.

"Neměli bychom nechat vozy tady?" nadhodil Vztekla.

"Je bezpečnější držet se pohromadě. Nerozdělovat síly, když to není nutné. První pravidlo taktiky."

Vozy pomalu pokračovaly v cestě a všichni napjatě sledovali vlas kolem.

"To křoví táhne vpravo," řekl Zkáza, aniž pohnul hlavou.

"Taky si to myslím," odpověděl stejně nenápadně Vztekla.

"Jsou tam a pozorují nás."

"Já bych řekl, že je tam jeden," komentoval polohlasem Vztekla.

"Klidně tím křovím proženu oštěp i odsud. Žádný problém," zavrčel Nerudel.

"Ne. Třeba se budeme chtít na něco zeptat," zavrčel hlavou Zkáza. "Obejdeme ho každý z jedné strany."

Vztekla se plížil ke křoví okrajem vlasu po jedné straně cesty, Zkáza po druhé straně a Nerudel, který se na muže své velikosti dokázal pohybovat neuvěřitelně tiše a rychle, se náhle jako zázrakem objevil před houštinou přímo na cestě a v pozdvižené ruce třímал oštěp.

"Připraveni?"

"Připraveni."

"Jo."

Zkáza uchopil jeden ze zaprášených vějířovitých listů a odtáhl ho.

Na zemi sedělo malé dítě a dívalo se na tři roztřesené čepele.

"Hm," brouklo.

O deset minut později...

Malá skupinka Tupomentálů pracovala v řádcích zeleniny mezi vlasy. Nevypadali zvlášť šťastně ani když se nad tím člověk zamyslel - nijak dobře živení. Hlídalo je několik strážných. I z cesty viděl Vztekla jejich dlouhé čumáky.

A mezi vlasy byla sama Vorváž.

Byla postavena na obrovském kusu přírodního lámeně. Vlastní město tvořil chomáč budov úplně nahoře. Mezi úrovní Koberce a Vorváž se po lámení táhla ve spirále cesta vedoucí k městu. Dole na cestě byla brána, ale ta sloužila spíše jako ozdoba. Nikdo se nemohl dostat po té cestě nahoru, pokud si to obyvatelé města nepřáli.

V prachu se něco pohnulo a ke Vzteklanovi se přiblížil Nerudel.

"Ten chlapec měl pravdu. Všude jsou pelicháni a tygraloci," řekl. "Celé okolí se jimi jen hemží."

"Myslíš, že obsadili i město?" zamračil se Vztekla.

Nerudel přikývl. "To je z toho, když někdo uteče z domova a vydá se za pokladem, když by měl sedět doma a vládnout," vrčel kriticky.

"Tak pojď," zašeptal Vztekla. "Vrátíme se do tábora."

Vozy byly zataženy kus do podrostu ve vlasu a lidé byli na stráž.

Pomočil, Zkáza a Brokando seděli v půlkruhu a pozorovali malého chlapečka, který upíjel polévku. Zdálo se, že co se týče jídla, je bezedný, ale mezi jednotlivými sousty slabým hláskem odpovídal na Brokandovy otázky.

"Můj vlastní bratr!" vztekla se právě Brokando, když oba bratři vklouzli do tábora. "Ale když už nemůžete věřit vlastní rodině, tak komu máte věřit?! Stačí, aby člověk na pár dní vytáhl paty z domu, a -"

"Na rok," připomněl mu Zkáza.

"- a on se prohlásí za krále! Nikdy jsem Kracenda neměl příliš v lásce. Vždycky se plížil palácem, poslouchal, kde neměl, mluvil si sám pro sebe a nešly mu sporty."

"Ale jak se do města dostali pelicháni?" nechápal Vztekla.

"On je tam pustil! Řekni pánovi, Strefone!"

Hoch měl asi sedm let a vypadal vystrašeně.

"Já... já... oni byli... všichni bojovali..." zakoktal se.

"No tak! No! Tak ven s tím, chlapče!"

"Myslím," ozval se Zkáza, "že kdybyste se možná na minutku dvě vzdálil... Možná by se mu snáz mluvilo."

"Já jsem přece jeho král!"

"Přesně to mám na mysli. Když poddaní stojí před svým panovníkem, bývají obvykle králové takovým tlumítkem řeči. Kdybyste šel a udělal si třeba... hm... přehlídku stráží, nebo tak něco...?"

Brokando chvíli reptal, pak ale s Nerudlem a Vzteklanem přece jen kousek poodešel.

"Pch. Bratři! Nic, jenom nepříjemnosti, co? Pikle, spiknutí, poflakování se kolem a palácová revoluce."

Nerudel cítil, že by měl projevit solidaritu s neoficiální asociací starších bratrů.

"No, já vám řeknu jedno. Vztekla si nikdy neuklízěl svůj pokoj."

Když se po chvíli vrátili, měl Strefim na hlavě Zkázovu helmici a vypadal mnohem veseleji. Zkáza ho poslal pryč s pokynem, aby vykonal něco nesmírně nebezpečného.

"Jestli to chcete slyšet v jazyce dospělých," obrátil se k nim, "tak váš bratr usedl na trůn, když jste se nevrátil. Nebyl příliš oblíbený. Dost se bojovalo. Takže když se jednoho dne v okolí objevila smečka pelichánů - pozval je."

"To by nikdy neudělal!" vzplanul Brokando.

"Myslel si, že by je mohl najmout jako žoldnéře, aby pro něj bojovali. A oni skutečně bojovali. Říkají, že je stále ještě králem, i když už ho dost dlouho nikdo neviděl. Celou vládu obstarávají pelichánové. Spousta lidí raději utekla. Ze zbytku se více méně stali otroci. Těží lámeň. Robotují na polích. A tak podobně."

"Pelicháni nevypadají, jako kdyby se zajímali o zeleninu," zamyslel se Vztekla.

"Jedí maso."

Pomočil, zabalený do přikrývky, seděl opřený o kolo nejbližšího vozu. Cestování mu nedělalo dobře. Skoro na něj

zapomněli.

Jeho slova padla do hovoru jako kameny. Ve skutečnosti to nebyla sama slova, která je znepokojila. Maso jí skoro každý. Jenže on dal svým slovům zvláštní přízvuk, který říkal ne obyčejné maso...

Brokando zbledl.

"To jako myslíte-?"

"Jedí maso zvířat," uklidnil je Pomočul a vypadal mnohem hůř, než ho kdy viděl Vzteklaň vypadat. "Naneštěstí to berou tak, že všechno, co není pelichán, je zvíře. Hm. Teď... nevím, jak bych vám to řekl... Víte, co znamená slovo 'pelichán' v jazyce pelichánu? Hmm? Znamená to... opravdová lidská bytost."

I to padlo na dno jejich mozků jako kámen.

"Dnes v noci zaútočíme," řekl Brokando. "Moje poddané nikdo požírat nebude."

"Ehm," odkašlal si Nerudel.

"No co je?" obrátil se k němu Brokando.

Zdalo se, že má náčelník něco na mysli. "Slyšel jsem, jak jste jednou nebo dvakrát použil zájmeno 'my'," prohlásil. "Rád bych si to vyjasnil. Bez urážky. Jako cenu za to, že jsme vás zachránili, teď budeme moci zaútočit na město, které se nepodařilo dobýt ani kaširijské armádě, a k tomu ještě bojovat se spoustou pelichánu? Vy chcete, aby můj kmen, který přišel o domov, vám zachránil vaše město, i když je to nemožné? Pochopil jsem to správně, co?"

"Skvělý muž!" rozzářil se Brokando. "Věděl jsem, že se na vás můžeme spolehnout! Budu potřebovat půl tuctu mužů s odvážným srdcem."

"Myslím, že vám můžu přenechat jednoho žasnoucího," usklíbl se Nerudel.

"Musíme nějak pomoci," vmísil se do řeči Vzteklaň. "Všichni už jsou příliš unavení, než aby se dali na další útek. A pak, co se stane, když nepomůžeme? Dřív nebo později s těmi obludami budeme muset stejně bojovat. Tak proč bychom to neměli vyřídit rovnou tady?"

"Jsou v přesile!" zvolal Zkáza. "A kromě toho, vy přece nejste vojáci!"

"Ne," zavrtěl hlavou Nerudel. "My jsme lovci."

Nerudel kývl na Vzteklaňa. "Nepletu se, když řeknu, že jsme se právě dobrovolně přihlásili na akci, která znamená prakticky jistou smrt?"

"Myslím, že jsme něco takového skutečně udělali, ano."

"Poslyš, tohle kralování, to je úžasná věc," zavrtěl obdivně hlavou Nerudel. "Jestli se z toho maléru dostaneme se zdravou kůží, tak se to zkusím naučit."

Přišla noc. Modrý jezevec, který se vydal na časný lov, málem narazil na linii budoucích útočníků a spěšně se odkýval pryč.

Mezi Tupomentály došlo k šeptané hádce. Někteří z nich chtěli jít do útoku s písní na rtech, jak bylo zvykem a tradicí.

Brokando se jim snažil vysvětlit, že se vrhají do boje tajně, ale jeden nebo dva tradicionalističtí nezmaří se nechtěli vzdát práva na to zpívat při útoku mírumilovné písně, což - jak tvrdili dokonale zmate nepřítele. Nakonec Brokando přece jen vyhrál, ale až poté, co použil svou královskou hodnost a začal vyhrožovat, že každého, kdo neuposlechne, dá popravit. To na Nerudela udělalo velký dojem.

Když už začalo Vzteklaňovi připadat, že temný Koberec nemá konce, dorazili k cestě a před nimi bylo vidět hořící pochodně. Stáli pod hradbami města Vorvůň.

Kapitola 9

Vorvůň postavili Chrabrodějové. Přivezli s sebou červené dřevo a zářivý lak z Židlonohu, aby vydláždili městské ulice.

Z Krboviště přicházeli s celými karavanami vzácného černého kamene, aby ho proměnili v kopule a římsy, a taky s náklady strusky a popela, z nichž vyráběli cihly a maltu. Kdesi ve vzdálené zemi Vysoké brány vyměňovali s kmenem Naminců své lakové zboží za tepaný bronz na dveře a sloupy. Mnohospřeží unavených koní vláčela zdaleka hustým vlasem obrovské bílé krystaly soli a cukru na zdi a střechy. A samozřejmě vozili i vlasy těch nejružnějších barev ze všech krajů Koberce. Z některých se stala prkna, fošny a krovy, ale většinu jich zasadili v okolí města.

Všude tam byly zahrady. Ve večerním světle všechno vypadalo mírumilovně, ale dvakrát museli rychle zalehnout, když kolem projížděly oddíly pelichánské jízdy.

"A to prosím v mém městě!" zuřil Brokando.

"Doufám, že máte nějaký plán," obrátil se Zkáza k Brokandovi.

"Je tady ještě jedna cesta do města," odpověděl Brokando.

"To jsem nevěděl."

"Ne?" usmál se Brokando. "Úžasně. Tolik námahy jsme věnovali výstavbě té tajné chodby a nakonec jsme o ní zapomněli říci císaři. Připomněte mi, abych mu poslal vzkaz. Zahněte vpravo, na tu úzkou stezku támhle."

"Na jakou stezku?"

Brokando se pyšně usmál. "Ta je, co?" bručel spokojeně.

Vypadala jako stezka, kterou vyšlapala zvěř. Točila se mezi vlasy. Prachové keře tady byly mnohem hustší.

"Promyšleně vysázeno a paděláno," pyšnil se Brokando.

Nakonec, téměř už za tmy, dorazili na malou mýtinu, na níž stály ruiny nějakého starého chrámu.

"Tady chrámy příliš dlouho nevydrží, co?" nadhodil Vzteklaň, když se rozhlížel po okolním hustém vlasu. Tu a tam stály sochy pokryté silnou vrstvou prachu.

"Tehle už byl postaven tak, aby vypadal jako zřícenina," vysvětloval Brokando s potěšením. "Stavěli ho Chrabrodějové. Pro jednoho z mých předků. To byl ten, co stojí támhle... ten, co má na hlavě ptačí hnízdo a zvednuté ruce -" zaváhal. "A ty jsi Kaširijec a já tě přivedl na tajné místo," dodal. "Měl jsem ti dát zavázat oči."

"Ne," zavrtěl hlavou Zkáza. "Jestli chcete, abych za vás bojoval, pak žádné zavazování očí."

"Ale jednoho dne by ses mohl vrátit s armádou!"

"Mrzí mě, že si myslíš něco takového," odpověděl vážně Zkáza.

"Jako já si to nemyslím, ale jako král si to myslet musím."

"Ale!"

"To je přece nesmysl," vmísil se jim do hovoru Vztekla, "proč se zdržovat nějakým zavazováním očí?"

"Je to důležité," trval na svém Brokando.

"Stejně musíte začít dříve nebo později jeden druhému věřit. Komu byste jinak věřili? Jste přece čestní muži, nebo se mýlím?" naléhal Vztekla.

"Tak jednoduché to zase není," mračil se Brokando.

"Tak to tak jednoduché udělejte!"

Uvědomil si, že to už vykřikl. To překvapilo dokonce i Nerudela.

"Poslyšte, teď není čas se hádat," řekl omluvným tónem Vztekla, který trochu ochladí.

Brokando přikývl. "Ano. Dobrá. Možná. Já rozhodně jsem čestný muž. Zatahni Broka za ruku."

"Cože?" nechápal Zkáza.

"Za tebou. Ta socha. Zatahněte ji za ruku," opakoval Brokando.

Zkáza pokrčil rameny a natáhl se k ruce.

"To je snad poprvé, když Kaširijec potřásl rukou Tupomentálovi," řekl. "Tak jen přemýšlím, kam to povede -"

Někde pod jejich nohama se ozval skřípavý zvuk. V podlaze chrámu se odsunula velká kamenná deska a odkryla kamenné schodiště, které mizelo v temnotě.

"Povede to rovnou do paláce," odpověděl Brokando s úsměvem.

Všichni upřeli pohledy na temný obdélník.

První, kdo nakonec přerušil mlčení, byl Nerudel. "Nemyslíte snad... skrz Podklad?"

"Jistě!"

"Ale... ale... tam dole přece žijí příšerné věci!"

"To jsou jen takové povídačky pro děti," zavrtěl hlavou Brokando. "Tam dole se není čeho bát."

Začal sestupovat po schodech. Zkáza mu vykročil v patách, ale pak se zastavil a rozhlédl se po Mizvoních.

"Co se děje?" zeptal se.

"Tedy..." začal Vztekla. Co mu mám říct? Tam dole přece žijí tvorové ze starých pověstí: hromorkové, příšerní vrtojamové a desítky stínů beze jmen. Podivné věci, hlodající v kořenech Koberce. Duše mrtvých. Všechno špatné. Všechno, co vás děsí... když jste ještě... malí.

Rozhlédl se po ostatních členech kmene. Stáhli se do pevnější skupinky.

Pomyslel si: právě v takových chvílích musíme všichni zapomenout na staré věci.

"Nic se neděje," řekl něčím, o čem doufal, že je to hlas plný vůdcovství. "Pojďte, chlapci. A poslední je -"

"Na posledním vůbec nezáleží," zamumlal nějaký hlas v pozadí hloučku. "Nás zajímá hlavně, co se stane tomu prvnímu."

Někde před koncem schodiště Vztekla zakopl a zřít se dolů. Dopadl na hromadu měkkého prachu. Brokando zapaloval pochodně, jednu z celé hranicky ležící na polici na stěně jeskyně. Celá skupina, jeden po druhém, opatrně sestoupila dolů. Brokando pohnul další pákou a socha nahoře se vrátila na své místo a zanechala je namačkané v rudě ozářené jeskyni.

"Jsou tady všichni?" zeptal se Brokando, a aniž čekal na odpověď, vklouzl do úzké pukliny ve stěně a byl ten tam. Skoro tak strašné jako zjištění, že vaše nejstrašnější noční můry jsou skutečné, je zjištění, že nejsou.

Stěny byly ve svitu pochodně hnědé a byly pokryty slabými chloupky, které se ve světle matně leskly. Občas procházeli kolem vstupů do dalších tunelů. Ale nenarazili na žádná zvířata, žádné zuby...

Cesta začala klesat a najednou světlo z Brokandovy pochodně zesláblo. Vztekla poněkud znejistěl, než si uvědomil, že vstupují do jeskyně pod Kobercem, jejíž stěny jsou tak vzdálené, že se od nich světlo pochodně už neodráží. Prošli mnoha rozlehlými jeskyněmi, cesta se zužovala, točila ve spirálách nahoru, kolem obrovských pilířů vlasů, takže se museli tisknout k jejím stěnám, aby nespádli. Občas se světlo odrazilo od vzdálené stěny. V jedné chvíli, když procházeli místem, kde stezka na kolmé stěně téměř mizela a odněkud z hlubiny foukal silný proud studeného vzduchu, Vztekla uklouzl. Zkáza, který šel v řadě za ním, se velmi duchapřítomně natáhl a přesně ve chvíli, kdy začal Vztekla padat do hlubiny, ho uchopil za vlasy. Při tom mu ale vyklouzla z ruky pochodně. Dívali se, jak padá níž a níž a mění se v uhlík, pak jiskřičku a nakonec mizí docela. V temné hlubině Podkladu se něco pohnulo a slyšeli, jak se pomalu a těžce odsouvá obrovské těleso.

"Co to bylo?" zeptal se Vztekla.

"Nejspíš rybenka," odpovídal Brokando. "Mají zuby delší, než je výška člověka. A tucty nohou."

"Měl jsem dojem, že jste říkal, že tady dole se není čeho bát!" vykřikl Nerudel.

"No a...?" podivil se Brokando. "Kdo se jich bojí?"

Cokoliv by se pohybovalo dole v temnotách Podkladu, by je sotva zahlédlo - malá zrnka, pomalu se posouvající po kořenech vlasu.

Nakonec Brokando vydal povel, aby se zastavili. Byli na okraji další nedohledné hlubiny. Nad ní se klenul úzký můstek a Vztekla spíše tušil než viděl dveře na druhé straně.

Král pozvedl pochodně a řekl: "Teď jsme přímo pod skalou."

Strop jeskyně se směrem ke středu mírně prohýbal pod obrovskou vahou, již nesl.

"Jste jediní lidé, kromě krále Vorváně, kteří tuhle cestu viděli," pokračoval Brokando. "Potom, co byla tahle tajná chodba vybudována, Brok osobně zabil všechny dělníky, kteří tu pracovali, aby zabránil prozrazení tajemství."

"No tohle? A to je taky součást kralování?" užasl Nerudel.

"Bývalo," přikývl Brokando. "Teď už samozřejmě ne."

"Tomu věřím!" odfrkl si pohrdavě Zkáza.

Když přešli most, Brokando strčil do malých dřevěných dvířek, která se otevřela a za nimi se objevilo příkré točité schodiště, osvětlené zelenavým svitem, který sem pronikal z malého kroužku světla někde nahoře. Výstup po schodišti byl téměř nekonečný, stupně byly úzké a příkré a nohy těch výš se pletly s rukama těch níž a pochodně kouzly na stěnách prohnuté siluety obrovských stínových postav. I když to bylo strašidelné, Vzteklaň to vítal. Nenáviděl temnotu dole pod Kobercem.

Než dorazili ke světelnému kruhu, otevřelo se schodiště na malé odpočívadlo, právě tak velké, aby se na ně všichni vešli. Ve stěně tam byly další dveře.

"Kam-" začal Nerudel.

Brokando rychle zavrtěl hlavou a přiložil prst na ústa.

Za dveřmi bylo slyšet hlasy.

Kapitola 10

Hlasy byly tak silné, že nemohly být od tajných dveří dál než metr.

Vzteklaň si k nim pokusil představit tváře. Jeden hlas byl pisklavý a usípaný a už teď se zvyšoval v jakési popuzené stížnosti.

"Další sto? Ale vždyť jste si vzali před několika dny padesát!"

"A teď potřebujeme další stovku," prohlásil hluboký hebký hlas, při němž se Vzteklaňovi postavily vlasy v zátylku.

"Radím vám, abyste podepsal tenhle papír, Vaše Veličenstvo, a mí strážní seženou tu stovku a odejdou. Nebudou to... otroci. Jen... pomocníci."

"Já jenom nechápu," prohlásil ublíženě první hlas, "proč si je prostě nevezmete."

"Ale vy jste přece král," odpověděl druhý hlas. "Musí to být správné, když to říká král. Všechno podepsáno a zapraveno k dennímu pořádku."

Vzteklaň měl dojem, že slyší, jak se Zkáza v temnotě tiše usmívá.

"Ale zatím se z nich nikdy nikdo nevrátil," kňoural zase první hlas.

Teď zaduněl třetí hlas. "Jím se u nás tak líbí, že je nemůžeme přemluvit k návratu," tvrdil.

"Já vám nevěřím," vzpíral se chabě první hlas.

"Na tom ale v zásadě nezáleží," ukončil rozhovor druhý hlas. "Podepište!"

"Ne! Nepodepíšu! Jsem král a..."

"A ty si myslíš, že já, který to zařídil tak, abys králem byl, bych to nemohl zase zařít tak, abys jím nebyl?" ozval se druhý hlas a dodal: "Vaše Veličenstvo?"

"Já to všechno oznámím Bazilišovi! Všechno to na tebe řeknu!" zajíkal se první hlas, ale mnoho sebedůvěry v něm nebylo.

"Bazilišovi! Myslíš, že ten se zajímá o to, co se tady děje?" Druhý hlas jen předl. "Podepiš! Jinak... možná, že by tady Chlentamor našel nějaké jiné použití pro tvé ruce."

"Jo," zavrčel třetí hlas. "Pěkně náhrdelník."

Brokando se obrátil k ostatním, zatímco hlasy za tajnými dveřmi střídavě vyhrožovaly a sténaly.

"To je můj bratr," řekl. "To je celý on. A tohle je můj plán. Vrazíme dovnitř a pobijeme tolik pelichánu, kolik bude možné."

"A podle vás je to chytrý plán?" zeptal se Zkáza.

"Mně se zdá dobrý dost," přikývl Nerudel.

"Ale vždyť ve městě jsou jich celé stovky, ne?" upozorňoval Zkáza.

"Můj národ povstane a svrhne je," sykl Brokando.

"Takže oni mají zbraně?" vyzvídal Zkáza.

"Ne, ale pelicháni mají! Takže začnou tím, že jim ty zbraně vezmou," odpověděl Brokando klidně.

Zkáza si zoufale povzdech. "Takže se všichni chystáme zemřít," prohlásil. "To není taktika. To je prostě takové uděláme-to-jak-se-to-vyvrbí."

"Tak začneme," pobízel je netrpělivý Brokando. Opřel se nohou o dveře a zatlačil. Dveře o kousek povolily, ale pak se odmítaly pohnout.

"Co se děje?" podíval se na něj Vzteklaň.

"Na druhé straně něco je," sykl Brokando. "Ale nemělo by být. Pojďte mi všichni pomoci." Opřeli se o dvířka rameny. Ta chvilku vzdorovala, ale nakonec se rozletěla dokořán. Ozval se výkřik.

Na okamžik všichni v síni znehybněli.

Vzteklaň viděl trůn převrácený na podlaže. Ležel na stupních kolem vyvýšeného prostoru a pod ním se zmítal hubený Tupomentál, kterému se z hrdla draly nesrozumitelné, vyděšené zvuky. Za ním stáli dva pelicháni a užasle zírali na otevřené dveře. Jeden z nich byl velký, se širokými rameny a téměř celou bledou tvář mu ukrývala kožená helmice. V jedné mohutné tlapě držel stočený kožený bič. Třetí hlas, pomyslel si Vzteklaň. On dokonce vypadá, jako kdyby se mu mělo říkat Chlentamor. Vedle něj stál hubený pelichán v dlouhém černém plášti a na tváři měl výraz vlka, který se právě nažral. Druhý hlas, bylo Vzteklaňovi jasné na první pohled. Vypadá jako někdo, kdo by mohl mít ve jméně větší počet "s", abyste ho mohli zasyčet.

Obě skupiny na sebe chvilku nehybně zíraly.

Pak se Brokando vrhl kupředu jako rozzuřený kuře a mával mečem na všechny strany. Hubený pelichán uskočil dozadu a s nepříjemnou rychlostí tasil meč. Chlentamor rozvinul bič, ale najednou zjistil, že mezi ním a králem stojí Zkáza.

Mizvoňové je pozorovali. Jak se zdálo, byly dva způsoby, jak šermovat. Brokando se do boje vrhl jako větrný mlýn a nepřítele zatlačoval zpět zuřivým úsilím. Zkáza bojoval tiše, podobal se dokonalému stroji - výpad, bod, úkrok, kryt - tik tak tik tak.

"Neměli bychom jim pomoci?" zeptal se Vztekla.

"Ne. Deset na dva není fér," zavrtil hlavou Nerudel.

Dveře na konci síně se s třeskem rozletěly a dovnitř se vrhl přinejmenším tucet pelichánu.

"Aha. Takže tohle je lepší, co?" obrátil se Vzteklaň k bratrovi.

Nerudel vrhl oštěp. Jeden ze strážných vykřikl.

"Jasně," přikývl Nerudel.

Vzteklan rychle zjistil, že proti meči se oštěpem bojuje výborně, pokud ho ovšem nehodíte. Dalo se s ním právě tak útočit jako se krýt. A jak se do místnosti řinuli další pelicháni, uvědomil si, že oštěp také pomáhá v případech, že bojujete proti přesile. Tak především uhodit nepřítele bylo oštěpem mnohem snazší. A protože jich bylo v místnosti tolik, nebyl každý z nich právě dychtivý zapojit se do boje, jelikož měli názor, který jistě nebyl daleko od pravdy, že není důvodu, proč riskovat vlastní kůži, když je tady tolik jiných lidí, kteří to ochotně dělají za ně.

Podobně museli uvažovat i Tupomentálové, pomyslel si, když zlomil oštěp o hlavu jednoho pelichána. Vždycky si vybrali toho největšího nepřítele, protože se do něj lépe trefuje...

Najednou zjistil, že se tiskne zády k žádům Zkázky, který stále bojoval svým strojovým způsobem, jako někdo, kdo to takhle klidně vydrží celý den.

"Zlomil se mi oštěp!"

"Použij meč!" odpověděl mu Zkáza a odrazil útok jednoho ze zoufalých strážných. "Na zemi se jich válí..."

"Jenže já s mečem neumím zacházet!"

"Je to snadné! Ten tupý kulatý konec patří do ruky a ten plochý, ostrý a špičatý do nepřítele."

"V tom je jistě něco víc než to, co říkáš!"

"Jistě. Musíš si dobře pamatovat, který konec je který!"

A pak bylo po všem. Těch několik zbývajících strážných se srazilo na útěku ve dveřích. Chlentamor byl mrtev. Hubený pelichán se vyhnul poslednímu zuřivému náporu Brokandova meče a proskočil dvířky do tajné chodby. Slyšeli, jak přechá dolů po schodech.

Vzteklán se podíval na svůj meč. Byl celý od krve a on jen doufal, že ta krev není jeho.

"No, tak to zatím nebylo příliš těžké," zabručel Nerudel.

"Tam venku jsou jich celé stovky," upozorňoval Zkáza zachmuřeně.

Brokando vyšel na balkon. Vlas se koupal v ranním světle. Přiložil ruce k ústům.

"Vráááátil ísem séééé! Brokandóóó!"

Zvedl mrtvého pelichána, přivlekl ho k zábradlí a hodil dolů.

Na náměstí před palácem byli nějací Tupomentálové. Ozval se odtamtud výkřik

Král si zammul ruce.

"Pomozte mi s trůnem," požádal.

Museli se do něj opřít tři, aby se jim ho podařilo zvednout. Pod ním ležel Kracendo. Zvedli ho na nohy a teď nehybně visel v Nerudelových pažích.

"Dej mi korunu," požádal Brokando výhružným tónem. "To je ta věc, kterou máš na hlavě. Ta, co ti nepatří."

"Mysleli jsme si, že jsi mrtvý!"

"Zdá se, že se téměř dusíš radostí z toho, že jsem se vrátil," pokračoval Brokando. Jeho výraz byl strašlivý.

"Někdo musel být králem. Dělal jsem, co jsem mohl, snažil jsem se pro lidi udělat to nejlepší -"

Venku bylo slyšet nějaký pohyb. Do sálu pozpátku vcouval pelichán a z hrudi mu trčel šíp. Za ním se hnalo půl tuctu Tupomentálů. Na Brokanda se skoro nepodívali, ale se zachmuřeně odhodlanými výrazy zamířili přímo ke Kracendovi, kterého vyrvali Nerudelovi z rukou a odnášeli ho na balkon.

"To jim přece nemůžeš dovolit!" zvolal Vzteklaň.

Čtyři Tupomentálové uchopili Kracenda za ruce a za nohy a teď s ním vysoko nad střechami Vorváně houpali sem a tam. "Á raz. á dva. á tři." volali si do taktu a houpání se prodlužovalo.

"Proč ne?" zeptal se s mírným údivem Brokando.

"Je to přece tvůj bratr!"

"Hmn? No tak dobrá. Položte ho, lidé," řekl Brokando. "No tak! Pusťte ho. Neříkám, abyste ho nechali utéct, to abyste to náhodou špatně nepochopili. Ale nemůžu dovolit, abyste jako mí poddaní házeli členy naší rodiny přes zábradlí. To by asi opravdu nešlo."

"Výborně," uklidnil se Vzteklaň.

"Hodím ho dolů sám."

"Ne!" To už byl celý sbor. Přidali se k němu skoro všichni, zvláště Kracendo, který volal hlasem mnohem silnějším než kdokoli jiný.

"Jenom žertuju," ušklíbl se Brokando, který tak ovšem ani zdaleka nevypadal. "K čertu s tím vším... Jsem povinován svému lidu. Vy mě ještě nakonec přinutíte, abych se cítil provinile z toho, že jsem chtěl zrádce hodit dolů ze skály. To je královská tradice. Tak dobrá. Může jít."

Kracendo padl na ruce a na kolena. "To nemůžeš udělat! Oni mě zabijou!"

"Myslíš všechny ty lidi, jejichž příbuzné jsi prodal pelichánům?" uškříbl se na něj Brokando. "Ale božičku. Taky samozřejmě můžeš následovat svého přítele..."

Ukázal rukou ke dvířkám tajného vchodu. Kracendo vypadal zděšeně.

"Ale tam dolů přece utekl Morochor!" zasténal.

"Tak se jmenoval? Opravdu přiléhavé jméno. Můžete si popovídat o starých časech." Brokando kývl na čtveřici, která původně chtěla provést debalkonizaci usurpátora. "Kdyby nechtěl, tak mu pomozte."

Tupomentálové postoupili ke Kracendovi a v očích všech bylo vidět vraždu. Kracendo se pronikavě zadíval na Brokanda, chvíli ještě váhal, ale pak se rychle vrhl ke dveřím tajné chodby.

Dveře se za ním zabouchly.

"Může tam dole zabít toho Morochora nebo tam může Morochor zabít jeho, mně je to jedno. Nebo třeba nikdy nenajde cestu ven," povzdychl si Brokando. "Ale teď... teď bychom se měli zbavit posledních pelichánu. Myslím, že teď už moc bojovat nebudou."

"Co máme dělat, když je náhodou zajmeme živé, Vaše Veličenstvo?" zeptal se jeden z Tupomentálů.

Brokando vypadal unaveně. "No, podzemních kobek je málo," řekl. "Takže by možná bylo lepší raději jich moc živých nechytat."

"Nesmíte zabít žádného nepřítele, který odhodí zbraně," ozval se Zkáza.

"Ne? člověk se pořád učí. Já si naopak vždycky myslel, že to je ta nejlepší chvíle," odpověděl mu Brokando.

Kapitola 11

Vzteklan seděl před palácovými stáji a pozoroval, jak Roland zkoumá obsah pytle, který mu zavěsil na hlavu. Jednotlivé volné bedny, vybudované jako stání pro malá šestinohá zvířata Tupomentálů, mu byly malé, a musel být proto přivázan na dvoře mezi vozy. Trpělivě tam stál, žvýkal a v noční temnotě vypadal jako světlý stín. Vzteklan slyšel, jak v hlavní síni hradu pokračují oslavy. Když se soustředil, dokázal v hluku rozeznat zvuk Pomočulovy harflétny. Dala se poznat snadno i mezi hlasy všech ostatních tupomentálských nástrojů, a sice podle toho, jak její jednotlivé tóny poletovaly volně sem a tam, aniž jedinkrát trefily hranou melodii. Pomočul občas říkal, že by měly vždycky existovat věci, k nimž by měl člověk takový vztah, aby je dokázal dělat špatně.

Když Vzteklan odcházel z hodovní síně, bavil právě Nerudel společnost tím, že zvedal na lavici dvacet tupomentálských dětí najednou a nosil je síní kolem dokola. Polena v krbech s hukotem hořela, talíře se plnily a vyprazdňovaly a nikdo nemyslel na temný vlas tam venku, který zpíval v nočním větru, ani na ty malé skupinky Tupomentálů, kteří honili poslední pelichány. Vzteklan si prohrábl vlasy. Zase ho bolela hlava a Pomočulova hudba mu moc dobře nedělala.

Nepřítomně popleskal Rolanda a upřel pohled přes město k hluboké, temně modré noci za ním.

"No prosím," obrátil se pak polohlasem k Rolandovi. "Jsme tady a já ani nevím, kterým směrem ležela naše stará vesnice. Brokando říká, že tady můžeme zůstat tak dlouho, jak chceme. Třeba věčně. V klidu a bezpečí. Říkal, že mít po ruce pár vysokých lidí nikdy není k zahoezení. Ale Zkáza zase říká, že on se zítra vydá na cestu do Zboží. A mě bolí uši z toho všeho hluku."

Je to velký Koberec, pomyslel si. Brokando i Zkáza jsou oba... Člověk je má rád, ale dívají se na svět z opačných konců. Podívejte se na Kašírjce. Člověk zpoloviny chápe, proč je Tupomentálové nemají rádi. Jsou ve většině věcí tak hrozně poctiví, až je to nudné. A stejným způsobem, bez představivosti, zatímco bojovali jako figurky na klíček, vybuodovali i svou říši. A Zkáza nenávidí království. Zato Tupomentálové bojují, jako kdyby se jim zamlouvalo, a žijí si podle okolností a pro svého krále by udělali cokoliv. Nemůžete pak od nich čekat, že by mohli vycházet jedni s druhými - Roland nejistě přešlápl. Vzteklan zvedl hlavu a slyšel, jak noční vítr slábne. Vlas utichl.

Začaly ho svědit nohy. Bolest hlavy začala pálit jako oheň. Tichý Koberec jako by čekal...

Roland zaržal a trhl uvazovacím provazem. V prkenných stáních začali kopat poníci. Dole ve městě se rozštěkali psi.

Vzteklan si ten pocit dobře pamatoval. Pomyšlel si však: tady ne, určitě ne, vždyť tady je to tak bezpečné!

Ale ano, i tady, pochopil. Smet může být všude.

Otočil se a rozeběhl se po schodišti do paláce.

"Smet!" křičel. V celkovém hluku ho nikdo neslyšel. Jeden nebo dva z lidí na něj zamávali.

Doběhl k hudebníkům a vytrhl jednomu vyděšenému Tupomentálovi trubku. Neuměl na ni hrát, ale přesto na ni zahrál, hodně špatně a hodně hlasitě, a to stačilo k tomu, aby si zajistil něco, co se téměř blížilo tichu.

"Copak to necítíte? Blíží se Smet!" vykřikl.

"Blíží se sem?" podíval se na něj Pomočul.

"Copak to necítíte? Vážně nic necítíte?" Vzteklan byl zoufalý netrpělivostí a bolestí. Dívali se na něj, jako kdyby se zbláznil.

"Rychle k vozům!" vykřikl Pomočul.

"Já nic necítím," ozval se Brokando. "A kromě toho, Vorváž je bezpečná před každým nepřítelem."

Pomočul ukázal vzhůru. Ze stropu visely mohutné svícny. Ty se teď začaly pomalu houpat.

Králům většinou nějakou chvíli trvá, než pochopí, o čem je řeč, ale jakmile to jednou pochopí, zakousnou se a nepustí.

"Ven! Utikejte! Musíme všichni ven!" vykřikl Brokando.

Mizvoňové už vybíhali dveřmi na nádvoří. Jak se lidé dali na útěk síní a cestou sbírali své děti, převracely se stoly i židle. Pomočul se musel zachytit jednoho sloupu, jinak by ho v nastalém úprku porazili, a ječel do všeobecného zmatku:

"Poníky! Zapřáhněte je do vozů!"

Teď už se svícny houपालy viditelně. Jeden ze džbánů se pomalu dokýval k okraji stolu a zřít se na zem.

Z rozhoupaných svícnů vypadlo několik hořících svíček.

Do síně dolehl vzdálený náraz. Celá skála se zatřásla.

Těžký překlad nad velkými dveřmi se zachvěl a začal klesat. Nerudel se prodral užaslým zástupem a podepřel překlad rameny. Zatímco stál s každou paží opřenou o jednu stranu rámu, pod rukama a nohama mu proudili lidé ven.

Vzteklan už vyváděl řehťající poníky ze stájí. Jakmile se vozy naplnily lidmi, daly se do pohybu. A z budovy stále ještě

proudili lidé obtěžkaní drahocenným nákladem malých dětí. Síň už začínala hořet.

Vysadil na Rolandův hřbet čtyři Tupomentály, poslal koně za vozy a sám se proti proudu lidí vracel do síně. Nerudel už mezitím klesl skoro na kolena, tvář měl zrudlou a na krku mu vyvstávaly žíly jako provazy.

Vzteklan ho chytil za ruku. "Pojď! Nebude to dlouho trvat a celá budova se zřítí."

"Ne," ozvalo se hluboké zavrčení. "Pomočul a ostatní jsou ještě uvnitř!"

Další záchvěv otřásl síní. Další pilíř popraskal a Nerudel zasténal. "Vypadni!" vydralo se mu z krku. "Každou chvíli to už spadne."

Zem pod nohama se jim roztrásla.

"Já... já... seženu lidi s trámy a s něčím!" řekl Vzteklan. "Hned vás dostaneme ven! Nikam nechod!"

Když Vzteklan odspěchal, Nerudel znovu zasténal.

Z oblaků kouře v místnosti se vynořil Pomočul, který měl přes tvář uvázaný kus svého roucha a před sebou hnal hlouček vyděšených hodovníků. Ty pod Nerudelovou rukou prostrkal ven.

"A co ty tady ještě děláš?" zeptal se Nerudela.

"Asi se dostávám do pověstí," odsekl Nerudel.

Teď se z mračen kouře vynořil i Zkáza s kusem látky přitisknutým na ústa. "Pojďte," pobízel je. "Brokando otevřel tajný vchod."

"Pojď mi pomoci s tím troubou tady," obrátil se na něj Pomočul.

"Připadá mi, že se tady tak trochu vzpříčil," naklonil se Zkáza kupředu.

"Jo, bude ze mě hrdina," skřípal Nerudel zuby.

"Buď zticha," uklidňoval ho Pomočul. "To máš z toho, že posloucháš pohádky. To byl ale pitomý nápad, takhle se zašprajcovat do dveří..."

Nerudel s námahou obrátil hlavu.

"Cože?" vypravil ze sebe.

"Tomu já říkám tupohlavost natvrdlá," zvedl Pomočul oči k nebi. Strop na konci síně se zřítí.

"Teda, týý... ty pitomej... starej..." začal Nerudel. Zvedl se na jedno koleno, pak na obě a nakonec pomalu zvedl překlad nad hlavu. Pak popošel kupředu a strčil Pomočulovi pod nos prst.

"Zachránil jsem spoustu -" začal. Pak se zřítí k zemi.

"Fajn, zabralo to. Chyt' ho," vyzval Pomočul Zkázu. "Ta zeď už se sesouvá dovnitř."

Uchopili Nerudela každý za jednu ruku a vycouvali s ním právě včas. Překlad se zřítí a zem pod ním popraskala.

Pomočul zvedl hlavu ke stropu.

"Rychle!"

U tajných dveří k točitému schodišti stál Brokando.

"Pojďte!"

Nerudel začal kašlat. Pomočul mu vstrčil do ruky kus vlhkého hadru.

"Zakryj si tím ústa a nos," řekl. "Vlhká látka. Pomáhá proti kouři. Důležitá bezpečnostní informace."

"Smrdí to po víně," zamumlal Nerudel, když ho napůl podpírali a napůl nesli dvířky.

"No, nic jiného tekutého jsme neměli," příkyvoval Pomočul. "A teď... dolů!"

Strop síně se propadl.

Pospíchali dolů po schodišti a Nerudela mezi sebou nesli jako dobývací beran. Hukot a hluk jim rychle zůstávaly nahoře a za zády a po chvíli slyšeli už jen dusot svých kroků na kameni.

"Ještě nejsme z vlasu venku!" varoval je udýchaně Brokando.

"Co... to... znamená?" odfukoval Pomočul.

"Nemáme žádné pochodně!"

Pomočulovi zbylo sotva tolik dechu, aby si vztekle odfrkl.

"!"

Napadali jeden přes druhého k malým dvířkům na úpatí schodiště a v temnotě byl slyšet jejich uštváný dech.

"No, tak teď už není cesty zpátky," ozval se Brokandův hlas. "Horní dveře jsou zasypané hromadou trosek."

"Myslíš, že najdete cestu k té soše nahoře i potmě?" zajímal se Zkáza.

"To bylo poprvé, co jsem tady dole vůbec byl!" stěžoval si Brokando.

"Musí tady přece být ještě další vchody," ozval se Pomočul.

Myslel na hluboké soutěsky a klikaté jeskyně Podkladu a na všechny pověsti o tvorech, kteří tam žijí. On jim samozřejmě, nevěřil. On je přece vyprávěl, protože ústně předávaná mytologie je velmi důležitá pro rozvoj kultury každého kmene, ale on sám přece v žádné nadpřirozené obludy nevěří! Otřásl se. Doufal, že na něj jeho společníci příliš nespolehají.

Zaslechl, jak v temnotě zaskřípěly dveře.

"Když se budeme držet pohromadě a vyzkoušíme každý schod, měli bychom být v bezpečí," pokračoval Brokandův nejistý hlas. "Jsme čtyři. Co by se odvážilo na nás zaútočit?"

"Spousta věcí."

"Kromě těch."

Jak hodiny utíkaly, byl Nerudel stále těžší a těžší. V temnotě ho ohýbali v zatáčkách úzkých chodeb a přetahovali přes - jak usoudili podle změny vzduchu - velké podzemní jeskyně. Nesli ho chvíli hlavou a pak nohama napřed, občas ho tiskli ke stěnám vlasů, když se centimetr po centimetru posouvali po úzkých římsách. Prodírali se mezi hustými kořeny a plazili se tunely a děrami tak hlubokými, že z nich vyvěral teplý vzduch.

Nakonec si sedli, aby si odpočinuli. Měli pocit, že už jdou celou věčnost. Bohužel neměli pocit, že by někam došli. . "A

co je pod Podkladem?" nadhodil Brokando.

"Tam je Podlaha," zazněl ze tmy Pomočulův hlas.

"A co je pod ní?"

"Nic. Něco musí být pod vším ostatním. A to je Podlaha. Dál není nic. To by ses zrovna tak mohl zeptat, co je nad Kobercem."

"No jo, a co teda je nad -"

"Jak to mám asi vědět? Teď máme tolik problémů tady dole, že by byla pěkná hloupost zdržovat se přemýšlením o tom, co je tam nahoře!"

"No ale Koberce taky nemůže být nekonečný!"

"Co se mě týče, je nekonečný až až!" odpověděl Pomočul opatrně.

Brokando cítil, jak se mu vzduch před obličejem pohybuje. Bylo to zvláštní, hovořit s lidmi, když všude kolem byla dokonale neproniknutelná tma. Když o tom tak přemýšlel, tak mohli klidně sedět na okraji nějaké propasti. Museli se orientovat a pohybovat jen po hmatu.

"Pomočule?"

"Co teď?"

"Co s pelichány? Objevují se tady dole?"

"Je to tvůj tunel. Ty bys to měl vědět. Ale nedovedu si představit, co by tady dělali. Nevěřím, že by se jim tady líbilo víc než nám."

"Správně."

Znovu zavládlo ticho.

"Tos byl ty?"

"Já myslel, že ty!"

"Brokando?"

"Pomočule?"

"Zkázo?"

"Co je?"

"Víte," ozval se u Pomočulova ucha Morochorův hlas, "my totiž vidíme i potmě."

Nebojovali. Jak můžete bojovat, když můžete každou ranou zasáhnout stejně tak přítele jako nepřítele?

A nejhorší na tom byla ta temnota. A pak ty pařáty, které je sevřely stejně snadno, jako dítě uchopí hračku.

"No prosím," prohlásil Morochor odněkud zblízka. "Jaké neočekávané potěšení!"

"Je s vámi můj bratr?"

Po krátké odmlce Morochor odpověděl: "V jistém slova smyslu by se to tak dalo říci. A teď uděláte, co vám řeknu. Tuhle mrňavý král se chytí za ocas Děsmradora. Dědek se chytí králíka za opasek. Ten kašírijský vojáček se chytí za opasek dědka. A ten, který se pustí nebo se pokusí o útěk, je chodící mrtvola."

Brokando, který na krále dovedl dost rychle počítat, prohlásil, "A co N - auu!"

"Promiňte," ozval se Pomočul, který uměl počítat ještě rychleji. "Já jsem vás asi omylem kopl? No to nic. Takže nás dostali všechny tři."

"Ale nemůžeme přece opustit N - au! Aha. Samozřejmě. Ano, už chápu. Máte pravdu." Brokandův hlas se naplnil oním vzrušeným spikleneckým tónem, který by každému, kdo nepáchne jako pelichán, prozradil, že tady něco smrdí.

"Všechny tři. Ano. To je ono. Dostali jste nás všechny tři. Ostatně, jak dobře v té tmě vidíte? Stoprocentní to asi nebude, co?"

Ach ne, pomyslel si Pomočul. Mohli by snad po takovém projevu nepojmout podezření?

"Au!" zvolal Morochor.

"Ty pelichánská špína," vykřikl ve tmě Zkáza. "Až se z tohoto dostanu ven, tak tě..."

Tmou se rozlehl zvuk hlasitého políčku.

"Až se dostaneš ven, budeš dělat přesně to, co ti řeknu!"

Dobrá práce, pomyslel si Pomočul. Jak je vidět, dokáže Zkáza taky pěkně rychle počítat.

Nepříliš dlouho šli kupředu v těsné řadě a opatrně šoukali nohama. Zřejmě už museli být jen kousek od povrchu Koberce. Pomočul cítil, jak mu někdo položil ruku na žebřík. Takže teď polezeme nahoru a budeme venku, pomyslel si. Jestli se Nerudel probudí, jak se to dozví?

Vylezl několik přiček a pak se pustil a spadl na zem.

"Au! Moje noha! Au!" Zvuk se ozvěnou rozlehl kolem.

"Co máš s tou nohou, dědku?" zavrčel Morochor.

"Nic," omlouval se Pomočul a začal znovu lézt po žebříku vzhůru.

A jestli Nerudel neslyšel tohle, je s námi konec.

Na povrchu už byla noc. Vylezli na mýtinu, která ležela velmi daleko od Vorváně. Jak se zdálo, bylo to místo, kde se shromažďovali pelicháni, kteří se zachránili útekem z města. Vězni byli spoutáni koženými řemeny a vhozeni do houští. Opodál stála skupina tygraloků a hladově je pozorovala.

Pelicháni mezi sebou hovořili svým vlastním jazykem a čas od času se některý obrátil a podíval se na zajatce.

"Rozumíte jim někdo?" zeptal se Pomočul.

"Jen velmi zhruba," odpověděl Zkáza. "Chtějí nás někam odvézt. Říkají tomu porteassis, jestli to ovšem něco znamená."

"To je jejich název země Vysoké brány, myslím," zamračil se Pomočul. "Tam, co žijí Namincové."

"Ti? To jsou ale naši smrtelní nepřátelé," ozval se Brokando.

"A já myslel, že vaši smrtelní nepřátelé jsou Kašírijci," upozornil ho Pomočul.

"My míváme rádi několik smrtelných nepřátel najednou," odpověděl Brokando. "Pro případ, že by nám ti jedni došli." Ale Pomočul ho neposlouchal. Ležel kousek stranou od svých dvou druhů a viděl za smečku tygraloků. V záři pelichánského ohně dokázal rozeznat strážného, který nenaloženě postával u zarostlého vchodu do Podkladu, zatímco jeho tygralok, uvázaný u křoví, poklimbával.

Za nic netušícím pelichánem pomalu vyrůstala z křoví ruka. Zastavila se nad jeho hlavou a pak mu jemně stáhla helmu. Když se pelichán otočil dozadu, narazil na pěst, která letěla opačným směrem. Než stačil padnout k zemi, zachytila ho silná paže a zmizela s ním v křoví.

Po chvíli se tatáž ruka objevila v křoví vedle tygraloka a začala ho odvádět. Zvíře zvedlo hlavu a Pomočul s hrůzou viděl, jak se mu zužují oči. Než ale stačila obluda zavřít, ruka se sevřela v obrovskou kostnatou pěst a udeřila ji mezi oči. Pomočul slyšel, jak zvíře tiše heklo a pomalu se převrátilo na bok. Ještě než narazilo na zem, uvazovací provaz se natáhl a tygralok zmizel v houští.

Pomočul nevěděl proč, ale najednou si byl jistý, že všechno bude v pořádku.

Nebo alespoň víc v pořádku, než je to teď.

Kapitola 12

Té noci putovali na jih. Většina smečky jela na svých tygralocích, ale vězni a jejich strážci museli běžet ve středu skupiny po svých. Začalo svítat. Okolní vlas znovu změnil barvu z vínově červené na rudou.

Několik následujících dní se věžňům slilo do všepřekrývající zmrzliny běžících nohou a pelicháních hlasů. Vlas se změnil z červeného na oranžový a z oranžového na černý. Na nohou se jim udělaly puchýře, popraskaly a začaly krváčet a myšlenky zajatců byly potlačeny neustálým bitím. Dvakrát, pokaždé pozdě v noci, když nebyl nikdo nablízku, přešli přes bílou kaširskou cestu a jako stíny míjeli spící vesnice.

A pak se objevilo místo... nad Kobercem.

Vlas se ohýbal téměř v půli pod vahou země Vysoké brány Naminců. Nejprve to bylo jako lesk ve vlasu. O hodinu později už se jim místo tyčilo nad hlavami, největší věc, jakou kdy Pomočul viděl. Kdysi o ní četl, ale popis v knihách ji ani zdaleka nevystihoval. K tomu by bylo třeba mnohem větších slov než jen "velká".

Vypadala jako největší věc, jaká kdy mohla existovat. Koberec byl velký, ale Koberec byl... všechno. To se nepočítá. Byl příliš velký, než aby se mu dal připisovat nějaký rozměr. Ale země Vysoké brány byla dost malá na to, aby vypadala skutečně obrovská.

Už z dálky se zdála být velmi blízko. Zářila.

Byla ze zlatavé slitiny podobné bronzu. Všechny kov na celém Koberci pocházel odsud, to každý věděl. Namincové ho museli měnit s Chrabroději za potravu. V zemi Vysoké brány nic nerostlo.

"Skás ociali stick!" zašeptal Pomočul tiše, zatímco skupina zastavila ke krátkému odpočinku pod samotnými stěnami země. Brokando okamžitě usnul. Měl ze všech nejkratší nohy.

"Cože?" probral se.

"To je válečný pokřik Naminců," odpověděl Pomočul. "Zapamatovalo si ho hodně lidí, ale většinou ne nadlouho.

Obvykle to byla poslední věc, kterou zaslechli. Skás ociali stick! Árep ubli! Něco z toho je prý napsáno na zemi.

Obrovská písmena a čísla. Někdo dokonce říká, že všechna pohoří na zemi Vysoké brány tvoří obraz zvířete podobného tygralokovi! Viděl jsem obrázky. Trvalo by vám celý den, než byste obešli jedno jediné písmeno."

"A kdo to tam napsal?" zeptal se Brokando, který pozoroval strážné.

"Namincové si myslí, že to udělal Smet," odpovídal Pomočul. "To jsou samozřejmě pověry. Jistě pro to bude existovat nějaké přirozené vysvětlení. Namincové říkají, že jsou čísla i pod jejich zemí. Vykopali tunely a našli je. Prý je tam obrovská dvojka a nula, říkají... Namincové si myslí, že je to velmi důležité."

"Obrovské nápisy nemůžou vyrůst jen tak samy od sebe," trval na svém Brokando.

"Proč ne? Kdo ví?"

Kolem základny běžela cesta. Byla mnohem širší než kaširská cesta, ale ve stínu tyčící se stěny vypadala užší než tkanice.

"Víš z vás někdo ještě něco o Namincích?" zeptal se Pomočul. "Já o nich četl, ale nikdy jsem žádného neviděl."

"Jsou jako Kaširijci, ale nemají jejich proslulou eleganci, šik a živost."

"Děkuju vám," prohlásil Zkáza se smrtelně vážným výrazem.

"No, když člověk musí žít celý život v kovové krajině, jistě mu to dává velmi pochmurný a mystický vztah k životu," zamyslel se Pomočul.

"Na čí jsou straně?" zamyslel se Brokando.

"Na čí straně? Na své vlastní, řekl bych, stejně jako všichni ostatní."

Pelicháni se bezcílně potulovali sem a tam a něco čekali.

"Předpokládám, že čekáme na to, až se dostaneme nahoru," odhadoval Brokando, "ale jak?"

Kaširijské průzkumné oddíly objely celou zem Vysoké brány, ale žádný vstup nenašli," řekl Zkáza. Pomočul, který zvedal zrak nahoru, řekl: "Ach ano. Myslím, že to úžasné zařízení je jejich tajemstvím."

Vysoko nad nimi byla na zdi tečka. Ta se pomalu zvětšovala a postupně se měnila ve velkou plošinu, která klouzala po bronzové stěně dolů. Viděli, jak přes její okraj vyhlížejí hlavy.

Když plošina přistála vedle skupiny, viděl Pomočul, že je to jednoduchý čtverec, zhotovený z nařezaného vlasu a obehnaný zábradlím ze stejného materiálu, čtyři kovové řetězy, každý z nich upevněný v jednom rohu plošiny, se ztráceli nahoře v šedivém oparu. V každém rohu plošiny stál jeden muž a každý byl alespoň tak vysoký jako Zkáza.

Měli helmice, hrudní pancíře a další součásti zbroje z tepaného kovu a u boků jim visely dlouhé kovové meče. Kovové štíty byly kulaté jako sama země Vysoké brány a jejich vlasy měly barvu téhož kovu. Měli krátké hranaté brady a oči, které chladně zíraly kupředu. Příliš mnoho kovu, řekl si Pomočul. Ten se zadířel až do duše.

"Ehm," zašeptal Brokando, když je postrkovali směrem k plošině, "že se tak ptám, nevšimli jste si, že by nás cestou někdo... é, tedy... sledoval? Někdo, kdo by třeba vypadal jako váš náčelník? Ten velký chlapík?"

"Není po něm ani známky od chvíle, kdy jsme opustili Podklad," odpověděl mu Pomočul. "Dával jsem si opravdu velmi dobrý pozor."

"No, tak maucta."

"Ale ne, to je přece dobrá zpráva. To znamená, že je někde tady. Kdybych něco viděl nebo slyšel, věděl bych, že to není Nerudel. On je totiž lovec, víte!"

"To je pravda. Au!" Kolem Brokandovy nohy se obtočil bič, jak pelicháni vedli svá nervózní zvířata na plošinu.

Když byl na čtverci poslední člen skupiny, vytáhl jeden z bronzových strážných trubku a zahrál na ni jediný tón.

Řetězy kolem se zatřásly, zachřestily a začaly se napínat a plošina se s praskotem a skřípěním zvedla z Koberce a začala stoupat k zemi Vysoké brány.

Pomočula přitiskla zvířata k zábradlí na jedné straně a jediné díky tomu zahlédl, jak se z chomáče prachových křovin u paty stěny oddělil stín a vrhl se směrem ke stoupající plošině, na jejíž spodní straně jako by se snažil něčeho zachytit. Viděl, jak stín vyskočil, pak se plošina zhoupla a začala rychle stoupat. Stín zmizel.

Vchod do země Vysoké brány stoupal vzhůru kotouči mlhy a Pomočul si uvědomil, že se dívá přes Koberec. Pod ním se v mlze leskly špičky vlasu. Začala se mu z toho točit hlava, a aby přišel na jiné myšlenky, rozhodl se, že udělí ostatním krátkou lekci.

"Tupomentálové říkají, že tahle země kdysi dávno a dávno spadla shora. Namincové byli jen další malý kmen, který žil někde nablízku. Oni na ni vyšplhali a od těch dob málokdy sestupují dolů."

"Tak proč jsou tam, v zemi Vysoké brány, i pelicháni?"

"Tak o tom bych raději nepřemýšlel," zamračil se Pomočul. "Namincové jsou možná trochu hloupí, ale nikdy jsem neslyšel, že by byli zlí."

Plošina skřípěla nahoru kolem stěny, až náhle zastavila. Před ní se objevila bronzová brána, postavená na horním okraji stěny. Nad ní pak byly vztyčeny mohutné portály s kladkami, na nichž se zvedala a spouštěla plošina. Byly obloženy bronzem a pobity hřeby. Také brána byla pobita hřeby a padací mříž v ní jich měla ještě mnohem víc. Pod nimi, hluboko dole, ležel Koberec.

"Je vidět, že si tihle lidé opravdu potrpí na svoje soukromí," poznamenal Zkáza.

Za zády mu zasyčel Morochor: "Tak se naposled podívejte na svůj skvělý Koberec. Už nikdy ho neuvidíte."

"Á, melodrama," ušklíbl se Pomočul.

"Takže ty si myslíš -" začal Morochor.

Poslední slovo se změnilo ve výkřik. Brokando zaťal pelichánovi zuby do nohy.

Morochor, který se zajíkal vztekem a bolestí, uchopil malého krále Tupomentálů, rozběhl se s ním k okraji plošiny a tam ho zvedl nad hlavu.

Pak ale spustil paže a usmál se. "Ne," řekl pomalu. "Ne. Proč? Brzo budeš litovat toho, že jsem tě dolů opravdu nehodil. Hodit tě teď dolů, to by bylo milosrdenství. A já teď právě nejsem ani trochu v milostivé náladě..."

Pak upustil roztřeseného Brokanda mezi ostatní. V tom okamžiku se mříž v bráně zvedla.

"Já se netrásl!" rozhlížel se Brokando na všechny strany. "To jen že je tady nahoře dost zima," vysvětloval.

Pelicháni vpochodovali do země Vysoké brány. Pomočul viděl rozlehlou kovovou planinu a za ní v dálce něco, co vypadalo jako kopce. Šli po nějaké cestě, po jejichž obou stranách byly velké klece se silnými mřížemi. Byli v nich tygralokové. Byli tam malí hnědí tygraloci ze země kolem Dřevostěny, rudí tygraloci ze západu a černí tygraloci s přerostlými zuby. Ať už však byla jejich barva jakákoliv, všichni zřejmě mysleli na totéž. Když kolem procházeli věžňové, vrhali se dravci na mříže.

Zajatci šli neustále dál a procházeli kolem pozemků, kde byli tygraloci kroceni a cvičeni. Ještě dál uviděli další klece, spoustu mnohem větších klecí, než byly ty pro tygraloky. Byla v nich... podivná stvoření.

Obrovská. Tlustá, sudovitá těla se směšně malými křídélky a dlouhými tenkými krky korunovaly hlavy, které se - když kolem nich procházela skupina pelichánů s vězni - pomalu kývaly sem a tam. Na druhém konci měli ti tvorové malý pahýlovitý ocásek. Nohy se zdály slabé na to, aby velké tělo unesly. Ale ano, i ty nohy byly velmi silné, ale něco tak obrovského mělo mít nohy jako kmeny těch nejsilnějších vlasů.

Jeden z tvorů prostrčil hlavu mezi mřížemi a podíval se ze své výšky na Pomočula. Tvorovy oči byly velké, ale jasné a podivně inteligentní, lemovány neobvykle hustými řasami.

"Forhont!" zvolal Pomočul. "Forhont! Z nejdálnějšího východu, kde se poslední výběžky Koberce stýkají s Podlahou! Největší tvorové na Koberci! Oh, kdybychom jich tak pár měli a oni nás poslouchali -"

"Já si myslím, že ti spíš poslouchají pelichány."

Forhont pozoroval, jak procházejí kolem.

Dorazili k hranatým kovovým kopcům a prošli temným obloukem. Poté byli předáni jiným, mnohem tmavším pelichánům.

Uvnitř bylo bludiště chodeb, které se rozeznávaly ozvěnou neustálého ťuk-ťuk kladiv, ale ty míjeli a postupovali stále hlouběji a dál, dokud nedorazili do špatně osvětleného sálu, v jehož stěně byla dlouhá řada dveří v pravidelných mezerách. Jedny z nich pelicháni otevřeli a věžňové byli vhozeni dovnitř.

Když se pomalu sbírali z vlhké země, objevila se v malém zamřížovaném okénku Morochorova rozšklebená tvář, osvětlená do ruda pochodní upevněnou v nedalekém držáku na stěně. "Užívejte si pohostinnost našich kobek, dokud to jde. Už brzo nastoupíte do dolů. Tam nebudete spát. Ale budete za to bezpeční před Smetem!"

"Proč takhle mluví?" zamračil se Pomočul. "Melodrama. Překvapilo mě jenom to, že tuhle ten ještě nedělal ,hahahaháá'."

"Morochore?" ozval se Zkáza.

Pelichán zavrčel: "Co chceš, nečistá špíno?"
"Nečistá špíno!" opakoval Pomočul. "Ten tvor má představivost krajíce chleba."
"Až se odsud dostaneme, najdu si tě a zabiju," sdělil Zkáza Morochorovi s přátelským výrazem. "Myslel jsem si, že bych ti to měl říci teď. Nechtěl bych, aby sis potom stěžoval, že jsem tě nevaroval."
Morochor o krok ustoupil a řekl: "Tvým hrozbám se jen směji, hahaháá!"
Pomočul si šťastně přikývl. "Já věděl, že na to dřív nebo později dojde," zabručel sám pro sebe.
Leželi v temnotě a naslouchali vzdáleným úderům kladiv.
"Tak tohle jsou doly," ozval se Brokando, "kam vozili mě lidi. Těžít kov."
"Podle toho, jak to vypadá, tak to byli lidé z celého Koberce," opravil ho Pomočul.
Ležel, upíral pohled do tmy a přemýšlel o Nerudelovi. Mohl by si představovat stín. A Vztekán... no třeba se dostal ven dřív, než se střecha propadla...
Probuzení bylo drsné - někdo do nich píchal hrotem oštěpu.
Ve dveřích stáli dva pelicháni a šklebili se na ně. "Tihle tři jdou do dolů, ano?"
"Jo," ozvalo se zavrčení zvenčí. Pomočul napjal uši.
"Tenhle je trochu malý a tohle je nějaký starý dědek. Ale jak se to říká, co je staré, to se má spotřebovat nejdřív, eh?"
"Pojďme si je prohlédnout," ozval se hlas zvenčí.
Vězni byli hrubě zvednuti na nohy, a než byli vyhnáni do slabě osvětlené chodby, zkontrolovali jim pelicháni pouta. V chodbě stál v bronzě oděný Naminc, v pološeru skutečně děsivý.
"Vy nepoučitelni tupci!" zavrčel na pelichány. "Podívejte se na ta jejich pouta! Vždyť jim vlastně padají z rukou!"
Vykročil kupředu a uchopil Pomočula za ruce. Šaman se najednou díval do známých hnědých očí, z nichž jedno na něj ještě kratičce mrklo.
"Svázali jsme je obzvláště pečlivě!" odporoval jeden z pelichánů dotčeně.
"Opravdu? Tak se podívej na tohle!"
Oba pelicháni se pomalu přisouvali kupředu a postavili se každý z jedné strany mohutného Namince.
Jeden z nich začal: "Vždyť je má utažená až..."
Naminc položil každou ze svých uzlovitých paží na jeden z chlupatých krků. Hlas zeslábl do příškrčeného zakviknutí.
Pak Naminc ruce s uspokojivým třeskem srazil a nechal oba omráčené tvory padnout na zem.
Pak si Nerudel stáhl helmici.
"Výborně, tak prosím, pánové," řekl.
Nedokázal se ubránit, aby před užaslymi tvářemi svých přátel nevyhodil ruku za hlavu a dovedně nezacifroval. Pak si helmici znovu nasadil.
"Vždyť jsme tě nechali v Podkladu!"
"Jak jste se sem dostal?"
"To jsem viděl tebe?" zeptal se Pomočul. "Byls to ty, že?"
"Nejdříve do bezpečí, historky potom," usmál se Nerudel.
Vytáhl z opasku nůž a přerezal jim provazy. Chvilku si masírovali ztuhlé ruce a on mezitím navzdory Brokandovým protestům odtáhl strážné do cel, kde je zamknul. Malý král se totiž téměř dusil rozhořčením a poukazoval na to, že nepříteli se nejspíše zabíjí, právě když je v bezvědomí.
Nerudel se vrátil s jejich meči. "Jsou to neohrabané věcičky, ale kdyby došlo k boji, pořád ještě lepší než nic," řekl.
"Kdyby vás někdo viděl, pokuste se vypadat jako vězni. Jsou tady všichni mošní. Nemuseli by si vás všimnout."
Nerudel v namincovské zbroji je vedl. Dvakrát potkali pelichánské strážce, které jim nevěnovaly pozornost.
"Kam jdeme?" zajímal se Pomočul.
"Našel jsem tady nějaké přátele."
"Měli bychom zachránit zajatce," ozval se Brokando.
"Jsou jich tady tisíce. Ale taky tisíce pelichánů," mračil se Nerudel. "Příliš mnoho."
"To je pravda," souhlasil Zkáza. "Musíme se dostat pryč. Pak bychom mohli sehnat pomoc. A nechci slyšet, že když tady mají spoustu tupomentálských zajatců, že tím máme prakticky k dispozici armádu přímo v jejich týlu."
"Viděl jsem taky některé ze zajatců," pokračoval Nerudel v řeči, "a jestli k tomu můžu něco říct, tak vůbec nejsou ve stavu, kdy by mohli bojovat."
"Dejte si pozor, mluvíte o Tupomentálech," odsekl mu Brokando pohoršeně.
Nerudel nahlédl za roh a pak jim pokynul, aby ho následovali. "Já vím," přikývl, "ale přesto je to pravda. To, o čem mluvím, neznamená ukrást svazek Míčů,odemknout pár dveří a zvolat 'Hohohoóó, lidé můj, odvrhněte své okovy'. Tohle je skutečné. A kromě toho jsem taky dobře poslouchal. Víte, proč pelicháni napadli Vorván?"
"Aby si podrobili a zotročili hrdý lid," odpověděl bez zaváhání Brokando.
"Kvůli lámení."
"Kvůli lámení?"
Na něm je přece Vorván postavena, ne? Kamenná dláta, chápete? Spotřebují jich několik, než se jim podaří odseknout kousek kovu."
"Mé milované město -"
"Lámeň," opravil ho Nerudel.
"Můj palác -"
"Taky lámeň."
"Kov," zamyslel se Zkáza. "Pokoušejí se vytěžit tolik kovu, kolik jen je možné. Kovové zbraně zvítězí proti lakovým a dřevěným kdykoliv."

"Ale k čemu všechna ta námaha a úsilí, to by mě zajímalo?" vrtěl hlavou Pomočul.

"Zboží je jen několik dnů cesty odsud," odpověděl Zkáza, "proto. Musíme naše lidi varovat."

"Pojďte. Sem."

„Sem“ znamenalo dlouhou jeskyni vytesanou v kovu. Dovnitř proudilo světlo otvory vyvrtanými ve stropě a to jako by zdůrazňovalo nezřetelné stíny lemující stěny. Vzduch byl teplý a páchl zvířaty. Vězni uslyšeli šoupání obrovských nohou ve stájích a hluboký dech. Ve tmě se něco pohnulo a šerem se k nim přiblížil pelichánský strážný.

"Co tady děláte?" zeptal se pelichán.

"No přece," odpověděl Nerudel, "přivedl jsem vězně! Hahahaháá."

Strážný se na celou čtveřici podezřívavě zadíval. "A proč?"

Nerudel na něj zamrkal.

"Dost těch řečí, hahaháá," odpověděl vychovaně a udeřil strážného do hlavy.

Zatím si Pomočulovy oči zvykly na husté šero v jeskyni. Byla to velká jeskyně, ale nevypadala tak velká, jak velká mohla vypadat, kdyby v ní nebyla ustájena tak velká těla, jaká v ní ustájena byla.

"To jsou forhonti, že?" zeptal se Brokando.

"Ty si člověk těžko splete s něčím jiným," zabručel Pomočul. "Ale proč tady jsou?"

"Otáčejí koly, která zvedají pohyblivou plosinu," vysvětloval Nerudel. "Jsou zvyklí i na tu nejhorší a nejtěžší práci. A chcete něco vědět? Jsou inteligentní."

"Ale ne, to je jen taková pověst," odbyl ho Pomočul ledabyle. "Oni jen vypadají chytré, to ti přiznám, ale jejich hlava je ve srovnání s tělem příliš malá. Mají mozek velikosti sevrklého hrachu."

"Ale velmi chytrého sevrklého hrachu," nedal se vyrušit z klidu Nerudel. "Tady jsem se včera večer schoval. Mají svůj jazyk. Skládá se z různých dupnutí a nosového kvákání. Dávejte pozor."

Za stínů se k němu snesla malá hlava a zamrkaly dvě jasné oči.

"Ehm, tedy... jestli mi rozumíš, dupni dvakrát," řekl ochraptělým šeptem.

Dup. Dup.

Zdálo se, že to překvapilo i samotného Nerudela.

"Tohle jsou přátelé. Pomůžete nám, ano?"

Dup. Dup.

"To znamená ano," vysvětloval Nerudel.

"Vážně?" naklonil Pomočul hlavu ke straně.

"Tááhle, u stání, visí jeho sedlo."

Sedlo vypadalo spíš jako malý hrad nebo zámek. Mělo široké pásy z rudé látky posázené kovem a nad nimi stříšku ověšenou záclonkami a rolničkami. Uvnitř byla polstrovaná sedadla a na ozdobném řemení bylo zašlými bronzovými písmeny vytvořeno slovo "Akromlův".

Pomočul se velmi opatrně přisoual k forhontovi, zatímco ostatní se pachtili se sedlem, a zvedl ruku s roztaženými prsty. "Kolik je to prstů?" zeptal se podezřívavě.

Dup. Dup. Dup. Dup.

"Ahá. Tady máš tu jejich -"

Dup.

"Náhodou to uhodl."

Forhont se spustil na kolena, aby mu mohli připevnit sedlo na záda.

Pak otevřel tlamu a zatroubil.

Byl to zvuk podobný zaskřípění dveří, ale tisíckrát silnější, a současně se chvěl a měnil a zdálo se, že obsahuje spoustu dalších, velmi zaměstnaných vedlejších zvuků. Jazyk, pomyslel si Pomočul. Jazyk beze slov, ale pořád jazyk.

Zajímalo by mě, jestli si forhonti vymysleli i ten jazyk? Lidé přece taky kdysi měli jazyk beze slov. Ještě ho máme.

Říkáme "hmm?" a "pch" a "brr!" nebo "hu!", nebo ne?

Co si to myslím? Vždyť jsou to zvířata!

Jenomže jsou velmi chytrá. Opravdu velmi chytrá.

Ostatní forhonti zvedli hlavy a odpověděli různým troubením a vřeskotem. Nerudel ukázal svým společníkům, aby nastoupili do nosítek na Akromlův hřbetě.

"Pelicháni je určitě slyšeli," napadlo Pomočula.

"Na tom nezáleží," usmál se Nerudel. Forhonti se rozhodli, že půjdou domů."

"To chceš říct, že se mohli sebrat a jít domů, kdykoliv by je to napadlo?" nechápal Brokando, který fascinovaně přihlížel, jak se forhontové řadí do uspořádaného zástupu.

"Jim se tady líbilo, dokud tu vládli Namincové," vysvětloval Nerudel. "Oni rádi dělají zajímavé věci. Pelicháni už je nezajímají. Nemají je rádi. Myslím, že si myslí, že jsme zajímaví."

"Tak teď mě poslouchej, Nerudele," začal Pomočul, "podívej, já tím nechci říct, že bys nebyl chytrý, ale myslím, že tohle všechno, jako jazyk a ty ostatní věci, ses nemohl naučit za nějakých pár -"

"To jsem se taky nenaučil," odpověděl Nerudel s úsměvem. "Věděl jsem, co můžu čekat ještě předtím, než jsme sem přišli."

"Ale jak -"

"Dost už těch zbytečných řečí, hahaháá," prohlásil Nerudel. To vám vysvětlím potom. A mimochodem, buďte zdvořilí.

Ona říká, že lidem celkem dobře rozumějí."

"Tomu nevěřím," vrtěl hlavou Pomočul.

Jeden z forhontů zatroubil Pomočulovi posměšně do ucha.

"To znamená, že nás považují za zajímavé," překládal Nerudel.

"A kdo je ona?" napadlo najednou Pomočula.

"Brzo ti to vysvětlím," slíbil mu Nerudel. Byl na sebe jistým tichým způsobem pyšný. Celý svůj život Nerudel věděl mnohem víc, než si myslel. Bylo to krásné, stát se alespoň projednou mistrem Vševedem.

Na vzdálenějším konci byly silné bronzové dveře. První dva forhonti zamířili přímo k nim a bez nejmenších potíží je vyrazili ze závěsů. Jakmile se stádo ocitlo venku, dalo se do klusu a Akromlův se přesunul do jejich čela.

Na jeho troubený signál se klus změnil v běh. Na první pohled těžkopádný a komický, pokud si člověk neuvedomil, že tyhle obrovské poskakující koule klidně proběhnou domem a ani si toho nevšimnou.

Čtveřice na Akromlůvově hřbetě nadsakovala v nosítkách jako malé hrášky ve velkém hrnci. Pomočul viděl, že se jim v patách žene několik jízdnic pelichánů s připravenými oštěpy. Akromlův je musel zahlédnout také, protože zahlaholil jako trubka v nesnázích.

Od skupiny se oddělili tři forhonti a obrátili se. Pelicháni si najednou uvědomili, že nepronásledují obyčejnou skupinu prchajících zvířat...

Pomočul v sedle vstal. "Tak přes ty pelichány přešli," oznámil po chvilce.

"To jako myslíš, že je přeskočili?" zajímal se Brokando.

"Ne! Myslím, že šli přímo... přes ně."

Před nimi se objevila vstupní brána, obklopená davem pelichánů a Naminců. "Ale vždyť jim přeci stačí jen spustit plošinu a jsme vyřízeni!" vykřikl Pomočul.

"To nemůžou," zvolal Nerudel a ukázal rukou. "Plošinu pohání on."

Poprvé od svého příchodu si všiml, že vedle brány stojí obrovské kolo. V něm byl forhont. Útočila na něj skupina pelichánů na tyralocích s bičí v rukou. Forhont stál nehybně a troubil. Akromlův mu zatroubil v odpověď. "Oni ho zachrání," ozval se Nerudel. "Mimochodem - ehm, co jsem to - jo, už vím, oni nenávidí ostré věci ještě víc, než nenávidí pelichány, takže musíme být velmi opatrní s oštěpy a takovými věcmi..."

Někteří forhonti se vrhli ke kolu a rozhazovali pelichány na všechny strany jako prach. Jejich těžké čelisti prokusovaly mříže. Forhont uzavřený v kole ze sebe setřásl obrovskou konstrukci, pozdržel se chvilku, než zašlápl několik pelichánů, kteří ho svými oštěpy obtěžovali nejvíc, a proskočil branou.

"Musí být šílení!" nechápal Pomočul. "Vždyť je ta plošina neudrží!"

"To uvidíme," odpověděl Nerudel, když k plošině dorazili. Za nimi se hrnuli další forhonti a Pomočul si všiml, že přestože po pelichánech šlapali dle vlastní libosti a uvážení, Namincům se vyhýbali. Namincové byli pořád ještě alespoň trochu zajímaví.

Pomočul čekal, že se pod vahou forhontů plošina rozpadne. Nestalo se to - ne tak docela -, jen nahoře něco ostře zazvonilo a zbytky navíjecího kola se roztočily tak rychle, že se lopatky změnilly v rozmazaný kruh. Řetězy v kladkách ječely. Zeď kolem jen letěla nahoru. Jediný Nerudel seděl klidně. Dokonce i Pomočul se vyděšeně krčil ve svém sedadle. Věděl, že až dopadnou na zem, budou rozdrnceni. Brokando se držel jako klíště, oči měl pevně zavřené a jen sténal. Dokonce i Zkáza se svezl na podlahu a vzepřel se proti očekávanému nárazu rukama i nohama.

Takže jedině Nerudel viděl, jak forhonti, jeden po druhém, vyskakují z plošiny.

Malá křídélka se otevřela. Byla příliš malá na to, aby unesla forhonty, ale fungovala. Křídélka se divoce rozkmitala a forhonti zůstali viset ve vzduchu mezi vlasy.

Plošina, zatížená teď už jen vahou Akromlůva, zpomalila a na zem zarostlou vlasem dopadla jen se slabým nárazem. Akromlův z nich vydusal ven, zatímco ostatní forhonti se s praskotem snášeli mezi vlasy jako padající ovoce.

Ostatní se obrátili k Nerudelovi.

"Tys věděl, že se nezřítíme," obvinil ho Pomočul přímo.

"Doufal jsem," opravil je Nerudel. "Ani já si nebyl tak docela jist, přes to všechno, co Kuléna řekla."

"Kdo je Kuléna? To on je ona?" řekl Pomočul a ohlédl se po obrovitém forhontovi. Ošklivě to s ním otřásl. Byl v zásadě velmi laskavý a skromný, ale jestli si v něčem fandil, pak v tom, že toho o většině věcí ví mnohokrát víc než Nerudel. Myslel si, že je v tom opravdu dobrý. Nebyl zvyklý na to, aby to bylo obráceně.

Do prachu vedle nich se snesl další forhont. Jsou lehčí, než vypadají, pomyslel si. Balony s křídly. Není divu, že nemají rádi ostré věci...

"Kuléna se těžko popisuje," pokračoval Nerudel. "Nejspíš bych o ní řekl, že je určitý druh Chrabroděje."

"Druh Chrabroděje?" opakoval Pomočul.

"To se jí budeš muset zeptat sám," zněla odpověď. "Právě ji jdeme navštívit." Akromlůva hlava klesla a tvor se začal pomalu a pracně prodírat mezi vlasy.

"To tedy ne!" zvolal Zkáza. "Nejdříve musíme do Zboží!"

"Myslíte zpět do Vorváně!"

"Zboží je jen několik dní cesty odsud. Musím jim o tomhle říct!"

"Možná, že už to vědí," podíval se na něj Pomočul zachmuřeně.

"Určitě nevědí," zavrtěl hlavou Nerudel.

"Jak si tím můžeš být tak jistý?"

"Jsme jediná, kdo víme o pelichánské armádě," odvozoval Nerudel klidně. "Musíme do Zboží, abychom město varovali, ale nejdříve se musíme vrátit a promluvit si s Kulénou."

"S tím Chrabrodějem? Proč?" nechápal stále Pomočul.

"Abychom jí řekli, co všechno jsme viděli," pokračoval Nerudel s podivně záhadným úsměvem. Pak se poškrabal na hlavě. "Tak si bude moci zapamatovat, co jí teď řekneme, a říci mi to před dvěma dny. Když jsem se s ní potkal."

Brokando otevřel ústa, ale Pomočul ho umlčel jediným mávnutím ruky.

"Chrabrodějové si pamatují budoucnost stejně dobře jako minulost," prohlásil. "Ale... podívej, oni přece o budoucnosti nikdy nikomu neřeknou, Nerudele."

"Tahle ano," odpověděl Nerudel. "A neděvej se na mě takhle. Copak si myslíš, že bych si dokázal něco takového vymyslet?"

Kapitola 13

"Sledovat vás nebylo nic těžkého," vysvětloval Nerudel. "Uvědomte si, že dvacet lidí nechává stopu... jéje! Polovinu celé té doby jsem musel dávat pozor jenom na to, abych do vás nevrazil. A pak jsem si pomyslel... jdou neustále přímo na jih, takže klidně můžu jít napřed, prozkoumat kraj a uvidím, co se z toho vyvrbí. Jeden člověk může putovat mnohem rychleji než dvacet, tak proč bych to nezkusil? Taky jsem měl tygraloka, na kterém jsem jel. Když je k nim člověk trochu laskavý, tak docela poslouchají. Ale taky musíte použít hodně násilí. A tak jsem potkal Kulénu. Je velice podivná."

Na chvíli zavládlo ticho. Pak se ozval Pomočul. "Poslyš, tak mám dojem, že nám tady něco uniklo."

"Uvidíte, kde bydlí," řekl Nerudel. "Já... ehm... já myslím, že ji lidi nenajdou ani nevidí, dokud sama nechce. Já jsem tedy nikdy v životě nic takového neviděl. A tak tam najednou byla a... a... řekla mi, kam jdete a jak bych se mohl udržet zespoda na té zvedací plošině a jak bych mohl štipnout namincovské brnění a jak osvobodit forhonty a že oni umějí lítat... prostě všechno."

"A jak to tak všechno věděla?" zeptal se Brokando.

"Protože my jí to všechno budeme vyprávět," odpověděl mu Nerudel. "Ale neptej se mě, jak to funguje."

"Oni si pamatují stejně tak to, co bylo, jako to, co teprve bude," upozornil je Zkáza.

"Ale vždyť oni to nikdy nesmějí prozradit!" zamračil se Pomočul. "Jinak by se mohly přihodit strašlivé věci!"

"Tak o tom nic nevím," zavrtěl hlavou Nerudel opatrně. "Podle toho, jak se na to dívám já..., tak jsem vás díky tomu osvobodil a to mi nepřípadá nijak příšerné."

"Teď se musíme dostat nazpátek ke kmeni," zvolal Pomočul.

"A k mému lidu!" zvolal neméně silným hlasem Brokando. "Mí lidé nás potřebují!"

"Hodně jsem o tom přemýšlel," odpověděl mu Nerudel. "Je tam pohromadě dvě stě Mizvoňů a tři tisíce Tupomentálů, všichni ozbrojení. Ti že by nás potřebovali? V našem kmeni je několik opravdu schopných bojovníků. A jistě je s nimi Vztekla... Nebo ne?"

"Nó..." začal Brokando. "Ano. Doufejme."

"Výborně. A vaši lidé taky vědí, jak bojovat. My jsme čtyři lidé v cizí zemi a všude kolem nepřátelé... Já si myslím, že my potřebujeme je. Každopádně, musíme navštívit Kulénu."

"Ale ona už ti všechno řekla a naštěstí to zabralo," připustil Brokando. "Poděkovat jí můžeme někdy jindy..."

"Ne," zavrtěl hlavou Pomočul. "Jestli má Nerudel pravdu a ona si pamatuje tyhle věci z budoucna, a my tam teď nepřišli... No nevím, mohlo by se stát cokoliv. Celá materie Koberce by se mohla srolovat sama do sebe, nebo co já vím? Byla by to ta nejhorší věc, která by se mohla stát."

"Horší než -?" začal Brokando.

"Horší než cokoliv, co si dokážete představit," odpověděl Nerudel.

Všichni se zamysleli.

"To znamená, že ti musela hodně věřit," uvažoval Zkáza.

Zbytek dne forhonti neúnavně šli kupředu. Čtveřice na Akromluvově hřbetě buď podřimovala, nebo pozorovala, jak se prodlužují stíny. Ale většinu času se každý z nich zabýval svými vlastními myšlenkami.

Zem byla pokrytá hebkým vysokým prachem a v něm se pohybovali, bzučeli a cvrkali malí tvorové. A v girlandách šťavnatě zelených prachomáčových lián vysoko nahoře byly květy, trsy květů větších než člověk, s lístky, které zářily v desítkách odstínů zelené od sytě olivové k chladně žluté. Vydávaly pronikavou silnou vůni, která plnila mýtinu a byla cítit jako šťavnatá zelená barva.

"Tak tohle je opravdu zajímavé," ozval se Pomočul a posadil se. To bylo poprvé za poslední hodinu, kdy někdo z nich promluvil.

Napřiml se a podíval se přes mýtinu. Všichni forhonti obrátili pohled stejným směrem.

"Tohle je něco, co se opravdu málokdy vidí," pokračoval. Ostatní se podívali do míst, kam ukazoval.

V zeleni na opačné straně mýtiny je nevrle pozorovalo divoké prase. Když na něm spočinuly pohledy celé společnosti, rychle se obrátilo a pak už bylo slyšet jen praskot, jak se prodíralo vlasem.

"To je přece docela normální," zabručel Zkáza.

"Já jen, že bylo hnědé," upozorňoval Pomočul, "a mělo být zelené. Téměř všechna zvířata Koberce na sebe přece berou barvu Vlasu, v němž se narodila. Ochranné zbarvení."

"Třeba se sem jen zatoulalo," řekl Zkáza.

"To ne," odporoval Nerudel s úsměvem. "Něco ho sem přivedlo. Už jsme skoro na místě. To se podíváte. Vsaďte se, že ano."

Forhonti se stočili stranou a vyrazili po odbočce hlavní cesty. Když se prodírali hustými chomáči, prchala před nimi na všechny strany celá hejna nejrůznějších malých tvorečků. A ti měli snad všechny barvy koberce.

A forhonti kráčeli dál...

Vlas kolem hranic následující mýtiny byl velmi hustý a odrážel matnou září, která vycházela ze středu volného prostranství.

Byl to jediný nebroušený cukrový krystal. Krystal, vysoký jako nejvyšší věže paláce ve Vorváni a bělejší než kost, zářil chladně v nazelenalém příšeří. Zachytával všechno světlo, které prosáklo hustým vlasem, a uvnitř jeho hranatého tvaru divoce tančilo pohyblivé bílé světlo. Na některých místech zářilo jako leštěný lak a odráželo tváře tvorů, kteří se shromáždili kolem.

Byli tam prachoví králíci, lehkovrti všech barev, prasata v celém stádu, dlouhokrcí takraňové, trpělivi tlustí elektrostati, hromdudové, kozlonozi dupaví se spirálovitými rohy a tvorové, které dokonce ještě neviděl ani Pomočul - šupinaté zvíře s bodlinami na hřbetě a pak velmi dlouhé stvoření, které jako by se skládalo jen ze samých nohou. Mýtina byla jedinou změť zvuků, všude se ozývalo tisíce jazyků... lízajících.

Akromlův a jeho stádo vydusali kupředu tak rychle, že málem shodil Nerudela a jeho přátele ze svého hřbetu. Menší tvorové spěšně uskakovali na všechny strany, aby jim udělali místo.

"Je to... nádherné," zašeptal ohromeně Brokando po chvíli. Zkáza jen mlčky stál a nebyl schopen slova. Bylo vidět, že to udělalo velký dojem i na Pomočula.

Slezli z forhontu a opatrně došli k hladkému povrchu. Zvířata olizující cukr si jich prakticky nevšímala.

Nerudel odštípl nožem kousek cukru, postavil se stranou a zamyšleně chroupal. "Je skvělý," prohlásil a hodil kus Zkázovi. Zkáza si opatrně ukousl.

"Cukr," přikývl. "Okusil jsem ho jen jednou. To tenkrát objevili krystal nedaleko Krboviště. Císař si ho vždycky dával po velmi malých troškách."

"Je jako med, jenže jiný," zkoumal bílou hmotu Brokando. "Jak se sem dostal?"

"Jako drť, sůl nebo popel. Shora," vysvětloval Pomočul. "Bohužel, víc o tom zatím nevíme."

Instinktivně zvedli hlavy k vrcholům hustého vlasu.

"No dobrá, tak alespoň víme, kde vezmeme večeri," přerušil zadumané ticho Brokandův hlas. "Můžeme si vybrat - smaženého elektrostata nebo pečeného hromduda. Není divu, že jsou ve všech možných barvách. Tohle je muselo přitáhnout ze široka daleka. I když si na jednu stranu myslím," pokračoval v řeči, "že to není příliš sportovní, zabíjet je, když se nedívají."

"Tak odlož svůj nůž," ozval se nový hlas.

Pomočul se málem zadusil svým kouskem cukru.

Nedaleko skupiny stála osamělá postava. Byla vysoká, měla drobnou bledou tvář Chrabroděje a ve světle krystalu vypadala jako duch. Měla záplavu dlouhých bílých vlasů - bylo obtížné rozpoznat, kde končí vlasy a začíná beztvářá bílá róba. A byla mladá, ale když se pohybovala, zdála se stará a taky v ní byl velký díl středního věku. Čas jí přebíhal po tváři jako oblaka.

Jednou rukou držela za obojek bílého tygraloka, který výhružně mrskal ocasem.

"Ehm," ozval se Nerudel. "To je Kuléna."

Chrabrodějka prošla mezi lidmi a popleskala Akromlůvu po boku. Forhont ohnul dlouhý krk a stočil oči ke Kulénině tváři. Pak se nemotorně spustil na kolena a položil hlavu na zem.

Kuléna se obrátila a usmála. Zdálo se, že se v tom okamžiku s ní usmála celá paseka. Byla to náhlá a dramatická změna.

"Tak tady jste," řekla. "A teď mi musíte vyprávět o svých dobrodružstvích. Víím, že budete, protože si pamatuji, že jste to udělali. Pojďte za mnou. Musíte se najít."

Na vzdálenějším konci mýtiny byl Kulénin dům nebo, lépe řečeno, jeden z jejích domů. Nebylo to moc víc než střecha spletená z prachových kmínků. Obydlí nemělo stěny ani dveře, ani plot či ohradu, která by je chránila v noci, dokonce ani ohniště. Nad ním bylo velké hnízdo blanoletů. Jeho obyvatelé poletovali nebo podřimovali kotem Kulénina tábora.

Když se Nerudel a ostatní přiblížili, začali blanoleti zuřivě bzučet a zlostně se vyrojili ze svého hnízda. Bylo nepochoybné, že se chystají zaútočit. Čtveřice se přikrčila a chránila si obličej rukama. Pak Kuléna jednou hvízdla.

Létající tvorové proletěli poutníkům neškodně nad hlavami a klidně se vrátili do svého domova ve vlasu. Nerudel zahlédl na zlomek vteřiny dlouhá ostrá žihadla.

"Poslala je nazpátky," zašeptal Brokando s naléhavým přízvukem. "Jen tak si pískla a oni ji poslechli!"

Na zemi pod střechem byla hromada ovoce a několik nádob se zelenou tekutinou.

"Tohle už jsem kdysi pil," zaradoval se Nerudel, Je to šťáva ze zelených vlasů. Ta dokáže člověka postavit na nohy!"

Sedli si na zem. Pomočul nejistě poposedával a Kuléna se na něj usmála.

"Jen řekni, co si myslíš," vybídla ho. "Pamatuji si, žeš to udělal. Ale musíš to udělat."

"Chrabrodějové přece nesmějí lidem prozrazovat budoucnost!" zvolal Pomočul. "To ví přece každý! Nikdy to neřeknou! Je to pro lidi příliš nebezpečné, vědět, co se stane. Tohle všechno je -"

"Pamatuji si, že tady jsem tě přerušila," řekla Chrabrodějka. "Ano. Znáím pravidla. Ale to je jen to, co jsou, a všechno, co jsou. Jsou to jen pravidla. Já, Pomočule, nejsem tak docela jako ostatní Chrabrodějové. Slyšel jsi někdy slovo...

thunorg? Víím, že ano."

"No jistě, je to zvláštní druh Chrabrodějů, a ti si pamatují věci, které - aha. Přisahám," řekl šokovaný Pomočul, "myslel jsem si, že jsou to jen pověsti. Myslel jsem si, že thunorgové jsou strašlivé obludy."

"Vždyť je to jen pověst. Ale to neznamená, že nemůže být pravdivá. Na mě se pravidla nehodí. Jsou to jen pravidla.

Pravidla nemusí platit... vždycky. Nemám ráda města. Ale tohle ničení a zkáza Koberce... Tohle tepání bronz a dusání prachu..."

Potřásla hlavou. "Ne. To nesmí být. Vy zítra zamíříte do Zboží, a to dřív, než pelicháni opustí Vorváž. Dojde k boji. Musíte zvítězit. Neřeknu vám jak. Ale zvítězit musíte. Ale dnešní noc můžete strávit tady. Nebojte se. Do mého domu nepřijde nic a nikdo, koho bych nečekala."

"Ne," zavrtil hlavou Zkáza. "Potřebuji to vědět. Proč nám pomáháš? Chrabrodějové si pamatují všechno, co se stalo, i to, co se teprve stane. A nikdy to nikomu neřeknou. Proč jsi právě ty jiná?"

Kuléna naklonila hlavu ke straně.

"Slyšela jsi mě?" podíval se na ni Zkáza.

"Ale ano, jen jsem si vzpomínala, co jsem ti vlastně odpověděla. Ano, už vím. Existuje tolik, rozumíš... tolik..." umlkla a kousek poodešla. Pak se obrátila. "To by měl znát Pomočul," řekla. "Někdy... je to velmi výjimečné asi jako tady můj

tygralok albín... se narodí Chrabroděj, který je jiný, liší se od obyčejných Chrabrodějů tak, jak se oni liší od vás. Víte, my si skutečně pamatujeme... všechno."

"To přece všichni Chrabrodějové," upozornil Zkáza.

"Ne," odpověděla Kuléna. "Oni si pamatují jen všechny věci, které se staly. My si pamatujeme i věci, které by se mohly stát. Já si pamatuju, co se stane, když nevyhrajete. Znáám všechny možnosti. Ke každé jedné věci, která se stane, patří milion věcí, které se nestanou. Já je prožila všechny. Pamatuju si, jak jste vyhráli, a pamatuju si, jak jste prohráli.

Pamatuju si triumfující pelichány, pamatuju si vás, jak oslavujete vítězství. Pro mě je obojí skutečnost. Co se mě týče, obojí se to stalo. Moji bratři a sestry Chrabrodějové si pamatují osnovu historie. Ale já si pamatuju všechna ta vlákna, která do ní nebyla nikdy vetkána. Pro mě jsou všechny možnosti skutečností. Žiju v každé z nich."

"Ale proč?" nechápal Zkáza.

"Někdo musí. Jinak by se nikdy nemohly stát."

Vstoupila do stínů.

Slyšeli její hlas. Zdálo se, že přichází odněkud zdali. "Nic se nemusí stát. Historie není nic, co bychom žili. Je to něco, co vytváříme. Jedno rozhodnutí. Jedna osoba. Správný okamžik. Nic není tak malé, aby to nemohlo v budoucnosti znamenat rozdíl. Všechno se dá změnit."

Hlas se vytratil. Po nějaké chvíli se Zkáza zvedl na nohy a cítil se velmi neohrabaně. Pak nahlédl do stínů.

"Je pryč."

"Zajímalo by mě, jestli někdy dokáže být celá na jednom místě," uvažoval nahlas Pomočul. "Co uděláme teď?"

"Já si jdu lehnout," odpověděl mu Nerudel. "Já nevím jak ty, ale co se mě týče, jsem uštván jako pes."

Zkáza se během noci několikrát probudil a myslel si, že ve zvucích větru zaslechl praskot a výkřiky, ale když napjal sluch, jako by všechny podezřelé zvuky zmizely.

Pomočul snil. Viděl vlasy, jak se prohýbají, jako by se do nich opíral silný vítr, a taky záblesky tisíců očí, zelených, rudých a žlutých. Viděl Kuléninu postavu, jejíž vlasy zachytil a čuchal vítr, jak kráčí hlučnou temnotou a žije při tom všechno, co bylo, mohlo být, je i není a bude a mohlo by být.

Nerudel snil o štíhlých tělech, která se rychle a hbitě proplétají podrostem. Jak procházela kolem, zdálo se, že ožil celý Koberec. Bylo to jako zašplíchnutí v šálku - hladina se zvlnila v kruzích a kruhové vlny se rozbíhaly na všechny strany a čím byly dál, tím byly větší. Hluboko v podzemních jeskyních se budila spící stvoření a začínala výt. Viděl Timbrál, který ležel za Lakodubem, byl to obrovský stříbrný dóm. Viděl záři, která se rozlévala jak z dolů v Lakodubu, kde Chrabrodějové těžili svůj lak, tak z plamenů jejich kováren.

Ve svém snu procházel nočním vlasem jako duch, až došel k Nekonečné plochosti. Koberec náhle končil a od jeho pobřeží se na všechny strany rozbíhala Nekonečná plochost. Rozhlížel se po vlasech, ale nebyl tam jediný, jen plochost bez konce a tu a tam prachové koule, které sem a tam poháněl bludný vítr. A u posledního vlasu Koberce stála Kuléna a šat jí vlál v poryvech větru.

Nerudel se náhle probudil.

Bylo ráno. Žluté světlo pokropilo mýtinu a vlasy v něm zářily jako bronzové. Brokando stále ještě spal. Ostatní tiše hovořili.

Stačil mu jediný pohled.

"Nebyly to obyčejné sny," říkal Pomočul. "To, co se nám zdálo, nebyly obyčejné sny. Ona žije všechny své životy současně a my jsme zachytili ozvěny..."

"Já viděl Kulénu, jak prochází Kobercem," začal Nerudel. "A myslím, že jsem viděl i Vztekla." "

"A já viděl Krboviště a oheň na nebi," dodal Pomočul.

"Byla tam všechna možná stvoření," pokračoval Nerudel.

Brokando se obrátil na druhý bok a najednou otevřel oči. Chvilku poslouchal hovor ostatních a pak přikývl. "Byl jsem zpět v zemi Vysoké brány. Narazil jsem na obrovskou jeskyni a v ní bronzový trůn a na něm seděl Naminc. Měl žlutý plnovous a korunu. Před ním stáli dva pelicháni. Vsadil bych se, že jeden z nich byl Morochor. Smáli se. Pak jeden z nich sebral tomu Namincovi korunu, ale on tam pořád jen tak seděl, podpíral si bradu rukou a mlčel.

"To byl asi Rohopýr, jejich král," uvažoval Nerudel. "Já slyšel, jak mezi sebou mluvily stráže Naminců. Pelicháni se objevili jednou těsně po tom, co nedaleko udeřil Smet, a řekli, že Smet je kašírijská zbraň. Řekli, že budou spojenci Naminců. A teď samozřejmě celou zem ovládli."

"Nikdo nemůže kontrolovat Smet," vrtěl hlavou Pomočul. "Pořád vám říkám, že je to přírodní fenomén."

"Vždycky odhalí naše slabiny," zamračil se Nerudel. Podíval se na Zkázu, který zatím mlčel.

"A co se zdálo tobě?" zeptal se.

"Já... mně se zdálo..." začal Zkáza a pak jako by se probudil. "Mně se nezdálo nic. Spal jsem, jako když mě do vody hodí."

Po Kuléně nebylo ani vidu, ani slechu. Forhontové zůstali.

"Oni si myslí, že v nejbližší době bude život zajímavý. Pracovali pro Namince, protože se jim to líbilo. Lidé tam za nimi chodili a četli jim příběhy a rozmlouvali s nimi. Musí to být těžké, mít mozek, ale už ne ruce, abyste juni mohli dělat věci."

"Měli bychom raději vyrazit do Zboží," ozval se Zkáza. "Myslím, že stejně nemáme na vybranou."

"Můžeme si vybírat až až!" zaprotestoval Pomočul. "Háček je v tom, že si musíme vybrat Zboží."

Nerudel osedlal Akromluva. "Máme před sebou zajímavé časy," prohlásil zachmuřeně.

Zkáza se naposled rozhlédl po cukrové mýtině.

"Je tady... někde," zašeptal.

"Všude," přikývl Pomočul. "Všude, kde bylo, je nebo bude třeba udělat nějaké rozhodnutí."

Ve Zkázových očích byl vzdálený pohled. "Jaké to musí být, znát všechno, co by se mohlo stát?"

"Strašlivé," odpověděl mu Pomočul. "Tak jdeš? Zkáz? Povídám, pojď už..."

Kapitola 14

Když bouře skončila, vedl Vztekla pátrání. Probrali se troskami paláce. Prošli všechny prostory. Spustili se společně na lanech až do Podkladu a na všechny strany volali jména těch, kteří se ztratili. Nenašli nic.

Ale jak zdůraznil Pomočul, nenajít nic bylo v takových případech vždy lepší než najít.... něco.

Pak ale našli stopy na vzdálené mytině. Tady ze země vystoupilo množství lidí. Vzteklaovi se zdálo, že pak ze země vylezl ještě jeden člověk, který celou skupinu sledoval. Ten člověk ležel nějakou dobu ve křoví... Jenže všechno už bylo natolik zapadáno prachem, který zvířela bouře, a bylo těžké říci přesně co a jak. Stopy samotné pak vedly na jih. Mizvoňové pomohli Brokandovým lidem znovu vybudovat hradby a další potřebné stavby, i když skála se teď viditelně nakláněla. A jak někdo řekl, kdyby se Smet objevil znovu, alespoň znají cestu do Podkladu. Ale nic by je tam nedostalo.

Vztekla o tom přemýšlel, když na Rolandovi projížděl vlasem a hledal další stopy.

Vždycky se můžeme ukrýt do Podkladu, myslel si. Můžeme přece přestat být lidmi. Můžeme se prostě jen plazit v temnotách.

Tupomentálové si mysleli, že žádný nepřítel není tak velký, aby se s ním nedalo bojovat, jenže Smet jsme v životě ani neviděli.

Kaširijci si mysleli něco jiného. Ti si mysleli, že když je nepřítel příliš velký, je dobře najít si menšího.

Možná že má Pomočul pravdu. Smet nezastavíme. Ale alespoň se ho můžeme přestat bát.

"Pojeďu do Zboží," sdělil svému kmeni toho večera. Podívali se na něj s hrůzou. Technicky vzato, byl jejich náčelníkem stále ještě Nerudel - pokud byl naživu. Jestli ne, pak byl náčelníkem Vztekla. Nerudelovy děti byly příliš malé. Nikdo nestál o to, aby kmen ztratil dalšího náčelníka.

"Nemůžeš nás opustit," ozval se Dodor Podstava, kmenový švec. "Jsi náčelník."

"Zboží je důležité," pokoušel se jim vysvětlit Vztekla. "Kdyby nebylo říše, byli bychom jen primitivní lovci."

Mizvoňové se rozhlédli jeden po druhém.

"Ale my jsme primitivní lovci," upozornil ho Podstava.

"Ano, ale přinejmenším to víme," pokračoval Vztekla. "A kromě toho už jsme mnohem složitější."

"To je pravda," přikyvoval Vrkal Vlk, který byl skoro tak starý jako Pomočul. "Lidi už se dávno netlučou tak často kyjema do hlavy, jak to dělávali, ještě když jsem byl kluk. Teďka se spíš hádají."

"To ovšem neznamená, že jsme lepší lidi!" vzpouzel se Podstava.

Vrkal Vlk si přetřel čelo. "No, já nevím," řekl. "Lidi jsou teď vyšší. Taky už zdaleka tolik nesténají!"

"Pch! Jenže Tupomentálové taky nemají s Kaširijci nic společného," nedal se odradit Podstava, "a přece se jim daří."

"Ti s nimi bojují," upozornil je Vztekla klidně. "Je úžasné, co všechno se urychlí, když s někým válčíte. Nápady... takové nápady, jako že nemá cenu pořád zabíjet lidi a podobně."

Jakýsi Tupomentál zvedl ruku.

"To je pravda, za starých časů měl například král takový zvyk, že dával lidi házet ze skály."

"To přece dělá pořád," ozval se další Tupomentál.

"Jo, ale už se při tom nesměje tak často jako dřív. A taky říká, že to dělá pro jejich vlastní dobro."

"Vidíte?" chytal se Vztekla každého stébka. "Kaširijci na ně mají vliv, i když jsou to jejich nepřátelé. Jdu na jih. Třeba se mi podaří najít ostatní. Třeba by nám mohla pomoci říše."

"Ano, ale jsi přece náš náčelník -" začal znovu Podstava.

"Pak vás tedy povedu!" vyštěkl na něj Vztekla. "Kdo jde se mnou?"

Někteří z mladších Mizvoňů zvedli ruce.

Pak vstal jeden Tupomentál. "Budeme bojovat proti neskutečné přesile?" zeptal se.

"Pravděpodobně ano," přikývl Vztekla.

"Dobrá. Jdeme taky!" A skupina Tupomentálů přikývla. Pak se další z nich zeptal: "A budeme moci bojovat do poslední kapky krve?"

"Možná budete mít možnost bojovat do poslední kapky nepřítelovy krve."

"A to je taky tak dobré?"

"Lepší."

"Tak to je výborné. Jdeme s tebou!"

Nakonec se na výpravu dobrovolně přihlásilo tři sta padesát Tupomentálů a padesát Mizvoňů. Jejich rodiny budou na skále stejně bezpečné jako kdekoliv jinde na Koberci, to bylo jasné, ale někdo zůstat musel. Mohlo se přihodit cokoliv.

Čtyři sta, pomyslel si Vztekla. Kdo ví, proti kolika budeme stát?

Na druhé straně, protože nevíme, proti kolika budeme stát, může být čtyři sta právě dost.

Vždycky si zvol raději toho většího nepřítele. Líp se do něj trefuje.

Musíme do Zboží. Tam to vlastně všechno začalo. Tam si lidé poprvé uvědomili, že může být nějaký lepší způsob dělat věci než se tlouci navzájem do hlavy.

Kapitola 15

Bylo o dva dny později.

V hustém podrostu rudých vlasů na hranici modré země bojovalo sedm Chrabrodějů proti pelichánům. Bylo neslýchané, aby někdo zaútočil na Chrabroděje.

Nikdy nenosili zbraně, kromě těch, co dělali na prodej.

Tahle smečka pelichánu byla silná a vedl ji náčelník mnohem lstivější a chytřejší než většina ostatních. Chtěl získat více

zbraní a rozhodl se napadnout Chrabroděje, protože mu připadali jako snadná kořist.

Svého rozhodnutí už začínal litovat.

Chrabrodějové sice neměli zbraně, ale měli s sebou náradí. A například kladivo je zbraň, když s ním tlučete do hlav místo do hlaviček. Seskupili se kolem své obrovské nádrže na lak a odráželi útoky - drtili útoky - a používali měchačky na lak jako kyje a štěpiny hořících vlasů jako hrubé oštěpy.

Ale byli v menšině. A všichni měli zemřít. Věděli to.

Pak tam byl někdo, kdo je pozoroval a taky to věděl.

Thunorg Kuléna celou scénu pozorovala z hloubi vlasu. Bylo by velmi těžké popsat, jak thunorgové vidí věci kolem sebe. Bylo by to, jako kdybyste se pokoušeli popsat hvězdy rybám. Jak by se dalo popsat, že pozorovala ten boj milionkrát, Všechny v jednom a tomtéž okamžiku, a pokaždé Chrabrodějové podlehlí? Je to špatný popis. Ale bude muset stačit.

Ale mezi všemi pozorováními bylo jedno, tak osamocené jako perla na pláži černého písku, které bylo jiné.

Aniž se pohnula, otočila se a soustředila se na ně -

Vlas jako by vybuchl lidmi. Pelicháni se obrátili, aby se bránili, ale najednou byli ve dvojím ohni.

Tupomentálové a Mizvoňové objevili neporazitelnou bojovou metodu. Vysocí Mizvoňové stáli za malými

Tupomentály a bojovali přes jejich hlavy. Žádný nepřítel neměl mnoho šancí na dvou úrovních současně.

Byl to krátký boj a děsivě účinný.

Po několika minutách se dali zbývající pelicháni na útěk. Někteří z nových útočníků je začali pronásledovat.

A pak bylo po všem. A v tomhle čase jediné perly na černém písku byl nablízku někdo, jehož celý život byl rozhodování, a rozhodl.

Uruk, pecmistr, vůdce téhle skupiny Chrabrodějů, vzhlédl s hrůzou, když linií jejich zachránců proklusal bílý kůň. Na hřbetě mu seděla štíhlá postava.

"Jak je to možné? Měli jsme zemřít!" řekl. "Všichni!"

"A chtěli jste?" zeptal se Vztekla na sesedl.

"Chtěli? Chtěli? To s tím nemá co dělat!" odpověděl pobouřeně Uruk a odhodil kladivo. Odněkud zhloubi vlasu se ozval výkřik pelichána.

"Vy jste změnili věci," pokračoval Uruk. "A teď se stane něco příšerného -"

"Nic takového se nemusí stát," odpověděl Vztekla klidně. "Můžete nechat věci, aby se staly. Ale není to to samé! Cestujeme do Zboží. Jsme skupina Tupomentálů a Mizvoňů a několik dalších uprchlíků, které jsme posbírali cestou. Proč byste se k nám nepřidali?"

Uruk vypadal nejen šokovaně, ale zdálo se, že se i rozčilil. "My, Chrabrodějové? Bojovat?"

"Vždyť jste právě bojovali."

"Ano, ale věděli jsme, že prohrájeme," mračil se Uruk.

"A co kdybyste bojovali a přitom si mysleli, že zvítězíte?" nadhodil Vztekla. Obrátil se, když se přiblížil jeden z Mizvoňů, který nesl Chrabroděje.

"Náš Geridan je mrtev a jeden z Tupomentálů," oznámil Mizvoň. "A jeden z Chrabrodějů. Ale tenhle je ještě naživu... taktak."

"To je Zalátan," vypravil ze sebe těžce Uruk. "Moje... dcera. Měla být mrtvá. V jistém smyslu musí být mrtvá..."

"Máme nějaké léky," ozval se Vztekla tiše. "Nebo ji můžeme pohřbit hned, tak jak je, jestli to tak chceš..."

Pak se v očekávání zadíval na pecmistra, který zbledl jako stěna.

"Ne," odpověděl sotva slyšitelným hlasem.

"Dobrá. Protože my bychom ji stejně nenechali umřít," odpověděl Vztekla přísným tónem. "Takže pak pojedete s námi."

"Ale já nevím... nevím... co se stane dál," odpovídal zmateně Chrabroděj. "Já... já... nepamatuju si!"

"Přidali jste se k nám a společně jsme cestovali do Zboží," napovídal mu Vztekla.

"Nedokážu si vzpomenout, co bude dál!"

"Připojili jste se k nám," opakoval Vztekla.

Na Urukově tváři se objevila úleva. Najednou vypadal nesmírně šťastně, jako dítě, které dostalo novou hračku.

"Opravdu?"

"Proč ne?" přikývl Vztekla. "Jistě je to lepší než být mrtvý."

"Ale to je... tak myslí... thunorgové," prohlásil Uruk. "Budoucnost je Budoucnost, ne... ne..." zaváhal, celý zmatený, "... ne... třeba... že by to? Budoucnost může být různá -?"

"Vyber si svou vlastní," řekl Vztekla.

"Ale osud-"

"To je to, co si tvoříš průběžně, jak žiješ," přerušil ho Vztekla. "To poslední dobou zjišťuju."

Zvedl hlavu, protože zaslechl tichý zvuk, tak tichý, že si ho mohl všimnout jen někdo, kdo byl lovcem a jehož život často závisel právě na tom, aby si takových zvuků všiml. Měl dojem, že na okamžik zahlédl ve stínech bledou postavu, která se na něj usmívala. Pak postava zmizela.

Geridan byl pohřben mezi vlasy spolu s Tupomentálem, vznešeným Mluvilánem, synem Leonda, kterého zabil tyralok, a Chrabrodějem, který zemřel.

Zbylí Chrabrodějové se shlukli do těsné skupinky a Vztekla slyšel, jak se dohadují. To už však věděl, že vyhrál. Už neměli budoucnost. Museli přijmout tu, kterou daroval Urukovi. Nebyli zvyklí se rozhodovat sami.

Přelili poslední zbytky horkého laku v meče a hlavice oštěpů a naházeli je na hromadu, aby si je mohla spojená armáda rozebrat. Když se tak stalo, vydali se na pochod i oni a nechali za sebou jen opuštěný chladný vůz.

Miliónkrát Chrabrodějové podlehli a byli pobiti. Ale to bylo někde jinde, ve světě, který mohl být. A tomu se říká historie a je ji možno napsat jen tak, že ji budeme žít.

Kapitola 16

Putovali po úzkých stezkách, které se proplétaly vlasem, a procházeli hustými pásy přerostlého mlází. Na několika místech byly stezky přehrazeny obrovskými padlými vlasy. Prach a chomáče tady byly velmi husté a doslova znemožňovaly průchod mezi vlasy, takže si výprava musela cestu prosekávat ostnatým podrostem, který se zachycoval oděvů i vlasů a bodal jako jehly. Jednou, v oblasti hustých oranžových vlasů, něco vylétlo z propleteného křoví a zarazilo se to do kmene vlasu vedle Vzteklanovy hlavy. Byl to oštěp.

Nahoře ve vlasech se pohnul stín a odletěl na jedné z lán velkým obloukem do bezpečí, zatímco kolem bzučely šípy Tupomentálů jako rozzuření blanoletí. Nepřišli na to, kdo to byl, i když to možná mohlo mít něco společného s tím, že vzápětí narazili na město.

Nebylo na žádné mapě Koberce. Chvíli se procházeli po jeho přeplněných ulicích, aniž si uvědomovali, že jsou to ulice, dokud nenašli sochy. Rostly na nich drobné modré prašněnky a napůl je pokryly chuchvalce, ale ony pořád stály uprostřed svého ztraceného města. Byli to čtyři králové, každý měl na hlavě dřevěnou korunu a každý jednou rukou ukazoval k jedné světové straně. Kolem nohou jim rostlo kapradí a malí tvorové si už udělali hnízda v ohybech jejich rukou a řasení vyřezávaných rouch.

Kolem nich, když jste věděli, co hledáte, a uvědomili si, jak rostou vlasy a jak jsou rozložené prachové pahorky, se rozkládalo město, čas na něm visel jako prachový závoj. Hustý vlas vyrostl v troskách budov, ulice plnil prach. Liány a popínavé rostliny odvedly svou práci, roztrhaly a pobořily zdi a narušily vnitřní stěny. Pod polámanými oblouky cvrlikaly hmyzy. Ve vzduchu se třpytil pyl vlasů.

"Znáte někdo tohle místo?" zeptal se Vzteklan.

Nikdo. Dokonce ani Uruk o něm nikdy neslyšel.

"Místa se mohou ztratit," odpověděl. "Lidé odejdou. Vlas vyrostne. Cesty zmizí."

"Podle vzhledu těch soch si vládci mysleli, že to místo vydrží navěky."

"Nevydrželo," zkonstatoval Uruk klidně.

A teď jsou všichni pryč, pomyslel si Vzteklan. Nebo jich zbylo jen pár, kteří se ukrývají a loví v troskách svého města. Nikdo neví, co to bylo za národ, co tihle lidé dokázali. Nikdo si dokonce nepamatuje ani jejich jméno.

To se nám nesmí stát.

Chrabrodějové toho teď mnoho nenamluvili. Muselo to pro ně být stejné jako být slepí, uvažoval Vzteklan. My jsme zvyklí nevědět, co se stane...

O několik hodin později dorazili na kašírijskou cestu. Byla bílá, vyrobena ze štípaných vlasů, kladených okraj k okraji. Každých několik set metrů tam byl vlas vyřezaný do podoby ukazujícího prstu. A všechny prsty ukazovaly ke Zboží. Jeli po ní dál. Tu a tam, v místech, kde se Koberce pohnul, byla silnice poškozená a pak museli poškozené místo obejít vlasem.

A tak taky našli legii, nebo spíše to, co z ní zbylo. Kašírijští vojáci posedávali a polehávali mezi vlasy u okraje silnice. Někteří z nich spali. Mnoho jich bylo raněných.

Vzteklan viděl v Tregon Maru spoustu vojáků, ale ti všichni prostě stáli na stráži. Tihle vypadali upotřeбенě, měli uniformy potrhane a často zakrvácené.

Téměř se neunavovali zvednout hlavu, když Vzteklan projížděl kolem. Ale ti, kteří ji zvedli, si všimli Tupomentálů a začali strkat do svých kolegů. Jeden nebo dva z nich se dokonce natáhli pro své meče.

I mezi Tupomentály se ozýval rozčilený šepot. Ti se semkli do pevnější skupiny a podezřívavě pozorovali Kašírijce. Vzteklan se obrátil v sedle.

"Žádné hlouposti, žádné nepříjemnosti!" vyštěkl.

"A proč ne?" ozval se vzdorný hlas mezi Tupomentály. "Vždyť jsou to Kašírijci!"

"To byste byli raději, kdyby to byli pelicháni?"

Pobídl Rolanda ke skupině vojáků sedících na padlém vlasu.

"Kde je váš velitel?" zeptal se.

Kašírijec si ho změřil od hlavy k patě.

"Žádného nemáme," odpověděl nakonec. "Generál byl zabit."

Chvíli mlčeli. Předpokládám, že přemýšlíte o tom, kdo jsme," řekl pak Vzteklan.

"Jsme příliš unavení, než aby se nám ještě chtělo přemýšlet," zavrtěl hlavou voják.

"Postavte se rovně!"

V první chvíli Vzteklan nevěděl, kdo to řekl. Pak ke svému úžasu zjistil, že to byl on sám.

K jeho ještě většímu úžasu se voják opravdu narovnal.

"Tak a teď mě zaveďte k nejvyššímu důstojníkovi!" přikazoval Vzteklan. Hlavně nesmím říct "prosím", pomyslel si. Nesmím mu dát čas k uvažování. Je zvyklý na rozkazy. Je pro něj jednodušší poslouchat rozkazy než myslet.

"Hm... to je seržant Starostes. Jestli je ještě naživu."

"Okamžitě mě k němu odveďte!"

Voják se podíval přes Vzteklanovo rameno na potrhanou armádu. Čelo se mu nakrčilo.

"Musím se seržantem mluvit!" prohlásil Vzteklan. Voják se znovu postavil do pozoru.

"Rozkaz, pane! Tudy," ukázal.

Vedl Vztekla kolem skupinek zachmuřených vojáků k rozložitému muži, který seděl na zemi. Měl jednu ruku v pásce a bledý obličej. Nezdálo se, že by si příliš lámal hlavu s tím, co je Vzteklan zač. Byl na tom psychicky tak špatně, že byl ochoten akceptovat jako nadřízeného kohokoliv, kdo vypadal, jako že ví, co má dělat.

"Seržant Starostes a Patnáctá legie," představil se. "Nebo to, co z ní zbylo. Odvolali nás z Ultima Maru naléhavě do Zboží, ale když jsme byli na cestě -"

"- začala bouře -" doplnil Vztekla automaticky.

"A hned po ní -"

"- vás napadli pelicháni na tyralocích," doplnil zase Vztekla.

"Ano. Několikrát. Jak to víte?"

"Umím skvěle hádat," odpověděl Vztekla. "Kolik vás zbylo?"

"Zhruba tři sta bojeschopných mužů a spousta raněných."

"Vím o bezpečném městě, kam bychom mohli odvézt vaše raněné. Je odsud je dva dny snadného pochodu, pokud vyčleníme nějaké vojáky, kteří by raněné doprovázeli."

"Budeme potřebovat spoustu vojáků," potřásl hlavou seržant. "Všude budou pelicháni."

"Ne tam, kde jsme byli my," odpověděl tiše Vztekla. "Tam už nejsou. A my ostatní s vámi půjdeme do Zboží."

Seržant sklopil pohled ke špičkám sandálů a chvíli přemýšlel. "Ne že bychom nepotřebovali každou pomoc," řekl nakonec. "Takže kde je ten ráj?"

"Je to Vorváž," odpověděl Vztekla.

"Vy jste se zbláznili!"

V tom okamžiku se od cesty ozval řev. Oba pospíchali nazpět, kde spatřili, jak se proti sobě mačká dav Kaširijců a Tupomentálů a mezi nimi malou skupinku Mizvoňů, která se je snažila udržet od sebe. Vztekla se protlačil dopředu a zjistil, že se tam po zemi válí Tupomentál s Kaširijcem a perou se.

Vztekla je chvíli pozoroval a pak vztekle zarazil svůj oštěp do země.

"Okamžitě přestaňte!" vykřikl. "Jste vojáci! Nemáte se prát!"

Dokonce i oba zápasníci přestali, aby si jeho slova přebrali.

"Já vás nechápu!" pokračoval dál Vztekla a jeho hlas se ozvěnou odrážel mezi vlasy. "Všude kolem nás jsou nepřátelé a vy se perete mezi sebou? Proč?"

"Byli blíž!" ozval se hlas z řad Kaširijců.

"Řek vo mně, že sem špinavěj!" bránil se Tupomentál, který se pral.

"A měl taky pravdu," přikývl Vztekla. "A on taky. Všichni jsme špinaví. Tak a teď vstaňte a -"

Umlkl. Všichni Kaširijci se dívali mimo něj na cestu, po níž právě přicházel Uruk a Chrabrodějové a Vztekla slyšel, jak se mezi Kaširijci začíná šířit užaslý šepot.

"Mají s sebou Chrabroděje... a ti bojují!"

Podíval se na Uruka, který vypadal utrápeně. Vztekla se přesunul k němu.

"Nedovolte, aby poznali, že si tuhle budoucnost nepamatujete!" upozornil ho.

"Pamatují si budoucnost! A přidali se k němu!"

"Proč bychom pro ně měli bojovat, když s námi takhle zacházejí?" zajímal se Tupomentál. Vztekla se otočil, uchopil překvapeného vojáka za šaty pod krkem a zvedl ho ze země.

"Nebojujete pro ně! Bojujete za sebe!"

Tupomentálem to otřásl, ale nekl se. "My jsme vždycky bojovali za sebe," odpověděl. "A nikdy jsme se nedali sečíst!"

"Ne, ale na všechny strany kolem vás byla říše, která vás chránila! To Kaširijci udržovali mír na většině Koberce!"

Všude kolem vás! Zajišťovali vám bezpečí!"

"To není pravda!"

"Jen se nad tím zamyslete! Všude kolem vás jsou kaširijská města! Když bránila sebe, bránila vás! Oni bojovali vážně a o všechno, a proto jste vy s nimi mohli bojovat jen pro legraci a vlastní zábavu!"

Vztekla se třásl rozčilením.

Všude kolem zavládlo ticho.

Pak pomalu spustil Tupomentála na zem.

"Já jdu do Zboží," prohlásil. "Pokud chce jít ještě někdo se mnou, prosím..."

Neodešel nikdo, s výjimkou malé skupinky vojáků, kteří doprovázeli raněné zpět do Vorváž. Dva Chrabrodějové šli s nimi. Kaširijci se cítili v jejich přítomnosti mnohem lépe. Jak se zdálo, byli přesvědčeni, že Chrabrodějové jdou jen tam, kde je opravdu bezpečno. Rozhodně, tak by to dělali oni...

Ostatní pokračovali dále po cestě. Vztekla zjistil, že je velitelem. Mizvoňové za ním chtěli jít, Tupomentálové si začínali myslet, že ten, kdo se dovede takhle rychle a strašně rozčítit, byl pravděpodobně králem, a Kaširijci - nuže Kaširijci následovali seržanta Starosta a seržant Starostes jel po Vzteklaově boku. Většinu armád v podstatě řídí její seržanti - důstojníci jsou v nich jen od toho, aby dodali věcem trochu barvy a pro veřejnost zajistili zdání, že válka není obyčejná pranice neurozených lidí.

Seržant se napůl otočil v sedle a podíval se na řadu Tupomentálů za sebou.

"Je to skvělý pocit, mít na své straně zase kavalerii," řekl. "I když jsou i na koních menší než pěchota. Několikrát jsem proti nim bojoval. Jsou to pěkně vztekli a tvrdí haj... hoši. To bylo ještě pod Zkaziem. Ten je ctil. Nechával je na pokoji. Těm ve Zboží se to nelíbilo, ale on říkal, že je vždycky dobře nechat si tu a tam nějakého toho nepřítele. Znáte to. Aby bylo kde cvičit. Myslím, že je měl docela rád. Jsou to zvláštní malí zkur... lidičky."

"Zkazius," nadhodil Vztekla opatrně. "Ano. Hm. A co se s ním vlastně stalo? Co udělal tak strašného?"

"Znal jste ho?"

"Já... já o něm slyšel," odpověděl Vztekla diplomaticky.

"Někoho zabil. Vraha. Já to slyšel tak, že se někdo pokusil během korunovace zabít mladého císaře. Ukryl se s lukem za

jeden z pilířů. Zkazius ho objevil a hodil po něm svým mečem. Dostal ho právě včas. Ten chlap byl na místě mrtvý. Šíp minul Tarhoně jen o pár centimetrů. Legrační na tom bylo, že Zkazius císaře Tarhoně nenáviděl. Vždycky měl nějaké potíže. Říkal třeba, že titul císaře by neměl být dědičný, ale že by se císařové měli volit, jak se to dělávalo dříve. Jó, na poctivost a čest, to byl generál prevít. Takže měl pořád nějaké nepříjemnosti. Ale po téhle události ho museli, samozřejmě, zapudit."

"Proč ,samozřejmě'?" nechápal Vztekla.

"Nikdo nesmí tasit meč v okruhu padesáti kroků kolem císaře," odpověděl seržant.

"Ale vždyť tím zachránil císaři život!"

"No ano, ale pravidla jsou a musí se dodržovat, jak by jinak svět vypadal?" odpověděl seržant Starostes.

"Ale -"

"Císař pak dal ten zákon změnit a myslím, že dokonce vyslal za generálem vyjednaváče."

"A našel ho?"

"Asi ano. Vrátil se připoutaný na hřbetě vlastního koně a v ústech měl místo roubíku jablko. Myslím, že byl generál poněkud rozčilený."

Tupomentálové jsou blázniví a Kašírijci až příliš přičetní, což je totéž jako být bláznivý, až na to, že je to tišší. Kdybych je tak mohl promíchat, skončili bychom s normálními lidmi. Jako jsem třeba já.

"Teď by se nám po čertech hodil, to ví každý," dodal seržant.

"To jistě," přikývl Vztekla. "Hm. Co mám dělat teď? Budeme se muset utábořit na noc. Poslyšte, já nevím, jaké rozkazy se v takovém případě dávají."

Seržant se na něj laskavě zadíval.

"Řeknete ,Tady rozbijte tábor'," řekl.

Kapitola 17

Do houstnoucího šera zazářily roztroušené táborové ohně. Byla to druhá noc společného putování čtyř ras. Zatím ještě nikdo nikoho nezabil.

Vztekla a seržant se ujistili, že u každého ohně je alespoň jeden Mizvoň - jako arbitr.

"Přál bych si přesvědčit víc Chrabrodějů, aby s námi bojovali," povzdechl si Starostes. "Před chvílkou, když mládenci cvičili, jsem jednoho z nich pozoroval, jak používal luk. Chápete, kdy oni předtím používali luk? On se na něj chvíli díval, pak ho sebral vzal šíp a vystřelil ho přímo do středu terče. Jen tak, jakoby nic."

"No, pak je možná ještě lepší, že nebojují," upozornil ho Vztekla. "Třeba je lepší přenechat to lidem, kteří v tom nejsou tak dobří. Jaký máme plán?"

"Plán?" opáčil Starostes. "Já nevím. Já jen bojuju. Bojoval jsem celý život. Vždycky jsem byl voják. Vím jen to, že posel přinesl zprávu, že se všechny zbývající legie mají vrátit do Zboží."

"Všech patnáct?" zamračil se Vztekla. Poškrabal se na hlavě. To se mu zdálo trochu... no, přinejmenším zvláštní...

Seržant se zatvářil překvapeně. "Patnáct? Neměli jsme jich patnáct. Aha. My se jmenujeme Patnáctá. Jenže dost jich bylo rozpuštěno. Nebylo jich zapotřebí, chápete? Už nebylo proti komu bojovat. Prostě se to pořád mění a u říší je to stále dokola. V jednom čase bojujete se všemi kolem, vzápětí se všichni usadí, uklidní a začnou ctít zákony a vy ty vojáky skutečně téměř nepotřebujete."

"Takže kolik jich je?" "Tři."

"Tři legie? Kolik je to mužů?"

"Asi tři tisíce."

"A to je všechno?"

Starostes pokrčil rameny. "A teď to asi bude ještě o něco méně. Hodně jich bude bloudit krajinou..."

"Ale to není dost na to, abychom -" Vztekla se zarazil a pak pomalu zvedl ruce k hlavě. S bolestivým výrazem ze sebe pak vypravil: "Přikážete, ať si všichni lehnou na zem. Ať okamžitě uhasí ohně a lehnou si na zem!"

Jeden nebo dva koníci uvázaní u kolíků se začali vzpínat.

"Proč?" rozhlížel se seržant. "Co se dě-"

"A ať se připraví k boji!" pokračoval Vztekla. Měl pocit, že se mu rozpadne hlava. Nedokázal skoro myslet. Někde ve vlase vyškřiklo jakési zvíře. Starostes se na Vztekla díval, jako kdyby byl Mizvoň nemocný. "Co se -" začal znovu.

"Prosím! Nedokážu to vysvětlit! Udělejte to okamžitě!"

Starostes odběhl. Vztekla slyšel, jak vykřikuje rozkazy desátníkům. Neštěstí nebylo ani Tupomentálům, ani Kašírijcům třeba říkat dvakrát.

O chvílku později udeřil Smet.

Proletěl směrem na jih... velmi blízko. Tlak stoupl tak, že to pocítili i Kašírijci. Vlasy se prohýbaly, divoce se zmítaly a vítr hnal vlasem obrovské kotouče prachu. Vojáky, kteří dost pohotově neuposlechl rozkazy, sebral vítr a koulel jimi v prachu sem a tam.

A pak se ozvala silná rána.

Ještě potom nastala dlouhá chvíle výmluvného mlčení, během níž si každý uvědomoval, že i když jsou strašlivě otřeseni a možná i obráceni naruby, jsou ke svému úžasu stále ještě živí.

Starostes se chvílku plazil kolem, dokud pod křovím nenašel svou helmu, a pak, pořád ještě vleže, se přesunul ke Vzteklanovi.

"Vy jste cítil, že to přichází! Ještě dřív než zvířata!"

"Pelicháni to taky dokážou," přikyvoval Vztekla. "A jsou v tom lepší než já! Oni nedokážou přivolat Smet. Oni jen vycítí, kdy má přijít. A pak zaútočí hned po tom, co proletí krajem a všichni jsou ještě otřeseni -"

Oba se Starostem vrhli náhle pohledy k vlasu.

"Všichni do zbraní!" zaječel seržant. "Každý přiloží ruku k dílu!"

Tupomentál zvedl ruku. "Co to znamená? Tou druhou pracovat nemusíme?"

"To znamená, že budete bojovat, jak nejlépe to dokážete!"

"Aha, tak dobrá."

Pelicháni zaútočili jen o několik vteřin později. Ale ty vteřiny stačily. Stovka jich na tyralocích vjela doprostřed toho, co podle jejich představ měl být tábor zmatených, raněných a nepřipravených obětí. Místo toho vjeli do tábora zmatených, raněných, ale výjimečně dobře připravených, a proto neobvykle vzteklych válečníků.

Byli překvapeni. Překvapení jim však nevydrželo dlouho. Bylo to doslova největší překvapení jejich života.

Útok pelichánů všechno změnil. Tupomentálové a Kašírijci vždycky bojovali, ale nikdy na stejné straně. Je dost těžké myslet si o někom jen to nejhorší, když vám stál včera večer po boku a bránil jiným lidem, aby se do vás trefovali sekerami a obušky.

Malá armáda vykročila kašírijskou silnicí s písní na rtech. Pravda je, že to byly tři různé pochodové písně, každá s jinou melodií, ale výsledný efekt byl docela harmonický, pokud někomu nevadilo, že nedokázal rozlišit ani jedna slova.

"Mládenci taky občas zpívají jednu o mně," prohlásil seržant. "Má sedm slok. Některé jsou velmi sprosté a jedna fyzicky neproveditelná. Musím dělat, že to neslyším. Všiml jste si, že Chrabrodějové v noci utekli?"

"Neutekli," odpověděl Vztekla. "Myslím, že neutekli. To jim není podobné. Řekl bych..., že se rozhodli udělat něco jiného."

"Hned po boji se shlukli dohromady," vzpomněl si seržant.

"Pravděpodobně je napadl nějaký plán -" začal Vztekla.

Zarazil se.

Projížděli oblastí, kterou proletěl Smet přímo. Vlas byl poohýbaný až k zemi. A nad silnicí byl oblouk. Býval oblouk. Kolem leželo několik mrtvých vojáků a jeden zabítý pelichán.

Legionáři se pravidelně rozestoupili, pozvedli oštěpy a pozorovali vlas. Byla vybrána skupinka, která měla spálit mrtvé.

"Nebýt vás, mohli jsme takhle ležet my," nadhodil Starostes. "Jak dlouho před tím to poznáte?"

"Tak minutu dvě, víc ne," odpověděl Vztekla. "Možná o trochu dříve, pokud je opravdu klid."

"A jak to cítíte?"

"Jako když mi někdo dupe po hlavě. Co je to za místo?"

"To je jedna z bran do oblasti kolem Zboží. Město je o kus dál."

"Vždycky jsem přemýšlel o tom, jaké to asi je," zabručel Vztekla.

"Já taky," přikývl seržant.

"To chcete říct, že jste tam nikdy nebyl?"

"Ne. Narodil jsem se v posádkovém městě. A pak jsem vlastně celý život strávil tam nebo v boji kolem něj. Ve Zboží jsem nikdy nebyl. Slyšel jsem, že je úžasné. Krásné město, které stojí za to navštívit," svěřoval se Starostes. "Měli bychom tam dorazit během několika hodin."

"Zboží," opakoval Vztekla.

Kapitola 18

Zboží bylo postaveno mezi a kolem pěti obrovských vlasů. Byla to ve skutečnosti tři města, postavená jedno kolem druhého. Uvnitř silných vnitřních hradeb bylo Císařské Zboží, město se širokými ulicemi, dlážděnými dřevem a solí, lemované sochami, město s nádhernými výhledy a sceneriemi a na každém rohu památník na paměť starých bojů, slavných vítězství, a dokonce i jedné nebo dvou obzvláště slavných porážek.

V Císařském Zboží žilo vlastně jen málo lidí. Několik hrobníků, zahradníků a tucet sochařů. Bylo to město, které bylo určeno k obdivu, ne k bydlení.

Kolem něj, ohrazeno masivní hradbou z nahoře zaostřených vlasů, bylo Obchodní Zboží, ta část města, o níž většina lidí uvažovala jako o skutečném městě. Za obvyklých okolností byly jeho úzké ulice přeplněny stánky a lidmi z celého Koberce. Jeden se pokoušel osídit druhého, každý každého a všichni všechny oním klasickým otevřeným a poctivým způsobem, kterému se říká "obchodování". Zněly tady všechny jazyky a některé často velmi hlasitě. Zboží bylo místo, kam lidé jezdili obchodovat.

Kašírijci vybudovali své město mečem, ale udržovali ho penězi. Vymysleli peníze. Než vznikly peníze, kupovali si lidé věci za prasata a krávy, které k tomu účelu nebyly právě nejvhodnější, protože jste je museli krmit a držet v bezpečí, a stejně vám i tak čas od času nějaké ty peníze chyběly. A najednou přišli Kašírijci s myšlenkou peněz, které byly malé, snadno se nosily a mohli jste si je uschovat v punčošce pod matrací, což se s prasetem nebo krávou udělat nedalo. Ale mohly se za krávy a prasata vyměnit. Taky na nich byl malý obrázek císaře a různé další zajímavé věcičky, které si mohl člověk prohlížet. Rozhodně byly zajímavější než krávy a prasata.

A jak jednou řekl Pomočul, to byl způsob, jakým Kašírijci udržovali říši. Protože jakmile člověk jednou začal používat kašírijské peníze, s nimiž se tak snadno a pohodlně zacházelo, a navíc celou noc nebučely, bylo všechno jinak. Lidé začali šetřit na věci a prodávat jiné věci v nejbližším obchodním městečku a usadili se a nepřepadávali už sousední kmeny zdaleka tak často jako dříve. A na trhu jste si taky mohli koupit věci, které jste v životě neviděli - barevné látky a různé druhy ovoce a knihy. A netrvalo dlouho, už jste dělali věci jako Kašírijci, protože tak byl život lepší. Samozřejmě, že člověk mluvil o tom, jak to bylo za starých časů lepší, dřív než existovaly tyhle peníze a všude byl klid a pohoda, a jak skvělá to byla zábava, když se chlapi vždycky večer těžce ozbrojili a vydali se za trochou té zábavy, ale nikdo doopravdy netoužil po tom, aby se tyhle časy vrátily.

"Ekonomický imperialismus!" řekl kdysi Pomočul, když zvedl hrst mincí. "Úžasná idea. Chytrá a jednoduchá. Jakmile ji jednou uvedete do pohybu, pohybuje se už sama. Pochopte, je to císař, kdo zaručuje, že za své peníze dostanete věci. Pokaždé když někdo přijme nebo vydá jednu z mincí, je to vlastně malý voják ve službách na obranu říše. Úžasné!"

Nikdo nerozuměl ani slovo z toho, co Pomočul říkal, ale viděli, že on to považuje za důležité.

A pak, na jedné straně Obchodního Zboží, bylo ohrazené místo velké zhruba jako vesnice.

To bylo Zboží. První Zboží. Ta malá vesnice, odkud pocházeli první Kašírijci. Nikdo neví a už se nedozví, jak nebo proč si Osud vybral právě tenhle malý kmen a pak ho natočil jako silnou modelářskou gumu a poslal ho dobýt svět. Dnes už do Starého Zboží chodil málokdo. Pravděpodobně ho už brzo strhnou, aby uvolnilo prostor pro další sochy.

Vzteklan uviděl Staré Zboží mnohem později. Teď viděl město obehnané hradbami, které se táhly na obě strany. Viděl i odrazy světla na zbroji, která se blýskala ve stílnách, za nimiž pomalu přecházeli strážní. Všechno vypadalo tak mírumilovně, jako kdyby něco takového jako Smet neexistovalo.

Starostes si sňal helmu a potají ji trochu přeleštil. "Mohlo by dojít k potížím, kdybychom se pokusili vzít do města i Tupomentály," zašeptal Vzteklandovi.

"Ne mohlo," souhlasil Vztekland. "Došlo by!"

"Takže zatím se utáboříme tady, pod hradbami. A bude lepší, když se mnou zajdeš do města ty."

Vzteklan pohledem přeletěl hradby. "Všechno je tak klidné a mírumilovné," řekl. "A já myslel, že se tady válčí! Proč vás povolali nazpět?"

"Proto jsem tady, abych to zjistil," řekl Starostes. Plívl si do dlaně a pokusil se přihladit si trochu vlasy. "Něco není v pořádku," zabručel. "Znáte ten pocit, který vám pomůže vytušit, že se blíží Smet?"

"Jistě."

"Tak já mám to samý s potížema. A to je to, co tady brzo nastane. To cítím. Pojdme."

Vzteklan projížděl za seržantem ulicemi. Všechno vypadalo docela normálně. Tedy vypadalo to zhruba tak, jak by to pravděpodobně vypadalo, kdyby bylo všechno normální. Město bylo podobné Tregon Maru, jenže větší. Mnohokrát větší. Pokoušel se neztratit v hustém davu seržanta z očí a současně se snažil vypadat, jako když je pro něj všechno to, co vidí kolem, dávno známé a všední.

Kdykoliv předtím, když by mladší a mysl na Zboží, představoval si ho v jakémsi světélkujícím oparu. Alespoň tak o něm lidé mluvili. Představoval si Zboží jako všechna možná místa, ale tohle si nepředstavoval nikdy - totiž to, že to bude jen zvětšená verze obyčejného města, místo, kde bylo víc lidí a víc soch.

Starostes ho vedl ke kasárnám hned u hradeb Císařského Zboží a nakonec došli ke stolu, stojícímu venku na čerstvém vzduchu, kde seděl malý hubený Kašírijec za hromadou papírů. Poslové neustále ze stolu nějaké papíry brali, ale jiní zase přinášeli nové. Zdálo se, že ho to všechno obtěžuje.

"Ano?" nadhodil, aniž zvedl oči od papírů.

"Já jsem -" začal seržant.

"Já nevím, proč sem ti lidé pořád lezou. Předpokládám, že ani nemáte papíry, co? Ne? Samozřejmě, že ne." Mužik popuizeně prohrábl své papíry. "Chtějí po mě, abych udržoval pořádek a měl přehled, ale jak to mám dělat, copak takhle se dá uhlídat a vést armáda? No tak, řekni mi jméno a hodnotu..."

Seržant zvedl ruku. Na okamžik si Vztekland pomyslel, že chce mužika uhodit. Jak se však ukázalo, seržant salutoval.

"Seržant Starostes, Patnáctá legie," řekl. "Jsme před městem, tedy ti z nás, kteří zbyli. Rozumíte? Potřebuji povolení k tomu, abychom se mohli ubytovat v kasárnách. Svedli jsme boj s -"

"Patnáctá legie... Patnáctá legie," mumlal mužik a přehraboval se v papírech.

"Byli jsme povoláni zpět," snažil se mu napomoci Starostes. "Přiběhl k nám posel. Měli jsme se okamžitě vrátit do Zboží. Museli jsme vybojovat jeden z nejtěžších -"

"Došlo k velkému množství změn," prohlásil důležitě papírový mol.

V jeho hlase byl tón, který měl na Vzteklandu stejný účinek jako přibližující se Smet.

"Jaké změny?" zeptal se spěšně. Muž k němu zvedl oči.

"A kdo je tohle?" zeptal se s podezřením. "Vypadá trochu... připadá mi jako nějaký domorodec."

"Podívejte," začal znovu Starostes trpělivě, "vrátili jsme se sem, protože -"

"Aha, vám se jedná o tu věc se Smetem," přerušil ho zase hubený mužik. "To je všechno vyřízeno. Uzavřeli jsme dohodu."

"Dohodu? Se Smetem?" užasl Vztekland.

"Mírovou smlouvu s pelichány. Cožpak opravdu vůbec nic nevíte?"

Vzteklan otevřel ústa. Starostes ho chytil za ruku. "Aha," prohlásil nahlas a srozumitelně. "Výborně. To je skvělé! Takže vás už nebudeme dál obtěžovat. Pojdte, Vztekland!"

"Ale -"

"Jsem si jistý, že tenhle gentleman má velmi důležitou práci, nesmí zanedbat své papíry a tak," přerušil ho znovu seržant.

"Proč jsi to udělal?" zeptal se Vztekland, sotva ho seržant dostrkal z doslechu.

"Protože pokud chceme zjistit, jak se věci skutečně mají, nepodaří se nám to tak, že tomu mrňavému úředníkovi nacpeme do krku jeho zbytečné papíry," vysvětloval Starostes. "Chvilku se porozhlédneme po městě, uděláme si představu o situaci, zjistíme, co se děje - a potom se možná vrátíme a donutíme ho sežrat všechny ty jeho zbytečné papíry."

"Neviděl jsem tady skoro žádné vojáky!" upozorňoval Vztekland.

"Jen pár strážných," souhlasil Starostes, když spěšně procházeli ulicí.

"To znamená, že ostatní legie ještě nedorazily," přemýšlel nahlas Vztekland,

"A myslíš, že ještě dorazí?" nadhodil podivným tónem Starostes.

"Co tím myslíš?"

"Setkali jsme se s vámi a malými lidmi, Tupomentály. Kdyby se to bylo nestalo, myslím, že bychom to taky nedokázali,"

odpovídal Starostes zachmuřeně.

"To jako myslíš... jsme zbyli jen my?"

"Je to možné."

A to nás není ani tisícovka, pomyslel si Vztekla. Jak může někdo uzavřít mírovou dohodu s pelichány? Vždyť ti všechno jen ničí. Jak by se mohli dostat sem a uzavírat smlouvy?

Armáda tábořila mezi vlasy. Jak jeden z Tupomentálů řekl, bylo těžké cítit se bezpečně uprostřed nepřátel, zvláště když byli na vaší straně. Ale je pravda, že když to říkal, alespoň se usmíval.

A právě když promíchané skupinky spřátelených nepřátel sbíraly palivo mezi vlasy, našly forhonty.

Byl jich skoro tucet. Forhonti se dokážou na Koberci velmi snadno ukrýt. Byli tak obrovští. Lidé si myslí, že je snazší ukrýt věci, které jsou malé, ale ono je skoro stejně snadné ukrýt věci, které jsou příliš velké, než aby si jich člověk všiml. Forhonti vypadali jako pahorky, až na to, že přezvykovali natrávenou stravu a občas si hlasitě řihli. Všichni obrátili hlavu, aby se podívali na své objevitele, řihli si a lhostejně se odvrátili.

Vypadali, jako kdyby jim někdo přikázal, aby tady na někoho čekali.

Značka nad obchodem označovala apatyku, což znamenalo, že obchod patřil jistému druhu tehdejšího chemika, který vám dával byliny a jiné, často horší věci, dokud se vám neudělalo lépe, nebo se vám alespoň konečně přestalo dělat hůře.

Jméno apatykáře bylo Enšpígl. Pracoval v místnosti za obchodem a spokojeně si pobrukoval. Objevil nový druh modrého chmýří a teď ho drtil na jemno. Jistě bude dobré na nějakou léčbu. Bude to muset zkoušet na lidech, dokud neodhalí, na léčbu čeho.

Jeho rameno se dotkla ruka.

"Hmm?" zabručel.

Pak se obrátil. Nahlédl přes vrcholek svých brýlí, které byly vytvořeny ze dvou kousků pečlivě vytvarovaného laku.

"Pomočul?" řekl.

"Ne tak nahlas! Přišli jsme sem zadem!" sykl na něj Pomočul.

"U všech bohů, doufám, že jo," řekl Enšpígl. "Nemusíš se bát, v krámě nikdo není." Podíval se přes rameno starého muže na Nerudela, Zkázu a Brokanda. "U všech bohů," opakoval znovu. "Po takové době, hm? Nuže... vítej. Můj dům je tvůj dům," obočí se mu náhle naježilo a začal vypadat ustaraně, "i když, samozřejmě, když říkám můj dům je tvůj dům, myslím to spíše metaforicky, samozřejmě, chápete, protože dům - jakkoliv oceňuji váš nezáludný a přímý přístup - bych vám přece jen nedal, protože je jediný, který mám, tudíž je třeba tenhle výrok vzít spíše jako výraz mé všeobecné vděčnosti a taky -" zdálo se, že se zapletl do vlastních slov. Nerudel poklepal Pomočula po rameni.

"On to asi bude taky filozof, ne?" řekl.

"To snad poznáš sám, nebo ne?" ušklíbl se Pomočul. "Takže Enšpígle - zatím díky."

Apatykář se přestal bránit a usmál se.

"Potřebujeme něco k jídlu," naklonil se k němu Pomočul. "A ze všeho nejvíc -"

"- potřebujeme informace," doplnil Zkáza. "Co se to tady děje?"

"A co byste chtěli dřív?" podíval se na ně Enšpígl.

"Jídlo," odpověděl Nerudel. Ostatní k němu obrátili pohledy. "No, víte, měl jsem dojem, že se díval na mě, když se ptal," vysvětloval.

"Zařídte se jako doma," pobízel Enšpígl, "i když samozřejmě, když říkám jako doma, nemyslím tím tak -"

"Ano, ano, mnohokrát ti děkujeme," přikyvoval Pomočul. Enšpígl se začal věnovat kuchyni. Nerudel lačným okem prohlížel džbány, hrnky a hrnečky, které z větší zčásti zaplňovaly zadní místnost. Z některých nádob mu pohled opětovaly různé věci.

"Chodili jsme s Enšpíglem do školy," nadhodil Pomočul. "Ale pak se Enšpígl rozhodl, že bude studovat Koberec. Z čeho je vytvořen. Oblasti různých barev vlasu a jejich vlastností. Vzácná podivná zvířata. A takové věci."

"A Pomočul se zase rozhodl, že on půjde studovat lidi," doplňoval Enšpígl a vytáhl odněkud bochník chleba a kus másla. "A tak ho místní úřady odsoudily k smrti, protože minulého císaře nazval... Řekl o něm, že je... Co že jsi to řekl?"

"Každopádně si to zasloužil," zabručel Pomočul. "Nechtěl mi dát žádné peníze na udržování a záchranu knihovny."

Většina knih se začínala rozpadat. A měl jsem přece povinnost starat se o knihovnu a uchovat ji. Prohlásil, že nepotřebujeme spoustu zbytečných starých knih, že všechno, co potřebujeme vědět, už víme. Pokoušel jsem se mu jen vysvětlit, že civilizace potřebuje knihy, pokud mají mít lidé možnost vyměňovat si logické a fundované myšlenky a názory."

"Pořád si nemůžu vzpomenout na to, jak jsi ho to nazval."

"Nevzdělaný sybarita, jehož mozek nemá velikost nádivky v pirohu," řekl Pomočul.

"Tak to mi připadá dost hnusné, odsoudit někoho k smrti jen za takovou maličkost," zabručel Nerudel a položil si bochník na svůj talíř. Neustále se otáčel a upíral pohled na nádobu za sebou. Bylo v ní něco chlupatého.

"No on ho pak vlastně císař odsoudil k smrti za to, jak se mu omluvil," rozvzpomínal se Enšpígl.

"Jak tě někdo může odsoudit k smrti za to, že se omlouváš?"

"On řekl, že je mu to líto, ale že když o tom přemýšlí, uvědomil si, že císař má opravdu mozek velikosti nádivky do pirohu," vysvětloval Enšpígl. "A kromě toho se v tom okamžiku rozeběhl na císaře."

"Mně se líp přemýšlí v chůzi," odpověděl pyšně Pomočul.

"Ty jsi napadl císaře?" podíval se užasle na Pomočula Brokando. "A proč jsi to neřekl? Nevěděl jsem, že jsi slavný!"

"A taky přesný," přikyvoval Zkáza. "Tarhoňův otec byl hanbou říše."

"A kde ses celé ty roky ukrýval?" zeptal se Enšpígl a přitáhl si židli. "Pochopitelně, když říkám ukrýval, tak tím nemyslím doslova, že by ses -"

"Hm, byl jsem na takovém místěčku, o kterém nikdo neslyšel," odpověděl Pomočul.
"Nevadilo by, kdybych tady tu sklenici otočil?" zeptal se Nerudel. "Nemám rád, když se na mě při jídle dívají věci."
"A co se děje tady, ve Zboží?" zajímal se Zkáza. "U bran nejsou skoro žádné stráže. To je nechutné. Cožpak lidé nevědí, co se děje? Říše byla napadena. Má říše!"
"Jestli už nikdo nechcete ten kousek sýra, tak ho podejte sem," ozval se Nerudel.
"Něco takového jsme slyšeli," přikývl Enšpígl. "Ale císař říká, že je říše v naprostém bezpečí. Rozhodně to říkají jeho noví poradci."
"Poradci?" nechápal Pomočul. To slovo bylo jako kus lámeně.
"Nezbylo tam náhodou trochu nakládané zeleniny, co?" rozhlížel se Nerudel.
"Poradci..." opakoval Zkáza. "A viděl někdo ty... poradce?"
"Myslím, že ne," zavrtěl hlavou Enšpígl. "Slyšel jsem, že prý byl generál Vagerus degradován za to, že povolal zpět legie. Císař řekl, že šíří zbytečnou paniku. A stráže kolem paláce nikoho nepustí dovnitř."
"Mrkněte, jestli tam není ještě jedna okurčička?"
"Tak to přece dělají vždycky!" zamračil se Zkáza. "Vždyť to víte! Zevnitř. Jako ve Vorváni. A v zemi Vysoké brány."
"Cože? Okurčičky?" rozhlížel se zmateně Nerudel.
"Ano, ale ne ve Zboží," vrtěl hlavou Pomočul. "Tady určitě ne. Tomu nevěřím. Ne uprostřed říše. Že ne?"
"A koho by napadlo, hledat přímo uprostřed říše?" zeptal se významně Zkáza.
"Když o tom tak mluvíme, tak ve Vorváni bych je byl taky nehledal. Ani náhodou," vrtěl hlavou Brokando.
"Mluvíme pořád ještě o okurčičkách?"
"Ano, ale... ve Zboží ne!" trval na svém Pomočul.
"Nevěříš tomu? Já bych o Vorváni řekl přesně totéž," trval na svém Brokando.
"Do paláce se v poslední době dostane málokdo," dodal Enšpígl.
"Vy ale nemluvíte o okurčičkách, že ne?" rozhlížel se Nerudel poněkud zmateně.
"A co s tím můžeme dělat?" zvolal Pomočul.
"Rozsekat je na salát!" přizvukoval mu neméně hlasitě Nerudel, který mával nad hlavou okurkou.
Zkáza sevřel rukou držadlo meče. "Ano," přikývl. "Věděl jsem, že se to nakonec stane. Zboží bylo kdysi velké město. Vždycky jsme věděli, za co bojujeme. A když jsme pak všechno vybojovali..., prostě jsme si sedli se založenýma rukama. Už žádná námaha. Žádná pýcha. Žádná čest. Jen tlustí mladí císařové a přihlouplí dvořané. Dobrá, ale to se mně nelíbí! Rozhodně ne ve Zboží. Pojďme!" postavil se.
"Ne ne," zarazil ho Pomočul. "Co chceš udělat? Vtrhnout do paláce, mávat mečem na všechny strany a zabít každého pelichána, kterého uvidíš?"
Brokando se také zvedl. "Dobrý nápad," přikyvoval. "To je fakticky dobrý plán. Jsem rád, že jsme si to ujasnili. Takže jdeme na to -"
"Ale to je přece nesmysl!" zarazil je Pomočul. "To není žádný plán! Nerudele! Řekni jim něco! Ty jsi přece člověk, který myslí prostým selským rozumem."
"Jasně, že je to nesmysl," přikývl okamžitě Nerudel.
"No vidíte!" zaradoval se Pomočul.
"Nejdřív dopijeme čaj," zavrčel Nerudel, "a potom zaútočíme na palác. S prázdným žaludkem se špatně bojuje."
"Šilenci!" vykřikl Pomočul.
"Poslyšte," řekl Zkáza a vstal. "Víte, co říkala. Nic není tak malé, aby to neznamenal rozdíl. Jedna osoba ve správný čas." . "My jsme tři," upozornil Brokando.
"Tím líp!"
"Prach a popel!" vykřikl Pomočul. "To abych šel raději s vámi," povzdechl si, "alespoň dohlédnu na to, aby nikdo z vás neudělal nějakou zbytečně velkou pitomost."
"A já bych s vámi nemohl?" zeptal se Enšpígl.
"Vidíte?" rozhlédl se Zkáza. "A teď si představte, jaký rozdíl může způsobit pět lidí! A jestli se mylíme, tak už na tom nebude záležet. Ale jestli máme pravdu... a co jiného můžeme dělat? Běhat kolem hradeb a křičet? Nebo se pokusíme sebrat armádu? To bychom si měli rozmyslet teď."
"Stěny paláce jsou každopádně příliš vysoké. A velmi silné," konstatoval Pomočul.
"Nikdo nezastaví forhonta, který jde tam, kam má namířeno," zkonstatoval Zkáza. "A mě taky ne."
"Vždycky jsem o tom přemýšlel," řekl Brokando do nastalého ticha. "Tak teď to vím."
"Víš co, pro všechny prach Koberce?" podíval se na něj Pomočul, viditelně otřesený.
"Proč Kaširijci dobyli Koberce," odpověděl malý král. "To proto, že jednou za čas uvažují jako on."
Po nějaké chvíli se ozval Nerudel. "A napadá někoho nějaký způsob, jak bychom se dostali dovnitř?"

Kapitola 19

I Vztekla se něco naučil. Poznal, jakou mocí vládnou seržanti.
Starostes našel palácové kuchyně, protože seržant vždycky ví, jak najít kuchyň. Byla to nízká dlouhá místnost s pultem ohnišť a sopouchů a stropem černým od sazí.
Pak našel hlavního kuchaře, který byl jeho starým přítelem.
"Tohle je Puklos Dextrinos," představil Vzteklaovi hmotného muže s rudou tváří, jehož nos přetínala jizva, jedno oko zakrýval klípec a jeden rukáv haleny zel prázdností. "Býval taky v armádě jako já."
"Taky byl seržantem?" zajímal se Vztekla.
"Správně," přikývl Dextrinos s přátelským úšklebkem. Zdálo se, že se ušklíbá i jeho jizva. Když obešel stůl, zjistil Vztekla, že má jednu nohu dřevěnou. "Bojoval sem aktivně v moc taženích," podotkl Dextrinos, když si všiml

Vzteklanova pohledu. "Pak mě jednoho dne tudle Starostes našel na bojišti, hodil si mě na záda, vodnes do bezpečí a řek mi, 'hele Puklos, stará vojno, asi by ses na to měl vyfláknout, dokud z tebe ještě zbejvá něco, co bysme mohli poslat domů'. Sem rád, že tě zase vidím, kámo."

"Dějou se podivný věci, Dextrine," obrátil se k němu seržant.

"To se nemejlíš. Většina lampášů v paláci dostala padáka. Císaře už čtrnáct dnůch nikdo neviděl. Tráví celý dni ve svezích komnatách. A všechno jídlo mu posíláme."

"A ti jeho poradci," zajímal se Vzteklan. "Víte o nich něco?"

"Nikdo je ani nezahlid," odpověděl Dextrinos a poškrabal se vařečkou na širokých zádech. "Ale jednou sem tam byl s tácem a měl sem dojem, že smrděj jako -"

"Pelicháni?" doplnil Vzteklan.

Mezitím se k nim doloudalo několik kuchařů a ti teď se zájmem naslouchali jejich rozhovoru. Většina z nich se podobala Dextrinovi. Bylo jich dobře půl tuctu, ale očí, rukou, nohou, uší a nosů by byli dali sotva na čtyři celé lidi. A většina z nich měla tolik jizev, že byste na nich mohli hrát Člověče, nezlob se.

"Přesně," přikývl Dextrinos. "A já byl k pelichánům mockrát blíž, než by bylo většině lidí milý, takže vim, co cejtím. Nám se to nelíbí. Jenže je nás jenom hrstka. Kdybysme měli k ruce pár mládenců..."

Starostes a Vzteklan se podívali jeden na druhého.

"Všichni jsou tady, v paláci," vydechl Vzteklan.

Rozhlédl se po kuchařích. Všechno to byli velcí a urostlí muži.

"Vy jste byli všichni seržanti, že?" řekl. "Skoro bych se vsadil."

"No, to máte tak," začal trochu zešířoka Dextrinos, "v tý hodnosti se naučíte organizovat věci, zajišťovat, co je potřeba, shánět nejen to, co nejní, ale dokonce i to, co neexistuje. A tak si taky zajistíte slušný místečko, na který nastoupíte, když jdete do civilu. Někde v teple, pravidelná strava. Starej seržant se dostane všude."

"Tak pojďme a -" začal Vzteklan.

Pak ale upřel pohled do stínu v koutě sazemi začerněné kuchyně.

"Co to bylo za ženskou?" zeptal se.

"Kde?"

Seržanti se otočili.

Vzteklan zaváhal. "Tamhle v koutě někdo byl," zamumlal. "Ženská, celá v bílém. A měla s sebou bílé zvíře. A říkala, že -"

Zarazil se.

"V kuchyních nemáme žádný ženský," odpověděl mu Dextrinos. "To víte, ženský se na seržanty prostě nehodějí."

Vzteklan se otfásl. Říkal si, že se mu to muselo zdát. Je to ale zmatek...

"Seržante Staroste, můžete se vrátit a přivést sem armádu?" zeptal se.

"To jako zaútočit na Zboží?" ujíšťoval se Starostes.

"Naopak; k jeho obraně," vysvětlil Vzteklan.

"A proti komu budeme bojovat?"

"Doufám, že než se vrátíte, nějakého nepřítele si už najdeme," odpověděl Vzteklan. "Máte, vy kuchaři, nějaké zbraně?"

Dextrinos se usmál. Z rozlehlého stolu s dubovou deskou zvedl svou jedinou rukou dlouhý těžký sekáček na maso, švihl s ním a udeřil do řeznického špalku. Špalek se rozpadl na dvě poloviny.

"To jako my?" zeptal se.

Stráže u bran města byly stejně nervózní. Jejich povinnost se jim totiž nelíbila. Jenže rozkaz je rozkaz, i když tak docela nevíte, odkud přišel. Alespoň tak to platí u Kaširijců. Kdybychom neposlouchali rozkazy, kam bychom se pak dostali? A znervózněli ještě mnohem víc, když se u bran objevili čtyři Chrabrodějové v těžkých pláštích, kteří tlačili vůz. Jeden ze strážných postoupil kupředu.

"Stát!"

Jeho společník do něj strčil. "Vždyť to jsou Chrabrodějové," upozornil ho dost zbytečně. "Myslím, že Chrabrodějům nemůžeš říct jen tak 'stůj!'. Jistě mají důvod, proč jdou do města."

První strážný s pochybami odpověděl: "Ale jeden z nich jí kyselou okurku..."

"No, řekl bych, že i Chrabrodějové musí jíst."

"A jsou jenom čtyři. Mělo by jich být sedm," trval na svém první strážný.

"Naši jsou nemocní!" vysvětlil první Chrabroděj.

Druhý dodal: "I když, pochopitelně, když řekneme naši, nesmíte si myslet, že -"

Třetí Chrabroděj ho strčil do žeber. První strážný se ale pořád ještě nemínil vzdát.

"A já si myslím, že vůbec nejste Chrabrodějové," prohlásil. Chrabroděj, který jedl okurku, k němu otočil svou kápi.

"Můžeme to dokázat," zavrčel. "Můžeme ti říct, jaké bude tvoje budoucnost."

"Ach... vážně?"

Chrabroděj vytáhl z vozu obušek.

"Dostaneš ránu," dopověděl Nerudel.

"Ale nebij ho moc silně," požádal Zkáza a shrnul si kápi z hlavy. "Jen nám trochu překáží. Není to nepřítel."

Nerudel udeřil strážného tak přátelsky, jak jen to bylo za dané situace možné. Druhý strážný se pokusil vytáhnout meč a otevřel ústa, aby vykřikl na poplach, ale ucítil, jak se mu mezi lopatky přitisklo něco špičatého.

"Odhoď meč," požádal ho Pomočul.

"A když říkáme odhoď, myslíme tím, že je třeba odložit zbraň po nejkratší vertikále směrem dolů," doplňoval Enšpígl, který nervózně poskakoval kolem. "To je ale vzrůšo, co?"

Dlouhý a široký pruh látky vytvořil něco jako pohyblivý stan.
Slyšel, jak se dveře za ním zavřely. Po minutě nebo dvou se otevřely jiné dveře.
Ucítil pelichána. Nebyl to vlastně nějaký nepříjemný pach, Pelicháni byli cítit jako kožišinový plášť, který už dlouho nikdo nevykartáčoval a nevyčistil.
Vozík se pohnul. I druhé dveře se zavřely, a tentokrát cítil, že se zavřely za ním, takovým tím velmi konečným způsobem.
Pach pelichánu byl tak silný, že ho až dusil. A teprve teď zaslechl hlasy.
"Vaše večeře, sire." Pelichání hlas.
"Nemám hlad!" Lidský hlas, ale se vzdorovitým přízvukem a zabarvením, které dávalo tušit, že jeho majiteli se v mládí dostalo příliš mnoho sladkostí a příliš málo vychování. Byl to ten druh hlasu, který byl zvyklý, že než mu ti kolem naservírují život, vyberou mu z něj pečlivě všechny kostičky.
"Musíte jíst, sire." Pelichání hlas. "Jinak ze sira nic nezbude, sire."
"Co se děje venku? Proč mi neřeknete, co se děje venku? Proč nikdo nedělá, co přikazují?" Vztekla měl dojem, že zaslechl dupnutí nohou. Dodnes věřil, že něco takového dělají jen lidé v pohádkách.
"Venku zuří občanská válka." Jiný pelichání hlas. "Máte nepřátele na všech stranách. Jedině my vás můžeme ochránit, sire. Musíte nám to dovolit."
"Přivolejte na ně Smet!" To je císař, pomyslel si zděšeně Vztekla. Jen lidé z nejvyšších kruhů dokážou být tak bezohlední.
"Brzo, uděláme to už brzo, stejně jako jsme to udělali ve Vorváni." Třetí pelichání hlas. "Ale zatím za vás mí lidé musí těžce bojovat. Možná bychom přece jen měli zavolat Smet."
"Jsem obklopen nepřáteli!" zasténal císař.
"No ano, bohužel to tak je," ozval se pelichání hlas, který mluvil, jako by se obracel k dítěti.
"A každý musí dělat, co přikážu!"
"Jistě, jistě," přitakal pelichání hlas. "V rámci rozumných možností."
"Vy víte, co se stane našim nepřátelům," rozčiloval se císař. "Pošleme je pryč. Na ošklivá místa!"
Naše vesnice nebyla ošklivé místo, pomyslel si Vztekla. Pomočil vždycky říkal, že byla plná domácího pohodlí. A já si myslel, že císař bude vznešený.
"A teď mám hlad! Už jste ochutnali mé jídlo?"
"Ještě ne tak docela, sire."
"Ale vždyť už je skoro všechno pryč!"
"Jed by mohl být i v tom posledním kousku," ozval se zase pelichání hlas a Vzteklaovi se zdálo, že pelichán mluví s plnými ústy.
"Ano, ano, to máte pravdu," přiznával císař nejistě. "Těm kuchařům jsem nikdy nevěřil. Chybí jim příliš mnoho kousků. No ale... co takhle alespoň kostičku?"
"Ale jistě, sire. A myslím, že bychom mohli věřit i troše tady té omáčky..."
To jsme sem celou tu cestu putovali jen proto, abychom bránili tohle? pomyslel si Vztekla.
A pak ho napadlo, co by o tom asi řekl Zkáza.
Ten by řekl: Je to císař, ať už je jakýkoliv. Musíš něco udělat.
A co by řekl Pomočil? Ten by řekl: Poslouchej a pozoruj a pak proved' neúspěšnou akci, založenou na získaných informacích. No tak to mu moc nepomůže.
Brokando by řekl... ne, Brokando by vykřikl: Do útoku!
A Nerudel? Ten by se ani nezdržoval výkřikem.
No tak jo. Doufám jenom, že Dextrinos je pořád ještě za dveřmi.
Zkáza nahlédl za roh a pak pokynul ostatním.
"Netvařte se tak spiklenecky," šeptal Pomočil. "Když tam nakráčíme, jako když tady máme právo být, tak si nás strážé ani nevšimnou."
"Už mám plné zuby toho věčného plížení!" řekl ten velmi malý Chrabroděj za ním. "Takhle se přece žádný král nechová!"
Zkáza odhodil plášť.
"Tak si říkám, že když se to tak vezme, přijaly to ty strážé celkem dobře, co myslíte?"
"Když se co tak vezme?" podíval se na něj Nerudel.
"No když vezmeš to, že jsme je praštili. Ale rozhodně si oba přáli být spoutaní. Určitě se jim nelíbí to, co dělají."
"Ale pořád to dělají," přisadil si Brokando. "Pořád ještě poslouchají rozkazy. Hlupáci. Kam by se dostali Tupomentálové, kdybychom nedělali nic jiného, než jen poslouchali rozkazy?"
"Mohli byste vládnout Koberci," poznamenal Pomočil nevinně.
"Fuj!" odplivl si Brokando. "Potíž s tím, když někdo poslouchá rozkazy, spočívá v tom, že se z toho stane zvyk! A pak už všechno záleží jen na tom, kdo dává ty rozkazy."
Došli k dalšímu oblouku. Tam stáli další dva strážní. Nerudel pevněji sevřel svou hůl.
"Ne," řekl Zkáza, "víte co, tentokrát to uděláme po mém." Postoupil kupředu.
"Vojíni - přímo... hled'! K počtě...é zbraň! Dobře. Výborně. Takže, chlapi -"
Jeden z vojáků se zatvářil pochybovačně.
"Máme rozkaz nikoho nepouštět," vypravil ze sebe.
"My nejsme někdo," upozornil oba Zkáza, "A to je rozkaz!"
Strážný se postavil do pozoru.

"Rozkaz, pane! Rozumím, pane!"

"Se mnou nemluvte, já tady nejsem," oznámil mu Zkáza.

Strážný otevřel ústa, ale pak si to rozmyslel a přikývl.

"Výborně, člověče. Pojdte se mnou!"

Když strážný procházel kolem, poklepal ho Enšpígl po rameni.

"Samozřejmě, rozumí se, že když řekneme ‚my tady nejsme‘, myslíme jen jistým obrazným způsobem, že -"

Pomočil ho chytit za límec. "Jdeme!"

V místnosti byli čtyři pelicháni a všichni zírali na Vztekana s nezastíraným údivem. Byl tam také mladý muž, zhruba jeho věku, který kupodivu zareagoval rychleji než pelicháni. Ve chvíli, kdy promluvil, už měl za sebou překvapení a propracoval se ke zlosti. Císař zvedl buclatou ruku plnou prstenů.

"To není kuchař!" zaječel "A je tady! Proč je tady?"

Vztekkan odhodil oštěp a chytil císaře za ruku. "Pojdte se mnou," řekl a dodal: "Sire." Taseným mečem výhružně máchl k pelichánům. "Je to čtyři na jednoho," upozornil je. "To znamená, že mám čtyřikrát větší naději, že někoho z vás trefím, a kdo ví, který z vás to bude?"

Pelicháni se nehýbali. Pak se jeden z nich usmál. Císař se snažil vytrhnout ze Vztekkanova sevření.

"To je velmi moudré, sire," řekl Pelichán, který se usmál.

"Jsem tady, abych vás zachránil!" snažil se vysvětlit císaři Vztekkan. "Tohle jsou pelicháni. Vždyť ničí říši!"

"Říše je v pořádku a v bezpečí," odpověděl císař pohotově.

Vztekkan užasl. "A co Smet?" zeptal se.

Baziliš a jeho lidé umějí Smet kontrolovat," odpověděl císař. "Smet udeří jen na mé nepřátele, nemám pravdu?"

"Jistě, sire," odpověděl ten, který se jmenoval Baziliš. Byl to vysoký pelichán. Tenhle není jako Morochor, pomyslel si Vztekkan. Tenhle vypadá mnohem chytřejší.

"Smet bije všude!" vykřikl Vztekkan.

"To jen dokazuje, že mám velké množství nepřátel."

Pelicháni začali postupovat kupředu a tupomentálský způsob odhadu pravděpodobnosti výsledku souboje začal náhle Vztekkanovi připadat mnohem méně přitažlivý.

"Odhoď meč a pusť ho," zvolal Baziliš. "Pokud to neuděláš, přivoláme Smet!"

"Hned teď?" ujíšťoval se Vztekkan.

"Ano!"

"V tomto okamžiku?"

"Jistě!"

"Tak do toho!"

"Ne!" zakňoural císař.

Vztekkan cítil, jak se mu náhle vyčistila hlava. "Neumíte to," ušklíbl se. "Neumí to, sire. Je to jen planá hrozba.

Nedokážou to. Jsou v tomhle směru stejní jako vy nebo já!"

Teď, když měl možnost se rozhlédnout, spatřil v jednom rohu velké místnosti díru. Kolem okrajů se povalovaly zbytky vlasů.

"Přišli jste Podkladem a tady jste vylezli," řekl pohrdavě. "To bylo chytré - Kaširijci poslouchají rozkazy, a vy jste se tedy potřebovali dostat k prameni, na místo, odkud všechny rozkazy přicházejí. A pak už stačilo jen jedno - vystrašit tady toho... hlupáka!"

Císař zrudl vztekem. "Za tohle tě dám popr-"

"Raději drž hubu, ano?" přerušil ho otráveně Vztekkan.

Pelicháni tasili meče a vrhli se na něj. Ale čtyři na jednoho - to byl skutečně hendikep, znamenalo to, že v praxi čekal každý z nich, až zaútočí někdo z ostatních tří, přesněji až začne někdo jiný.

Tady nebyly žádné dovedné seky, výpady ani jiné ozdobné parádičky, něco takového můžeme vidět, jen když lidé šermují pro zábavu. Když se šermuje doopravdy, vypadá takový souboj, jako když proti sobě stojí dva větrné mlýny s nabroušenými lopatkami. Cílem je zranit protivníka co nejhůře, ne co nejelegantněji.

Vztekkan ustupoval ke dveřím a odrážel útoky, jak nejlépe to uměl. Jeden z pelichánů vykřikl něco v jejich vlastním jazyce a nad okrajem díry se objevily další dvě hlavy.

Vztekkan kopl do dveří. "Dextrine! Otevři!"

Dveře se otevřely. Vztekkan táhl vzpouzejícího se císaře za sebou. Místnost, kde se ocitli, byla prázdná.

A pelicháni udělali tu chybu, že se je rozhodli pronásledovat. Kuchaři stáli za dveřmi. Teď vyrazili... nebo spíš vypajdali z úkrytu.

Dextrinos udeřil jednoho z pelichánů měchačkou.

"Nás je sedm a oni jsou jen čtyři," zabručel. "To není fěr. Tři z nás si nebudou mít do koho praštit. Tak na ně, hoši!"

"Z té díry v podlaze lezou další!" upozornil kuchaře Vztekkan, který neustále držel císaře. Ten už nevypadal rozzlobeně.

Teď se zdál vyděšený a mnohem mladší. Vztekkanovi ho skoro bylo líto.

Kuchaři vypadali zklamaně. Většina pelichánů se spěšně vrátila do císařovy komnaty a hnala se k díře v podlaze, do níž se mačkali jeden přes druhého.

Dextrinova kuchyňská armáda přitáhla z druhého konce místnosti těžký hodovní stůl a překlopila jej přes díru.

Pak si Dextrinos otřel ruce do zástěry. "Tak," přikývl spokojeně. "A je po všem."

"Obávám se, že to všechno teprve začíná," upozornil ho Vztekkan. "Přmo pod námi jich můžou být právě v téhle chvíli celé tisíce."

"Všichni musí dělat, co řeknu!" vykřikl císař. "Já tady velím!"

Všichni seržanti se k němu jako na povel obrátili.

"Měli bychom chránit císaře," prohlásil jeden z nich.

"Měli jsme ho nacpat do té díry za těma jeho kamarádičkama," zamračil se Dextrinos. "Ti by ho skvěle ochránili."

Císařova malá prasečí očka přeletěla od Dextrina k převrácenému stolu, ke Vzteklanovi a zpět.

Pak vykřikl: "Strážé!"

Dveře do chodby se s třeskem rozlétly a do místnosti vběhla skupinka vojáků.

"Chci, abyste uvěznil tyhle muže!" vykřikl císař.

"Vážně?" zeptal se Zkáza. "A za co?"

Hodina často znamená velmi mnoho.

Priviedli do města armádu. Aby si ušetřili spoustu vysvětlování, udělali tak na základě rozkazu, který si nechali podepsat císařem.

Podepsal ho dobrovolně, ze své svobodné vůle, hned potom, co mu Nerudel vysvětlil, že když ho nepodepíše ze své svobodné vůle, nastane velké množství nepříjemností.

Pak zasedla válečná porada.

"Vždycky jsem věděl, že se stane něco podobného," ozval se Zkáza. "Za minulých časů býval císař volen. Pak Tarhoň rozhodl, že titul bude dědičný, aby ho dostal ten jeho hloupý a rozmazlený fracek. A skoro nikdo proti tomu nic nenamítal! Je to stejně špatné jako mít krále."

"Tak to už zacházíš trochu daleko," rozčilil se Brokando.

"Omlouvám se. Máš pravdu. Tupomentálové mají alespoň krále dlouhou dobu. Musím přiznat, že to je jedna z těch věcí, ve kterých jste dobří - mít krále."

"Hlavně se nehádejte," varoval je Vzteklan. "Měli bychom se spíše zamyslet nad tím, co tak asi dělají pelicháni."

"Jistě dělají to, co vždycky," uvažoval Zkáza. "Čekají na Smet, aby mohli zaútočit ve chvíli, kdy budou všichni zmatení. Tady prostě byli trochu netrpěliví a začali o něco dřív."

"Třeba budeme mít štěstí," uvažoval Enšpígl, "i když, samozřejmě, když říkám štěstí, nemyslím tím -"

"Dojde k tomu," přidal se Pomočul ke Zkázovi. Zamával před sebou mapou. "Vesnice, Vorváž a Zboží leží zhruba v jedné linii."

"A to něco znamená?" zeptal se Vzteklan.

"No, rozhodně nic dobrého," odpověděl mu Pomočul. "Kde je císař?"

"Nerudel s kuchaři ho zavřeli do kuchyně," odpověděl Zkáza. "To je nejlepší, co mohli udělat. Nemůže najednou jít a křičet o pomoc," vysvětlil Zkáza. Pak se podíval na kus papíru, který ležel před ním na stole. Když spočítáme všechny válečníky, které máme k dispozici, není to pořád ještě ani patnáct set mužů," řekl.

"Přesněji řečeno ještě méně," ozval se Pomočul. "Nemůžete nechat ženy, starce a děti ve městě. Vzpomeňte na Tregon Marus. Padají celé budovy. Musíme ty lidi dostat do bezpečí a hlídat je."

"Ne," zavrtil hlavou Brokando. "Dejte zbraně ženám!"

"Nebud' hloupý," odpověděl mu Zkáza. "Ženy nevědí, jak bojovat."

"Tupomentálské ženy ano."

"Ano? A s kým bojují?"

"Přece s tupomentálskými muži," ušklíbl se Brokando.

"No, něco na tom je," zamyslel se Pomočul. "Moje máma mívala páru jako zápasník. Já bych řekl, že ta by vyběhla s každým pelichanem až na kopeček."

"To já absolutně zakazuju," zarazil ho Zkáza. "Bojující ženy! To není boj. To je všeobecný masakr. Ne. A myslím to vážně. Byl bych rád, abychom si v téhle věci dokonale rozuměli, Vaše Veličenstvo. Dostat je do bezpečí, to ano - ale žádné bláznivé nápady. Stejně nemají ani tu základní představu o taktice."

"Dobrá," souhlasil Brokando. "Souhlasím, žádné bojující ženské." Vzteklan si všiml, že se Brokando velmi legračně usmívá.

"A kromě toho," pokračoval Zkáza, "nemáme zdaleka dost zbraní ani pro naše chlapy."

"Vždyť v paláci je zbrojnice!" ozval se Enšpígl.

"Když jsme ji otevřeli, nebylo tam nic kromě díry do podlahy," oznámil Zkáza. "Ty zbraně už si odnesli pelicháni."

"No dobrá, potom -" začal Brokando.

"Určitě chcete navrhnout, abychom zaútočili na pelichány a vzali si zbraně od nich, že ano?" řekl Zkáza odměřeně.

"No -" začal Brokando.

"Tak to nenavrhujte," zamračil se na něj Zkáza. Pleskl dlaní o stůl. "Jsou jistě všude kolem nás a dole pod námi. Vim to. A čekají. A jakmile udeří Smet, zaútočí i oni. Tak to bude. Tak to dělají pokaždé, když se jim nepodaří začít uvnitř." Vzteklan pozorně naslouchal. Když nakonec promluvil, měl pocit, jako kdyby to, co říká, četl z nějaké knihy. Věděl, že přesně to jsou ta slova, která teď musí říci.

"Mohu vám pomoci," prohlásil.

"Já cítím, když Smet přichází," rozhlédl se po ostatních. "Nejsem v tom tak dobrý jako pelicháni, ale lepší než většina zvířat."

"To je pravda," přikývl seržant Starostes. "Já ho při tom viděl."

"No, tak to by nám opravdu pomohlo," souhlasil Zkáza.

"Ne, počkejte, vy mi nerozumíte," zarazil je Vzteklan. "Co dělají pelichám, než udeří Smet?"

"Jak to mám vědět?" nechápal Zkáza. "Jestli mají trochu rozumu, tak si lehnou na zem, zakryjí si oči rukama a čekají, až Smet přejde. A pak okamžitě zaútočí."

Jak se zdálo, najednou se nad tím zamyslel. "Když čekají, že nepřítel je napůl zdecimovaný a ještě ho překvapí."

Vzteklan přikývl.

Pomočil se podrbl na bradě. "Víte, mohlo by to zabrat. Předem varovaný - dvakrát ozbrojený."

Nastalo ticho. Pak se ozval Brokando: "To znamená, že máme dvakrát víc mečů než pelicháni? A komu je rozdáme?"

Kapitola 20

Zvítězili.

A to bylo více méně všechno, o čem se historie později zmiňovala. Později, tedy po tom, kdy bylo z trosek města vybudováno Nové Zboží. Poněkud šířeji se historie zabývala volbou Zkáza, který se stal prvním prezidentem, protože ho všichni považovali za člověka, který má čest, odvahu a malou obrazotvornost. Kaširijci obrazotvornost neuznávali - říkali, že lidé s obrazotvorností jsou nespolehliví.

Ti lidé, kteří psali všechny ty historické knihy, u toho ovšem nebyli. Nevěděli, jak to doopravdy bylo.

Ani o všech těch možnostech, jak to být mohlo.

Tak nejprve tady byla otázka zbraní. To si vzal na starost Dextrinos Puklos se svými druhy. Vezměte si například takový oštěp. Uvážete kuchyňský nůž na delší hůl a nepoznáte rozdíl. Zvláště když vám ho někdo vrazí do těla. A hrst velkých hřebíků v kusu vlasu vytvoří kyj, který je doslova pro každého můžete s ním udeřit skutečně kohokoliv.

Seržanti shromáždili všechny bojeschopné muže a mladíky z celého města a předvedli jim jednoduché příklady.

Nerudel s nimi trávil dlouhé hodiny a pomáhal jim. Dextrinos o něm prohlásil, že je jako jeden z mála seržantem od přírody, ať už to znamená cokoli.

Brokandovi byl přidělen úkol starat se o ochranu žen, starých lidí a dětí. Vzteklan měl dojem, že když mladý král souhlasil ujmout se tohoto úkolu, nějak moc se usmíval. A Zkáza byl všude a vydával rozkazy. Plánoval. Dohlížel na zvláštní práce, které bylo nutno spěšně vykonat hned za hradbami.

Pomočil a Enšpígl hráli hru. Byla to hra, při níž se po čtverečkovaném kartonu posunovaly malé figurky vojáků.

Pomočil říkal, že ji hraje, protože mu pomáhá se soustředit a taky proto, že Enšpígl vždycky vsázel slušnou částku na své vítězství, a přitom neuměl moc hrát.

Vzteklan měl pocit, že je tady jaksi přebytečný.

Nakonec našel Zkázu, který se opíral o hradbu vedle jedné z hlavních bran a vyhlížel k vlasu. Teď tady neustále stála stráž s trubkou, aby varovala město pro případ útoku.

"Nic nevidím," nadhodil Vzteklan. "Rozeslali jsme průzkumné hlídky. Nenašly nic."

"Já nehledal pelichány," odpověděl mu Zkáza.

"A co jste tedy hledali?"

"Hmm? Aha. No vlastně jsme nehledali nijak zvlášť pečlivě. Nikoho," odpověděl Zkáza.

"Postavu v bílém," pochopil Vzteklan. "Já ji viděl taky."

"Měla pozorovat, pohnout věcmi, aby se staly..." Zdálo se, že se Zkáza poněkud sebral. "Mně se to nelíbí," prohlásil pak vážně. "Všude je hrozně podezřelý klid."

"Pořád lepší, než kdyby tady byl kravál," pokýval hlavou Vzteklan.

"Co tvoje hlava?"

"Nic necítím," odpověděl Vzteklan.

"Určitě?"

"Cítím se skvěle."

"Hm."

Zkáza dohlížel na zvláštní obranná opatření. Pracoval na nich každý, kdo neměl jiné povinnosti. Lidé hloubili příkopy v prachu a prach vršili do nízké zídky. Od vlasu to však vůbec nebylo vidět.

"Takhle koneckonců kdysi Zboží skutečně vypadalo. Byl to jen příkop a nízká hradba. A všude kolem nepřátelské armády."

"Nerudel si myslí, že pelicháni odtáhli. Museli nás slyšet. Proč by na nás vůbec útočili?"

"Každý si hledá nějakou zábavu," odpověděl zachmuřeně Zkáza.

"Podívej," naklonil se k němu Vzteklan. "Všichni jsou připraveni. Tedy alespoň tak připraveni, jak je to jen možné."

Zajistili jsme všechny díry. Co se stane dál? Císaře máš ve vězení. Co se bude dít potom?"

"Ty si vážně myslíš, že bude nějaké ,potom?'" podíval se na něj Zkáza.

"Vždycky je nějaké ,potom,'" přikývl Vzteklan. "Nerudel mi vyprávěl, že vám to řekla Kuléna. Důležité je, aby to bylo to potom, které jste si přáli."

Poškrabal se na hlavě. Svědilo ho za uchem.

"Jenže ta doba, po kterou můžeme zůstat připraveni, není zdaleka nekonečná," chmuřil se i nadále Zkáza.

Vzteklan si znovu podrbl ucho.

"Zkázo -!"

"Jestli jsme vůbec připraveni. Podle toho, co jsi mi říkal, jsem si myslel, že by nám mohli pomoci Chrabrodějové, ale ti utekli -"

"Zkázo -!"

Zkáza se obrátil.

"Je ti něco?"

Vzteklan měl dojem, že se mu někdo snaží zamáčknout uši do středu hlavy.

"Smet?" křikl Zkáza.

Vzteklan přikývl a dokonce i to bolelo.

"Kolik času nám zbývá?"

Vzteklan zvedl ruku a natáhl všech pět prstů. Zkáza vyběhl na vrcholek hradby k nejbližšímu strážnému a zvedl polnici.

Když do ní zadul, vyletěl z ní oblak prachu.

Je to zvláštní věc. Kdekoliv je dohodnut varovný či poplašný signál, kdekoliv se lidem často připomíná, že se takový signál může ozvat, a on se ozve poprvé..., nikde lidé nezareagují, jak by měli. Začnou bezcílně chodit sem a tam a říkají: "Někdo si hraje s poplašným signálem, ne?" Nebo: "Kdo to tam troubí ten varovný signál? Vždyť ten je přece jen na vyhlásování poplachu!"

Přesně to se stalo i teď. Zkáza se podíval dolů do ulic zaplněných zmatenými lidmi a zasténal. "Začíná to!" vykřikl. "Teď!"

Nějaký Kašírijec nejistě zvedl hlavu.

"To je další cvičení?" zeptal se nejistě. V posledních dnech proběhla řada cvičných poplachů.

"Ne!"

"Aha. Tak jo."

O vteřinu později se vzduch zaplnil hlasitými rozkazy.

Vzteklan klesl na kolena, zatímco Zboží kolem něj se vyprázdnilo.

"...třetí oddíl! Hlavní náměstí! Nepřibližujte se k budovám!"

"... obvazy, obvazy! Kdo má obvazy?"

"... nezapomeňte, že by mohli vylézt i z Podkladu!"

Jediné, po čem Vzteklan toužil, bylo zalézt do nějaké díry a tu za sebou zasypat. Měl pocit, že má hlavu dokonale plochou.

"... tak, v pořádku, seřad'te forhonty!"

Naštěstí se mu podařilo dostat se z města. Všemi ignorován se namáhavě potácel sem a tam, když slézal z hradeb, málem se zřítíl z žebříku a tak tak se došoural k místu, kde uvázal Rolanda. Pracně se vytáhl na koňský hřbet a připojil se k záplavě lidí opouštějících Zboží.

Pak pocítila přibližující se Smet zvířata. Forhonti, kteří už byli za hradbami, začali troubit. Koně řehťali, několik se jich utrhlo a vyrazilo k vlasu za městem. Pod nohama lidí pobíhali psi a kočky.

Chtějí se dostat pryč, pomyslel si Vzteklan tupě.

Pak se začaly slabě chvět domy.

Pak se ozval skřípot, táhlý a zdánlivě nekonečný, jak byly tisíce vlasů strašlivou vahou ohýbány k zemi.

Teď ho máme přímo nad hlavou, pomyslel si Vzteklan.

Lidé opouštějící Zboží už další pobídku nepotřebovali. Vlasý kolem města se začaly přibližovat k sobě, praskaly a sténaly, jak je stlačovala ta strašlivá tíha.

Nemůžeme to stihnout včas...

Roland proběhl pod obloukem hlavní brány.

Zdi se zborily. Zem se pohybovala jako kůže zvířete a ničila domy. Zboží se začalo bortit samo do sebe.

Vzteklanovy uši jako by najednou vyskočily z hlavy na svá místa.

Úlevou se málem rozplakal.

Podíval se na město. Zdi a hradby se stále ještě řítily, jak se pod tlakem Smetu prohýbal sám Koberec, ale to už byli všichni z města venku.

Obloukem brány proběhl pár vojáků těsně předtím, než se brána zřítíla.

Přímo nad nimi, pomyslel si Vzteklan. Jako kdyby nás něco chtělo zabít. Ale Pomočil si myslí, že Smet je jen určitá přírodní síla, jejíž původ nechápeme. A kdyby to tak bylo, bylo by to lepší? Tisíce našich lidí zabitých něčím, co ani neví, že tady jsme?

Kolem města bylo stále ještě vidět pár lidí, a samozřejmě nic nemohlo zamaskovat forhonty.

Podíval se do vlasů kolem Zboží.

Z těch se právě vyřítíli pelicháni. Měl právě tak čas otočit Rolanda a vyrazit zpět k městu.

Když přeskakoval nevysoký prašný val, vynořila se z příkopu za ním Zkázova hlava.

"Jsou jich tisíce!"

"Počkej, než se dostanou blíž."

Z vlasu se stále ještě hrnuli na volné prostranství pelicháni a tygraloci.

Vzteklan se podíval podél příkopu. V těchto místech tvořili většinu obránců kašírijští lučištníci, kteří leželi s klidnými výrazy a pozorovali, jak se k nim přibližuje temná stěna.

"To ještě nejsou dost blízko?"

"Ještě ne," zavrtěl hlavou Zkáza. "Seržante Staroste, dejte signál ,připravit'."

"Rozkaz, pane!"

Vzteklan už začal rozeznávat jednotlivé postavy.

Zkáza si přetřel rukou bradu. "Ještě ne!" varoval. "Ještě ne. První výstřel je ze všech... nejdůležitější!"

Na prachovém vršku kousek za nimi se něco pohnulo. Vzteklan i Zkáza se obrátili a spatřili bilou postavu, která napjatě upírala pohled k útočícím hordám. Vzápětí zmizela.

"Seržante Staroste..." ozval se Zkáza tiše.

"Pane?"

"Teď!"

Seržant Starostes se narovnal a usmál se.

"Rozkaz, pane! První skupina... připravit... První skupinááá... pal! První skupina... zpět! Druhá skupina kupředu! Druhá skupinááá... pal! První skupina připravit! První skupina kupředu! První skupinááá... pal!"

Není mnoho lidí, kteří viděli kašírijské lučištníky v akci - nebo přesněji viděli, ale protože šípy letěly k nim, nezbyl jim

čas udělat si o tom nějaký podrobnější záznam. Kaširijci měli jednoduchou techniku. Dostat do vzduchu co nejvíc šípů, které letí k nepříteli. Lučištník nemusel být dobrý. Stačilo, když byl rychlý. Bylo to jako pozorovat při práci stroj. Z řad útočníků ze ozval jek. To byla další základní kaširijská lekce - mířit především na první řadu útočících a nepřítel pak stráví jistý čas tím, že se snaží nezakopávat sám o sebe. Lučištníci se pak rozeběhli příkopem na obě strany a tady zanechali jen malý hlouček svých druhů, kteří měli bránit pozici.

Vzteklan běžel s nimi.

Lučištníci byli v celém příkopu. Jen na jednom místě se podařilo pelichánům dostat až na prachový val a tam se pak rozpoutaly šarvátky dvojího druhu. V jedné bojovali Tupomentálové proti pelichánům a v druhé strkali jiní Tupomentálové do těch prvních, aby je taky pustili do boje.

Tupomentálové vyvinuli techniku pro boj s nepřáteli, kteří byli třikrát vyšší, než byli sami - vyběhli po nich tak vysoko, až se jim dostali do výše ramen, pak se jich jednou rukou zachytili a druhou bojovali. To znamenalo, že polovina pelichánů si sekala do vlastních hlav.

Následovaly ještě další dva útoky, než pelichánům došlo, že se věci nějak zvrty.

Seskupili se kolem vlasů a pořád ještě jich bylo strašlivě moc.

"Tohle klidně vydržíme celý den!" chlubil se Brokando.

"To těžko," chladil jeho elán Zkáza.

"Zatím jsme nepřišli o jediného muže!"

"Ano, ale máš snad ty v úmyslu zajít za pelichány a zeptat se jich, jestli by nám laskavě nevrátili naše šípy?"

"Oh!"

"Máme ještě šípy na jeden další útok, ale to je všechno. Ale jestli dojde na boj meč proti meči - pak na tom budou mnohem líp."

"A já myslel, že jsme dvakrát ozbrojení!"

"To byl jen takový slovní obrat. Je jich víc a mají lepší zbraně."

"Výborně," přikyvoval spokojeně Brokando. "Máme rádi pořádnou výzvu!"

"A už jsou tady zase," upozornil Vzteklan. "Počkejte - je jich jenom pár. Podívejte."

Z houfu nepřátel se oddělilo půl tuctu pelichánů. Zastavili se na půli cesty mezi pelichánskou armádou a troskami města.

"Chtějí vyjednávat," ušklíbl se Zkáza.

"Dá se jim věřit?" zajímal se Nerudel.

"Nedá."

"Výborně. Hrozně nerad bych věřil někomu, jako jsou oni."

"Ale promluvit byste si s nimi měli," doporučoval Pomočul. "Promluvit si nikdy neuškodí."

Po dohodě se rozjeli k pelichánům. Vzteklan poznal jejich vůdce, který teď měl na hlavě korunu ze sláných krystalů a povýšeně je pozoroval. Jenže Zkázu mnohem víc zajímal Morochor, který byl také ve skupině pelichánských vyjednávačů.

"Takže?" nadhodil Zkáza. "Co jste nám přišli říci?"

"Jmenuji se Baziliš," představil se pelichán s korunou. "Nabízím vám smír. Nemůžete zvítězit. Pro nás pracuje čas."

"Máme spoustu zbraní a ještě více mužů, kteří se jich mohou chopit," odpověděl mu Zkáza.

"A jistě taky dostatek potravin?" nadhodil Baziliš.

Zkáza si jeho jízlivosti nevšímal. "Jakou dohodu nám nabízíte?"

"Odhodte zbraně," odpověděl Baziliš. "Pak budeme jednat dál."

"Mám nejprve odhodit svůj meč?" podíval se na něj Zkáza, jako kdyby o té možnosti uvažoval.

"Samozřejmě. Stejně nemáte na vybranou." Bazilišův pohled přeletěl jednomu za druhým po tváři. "Ani jeden z vás.

Bud' přijmete mé podmínky, nebo zemřete. Vás šest zemře tady na místě a zbytek vašich lidí brzo potom."

"Přece ho nebudete poslouchat?" vykřikl Vzteklan. "Co Vorváž a země Vysoké brány?"

"Odhodit meč," opakoval Zkáza pomalu. "To je opravdu velmi zajímavý nápad."

Tasil meč a pozvedl jej do výše.

"Morochore?"

Pak se jeho ruka pohnula jako blesk. Těžký meč proletěl vzduchem jako nůž a zasáhl pelichána do krku. Morochor se tiše sesul k zemi a jeho úžasem a hrůzou vytřeštěné oči začaly hasnout.

"Tak," řekl Zkáza. "Takhle odhazujeme meče my, ve Zboží. Varoval jsem ho. On mi jen nechtěl rozumět."

Obrátil koně a klusem se vracel zpět k městu. Ostatní ho následovali. Baziliš se ani nepohnul.

"To od tebe bylo velmi nekaširijské," prohlásil po chvíli Pomočul. "Zaskočilo mě to."

"Ne. Zaskočen byl Morochor, tebe to jen překvapilo," opravil ho Zkáza. "On pomalu vytahoval meč, nevšímal sis?"

"Připravuji se k dalšímu útoku," upozornil je Nerudel.

"Zaskoč... překvapilo mě, že se nepokusili prokopat z Podkladu," přemýšlel nahlas Pomočul.

"Jo, pár jich bylo," opravil ho Nerudel se spokojeným úsměvem. Jenže se vyhrabali přímo pod Dextrinem a jeho muži.

Něco takového už příště rozhodně nezkusí!"

Zkáza se rozhlédl po ustaraných tvářích obránců. "Takže k tomu jejich nadcházejícímu útoku," prohlásil. "Donutíme je, aby si ho opravdu zapamatovali! Připravte forhonty! Musíme použít všechno, co máme k dispozici."

"Všechno?" nakrčil Brokando obočí. "Tak dobrá," přikývl a odklusal na svém poníku podél příkopu.

Čekali.

"Ostatně, kolik že máme těch potravin?" zeptal se Vzteklan po chvíli.

"Čtyři nebo pět jídel pro každého," odpověděl mu nepřítomně Zkáza.

"To není moc."

"Jen aby to nebylo zbytečně mnoho," zachmuřil se Zkáza.

A čekali dál.

"To čekání je ze všeho nejhorší," poznamenal Pomočul.

"Ne, myslím, že není," zavrtěl hlavou Enšpígl, kterému pro jistotu ani nesvěřili meč. "Já si myslím, že nejhorší ze všeho je, když do vás někdo vrazí něco dlouhého a ostrého. To čekání je nuda. A když říkám nuda, tak myslím, že -"

"Tak tady je máme," přerušil ho Nerudel a vzal si oštěp, který měl položený na zemi vedle sebe.

"Přeskupili se," zabručel Zkáza. "Soustředili všechno, co mají, do jednoho místa. Dobrá. Máte někdo meč navíc?"

Ať se věci mají jak se mají, nakonec jsou to lidé, kdo bojuje. Útoky a protiútoky. Všude šípky a oštěpy. Meče, odtínající kusy lidských těl. Později historici nakreslí mapy, na ty namalují malé barevné obloučky a velké šípky, které ukazují místo, kde Tupomentálové zastihli velkou skupinu nepřipravených pelichánu, a tady - to je místo, kde forhonti rozšlapali celou smečku tygraloků, a na tomhle místě Dextrinos a jeho nepravidelné oddíly padli do léčky a byli zachráněni jen díky odhodlanému útoku Mizvoňů. Někdy jsou tam taky křížky - tady Zkáza srazil k zemi pelicháního vůdce, tady Enšpígl omylem zabil tygraloka.

Mapy ale nedokážou zachytit strach, hluk, bolest ani vzrušení. Potom už je to snazší. Protože jestli je nějaké potom, je to díky tomu, že jste zůstali naživu. Polovinu času většina bojujících neví, jak věci skončí, a nedozví se to, dokud není po všem. Někdy dokonce nevíte, kdo zvítězil, dokud to nespočítáte...

Vzteklan si prosekal a prouhýbal cestu celou řeží. Zdálo se, že pelicháni jsou všude. Jeden ho dokonce ťal do ramene, ale Vzteklan si toho všiml až mnohem později.

Pak se ocitl na volnějším místě a všude kolem něj se hemžili pelicháni s tasenými meči.

"Počkat!"

Objevil se Baziliš, náčelník pelichánu, s pozvednutou tlapou.

"Ještě ne. Dohlédněte na to, aby nás nikdo nevyrušoval." Shlédl dolů na Vztekana. "Byl jsi v té skupině s ostatními. Pokusili jste se zachránit toho malého tlustého císaře. Jsem zvědavý. Proč pořád ještě bojujete? Vaše město je zničeno. Nemůžete vyhrát."

"Zboží nebude zničeno, dokud nepřestaneme bojovat," zavrtěl Vzteklan hlavou.

"Skutečně? Jak je to možné?"

"Protože... to město je ukryto především v lidech," odpověděl Vzteklan.

"Tak se podíváme, jestli ho tam skutečně najdeme," prohlásil Baziliš významně.

Za zády se mu ozvalo troubení, a skupina pelichánu se rozprchla, protože se přímo na ně hnál jeden z forhontů.

Vzteklan se vrhl stranou, a když se ohlédl, viděl, že náčelník pelichánu se vrátil do bitevní vřavy.

A obránci prohrávali. Bylo to cítit ve vzduchu. Za každého pelichána, který padl, se na jeho místě objevili dva další.

Skulil se po krátkém svahu a tam narazil na Zkázu, který bojoval se dvěma nepřáteli. Když Vzteklan dopadl na dno příkopu, padl jeden z pelichánu na zem. Sek přes ruku vyřídil druhého.

"Prohráváme," upozornil Vzteklan. "Potřebovali bychom nějaký zázrak."

"Bitvy se nevyhrávají zázraky," odpověděl mu Zkáza. Půl tuctu pelichánu se vynořilo nad troskami napůl zničeného domu. "Přesila a lepší taktika, to je to, co -"

Za nimi se najednou ozvala polnice. Pelicháni se otočili.

Přibližovala se další armáda. Nebyla příliš velká, ale o to více odhodlaná. Vedl ji Brokando. V hluku bitvy bylo slyšet jeho křik.

"Madam! Uchopte to za ten druhý konec! No tak, no tak, dámy, nemačkejte se všechny! Pozor, vy tam s tím oštěpem, abyste náhodou někomu neublížila zbytečně -"

"Poslyšte, mladíku, nechcete otupit hrot našeho útoku?" zeptala se jakási straší dáma, která podle věkových předpokladů neměla být v okolí bojiště.

"Ne, madam, to, čím útočíte, je ratiště. Ostří je ta špičatá věc na druhém konci."

"Dobrá, pak mi rychle uhněte z cesty, mladíku, abych mohla použít tu druhou stranu."

Pelicháni užasle zírali. Vzteklanovi se podařilo dva z nich zasáhnout do hlavy dřívě, než se ostatním podařilo zareagovat, a pak už bylo příliš pozdě.

Ženy nebyly právě nejvýkonnější válečníci, jaké Zkáza v životě potkal, ale bylo vidět, že Brokando strávil nějaký ten čas jejich tajným výcvikem. Dextrinos mu při tom pomáhal. Navíc byly mazané. Kromě toho jejich výcvik neodpovídal výcviku klasických vojáků, což v boji přinášelo své ovoce. Kaširijští vojáci se naučili svůj klasický dril a neměli příliš chuti učit se a přizpůsobovat novým metodám, jako například udeřit nepřítele oštěpem přes podkolenní, a když padá k zemi, tímž oštěpem ho probodnout. Ženy bojovaly mnohem ošklivěji.

Ale ani to pořád nestačilo.

Okruh obránců byl neustále zatlačován zpět a zpět, dokud už skutečně nebojoval přímo v troskách města.

A prohrávali... Čestně prohrávali. Podléhali. Zboží už nikdy nebude postaveno. Už nebude nová republika. Ti, kdož přežili, prchali do trosek svých domovů, a to byl konec civilizace. Navždy.

Hluboko ve vlasu se přesouvala Kuléna, aniž udělala jediný krok. Procházela budoucnost za budoucností a všechny byly skoro stejné.

Porážka. Konec říše. Konec lidí bez představivosti, kteří si mysleli, že věci se dají vyřešit lépe než bojem a válkou.

Zkázova smrt. Vzteklanova smrt. Smrt všech. Pro nic.

Aniž se rozeběhla, začala se teď pohybovat rychleji a rychleji všemi budoucnostmi. Možná. Ubíhaly kolem ní. Byly to všechny ty budoucnosti, které nikdy nikdo nezapsal - budoucnosti, kde lidé prohráli, světy se zbouraly, kde ani ty nejneuvěřitelnější náhody nestačily. Ale každá jedna z nich se někde musela stát.

Ale ne tady, řekla.

A pak se jedna objevila, ale byla jen jedna jediná. Užasla. Obvykle se budoucnosti objevují v chomáčích po stovkách a tisících a liší se jen v nepodstatných podrobnostech. Ale tahle byla opravdu jen sama sebou. Sotva existovala. Neměla právo existovat. Přestavovala naději jedna ku milionu, že obránci zvítězí.

Užasla. Ti Kaširijci byli podivní lidé. Mysleli si, že jsou vyrovnání jako stolní deska, praktičtí jako rýč - a přece se v tom velkém světě plném znatků, temnoty a věcí, kterým ani nedoufali, že porozumí, chovali, jako kdyby opravdu věřili ve své malé vynálezy, jako byly "právo" a "spravedlnost". A neměli dost představivosti na to, aby se vzdali.

Bylo úžasné, že jim budoucnost poskytla byť by tu jedinou šanci.

Kuléna se usmála.

A šla se podívat, jak tahle možnost vypadá...

Jakmile se na něco podíváte, změní se to.

Pelicháni byli znovu zahrnutí na útek, ale rychle se vzpamatovali a začali se přeskupovat. Koneckonců bylo jasné, že Kaširijci nemají kam uprchnout ani ustoupit. A Vztekla si myslel, že Baziliš je přesně ten druh tvora, který si bude s potěšením představovat, jak na něj čekají, a malovat si, jak to všechno skončí.

Našel Nerudela a Zkázu, kteří leželi s hlavami opřenými o polorozpadlou stěnu. S nimi byly tři kaširijské ženy - jedna obvažovala Nerudelovi ruku něčím, co vypadalo jako kusy ještě včera kvalitních šatů.

"Dobrá," podíval se na Vztekla Nerudel. "Alespoň budou moci říct, že jsme padli v boji - au..."

"Tak drž, to jsi chlap?" utrhla se na něj žena.

Zkáza podotkl: "Nemyslím, že by se pelicháni příliš zajímali o historii. Až tohle skončí, bude konec s dějepisem. Už žádné knihy. Žádné knihy o historii."

"Myslím, že to je na tom ze všeho nejhorší," zamračil se Vztekla.

"Odpusťte," ozvala se jedna z žen. "Jsem lady Cerilin Smršťová, vdova po generálu Smršťovi."

"Pamatuju si ho. Byl to skvělý a poctivý voják," přikývl Zkáza.

"Chtěla bych jen podotknout, že to, že nebudou žádné knihy o historii, zdaleka není to nejhorší, mladíku. Nejhorší na tom je umírat," pokývala hlavou lady Smršťová. "Historie se o sebe totiž vždycky nějak postará."

"Víte... Rád bych vám řekl, že jsme... jsme vám velmi vděční, že jste se nám snažily pomoci... Víte..." začal Zkáza dosti neohrabaně.

"My jsme se vám nesnažily pomoci! My jsme bojovaly po vašem boku," upozornila ho lady Smršťová dosti ostře.

Všude kolem ruin Zboží seděli ve skupinkách lidé a ošetřovali raněné. Byli zabiti dva forhonti. Ti se velmi snadno počítali. Vztekla už dlouho neviděl ani Pomočula, ani Brokanda.

Nepřátelé se dali znovu do pohybu.

Vztekla si povzdechl. "Tak je tady máme zas," řekl a unaveně vstal.

"Tak historie, říkáš?" ušklíbl se Nerudel a zvedl oštěp. "Takže poslední slavná bitva? Do poslední kapky krve?"

Lady Smršťová obešla několik padlých pelichánů a vybrala si těžký meč. Byla celá naježená vzteky. "Na to, a bude ta poslední kapka krve, se ještě podíváme!" prohlásila tónem, který přesvědčil Vztekla, že pelichán, který ji napadne, bude velmi nešťastný. Obrátila se ke Zkázovi. "A až tady z toho maléru vyvážneme, mladíku," vyštěkla na něj, "ráda bych si s vámi opravdu vážně promluvila. Když jsme se rozhodli bojovat, jistě před sebou máme i kus budoucnosti -" Pelicháni začali útočit.

Ale zdaleka už neútočili tak nadšeně jako na začátku. Ti vpředu se sice přibližovali, ale ti za nimi neustále zpomalovali. Křičeli jeden na druhého a ohlíželi se směrem k vlasu. Během několika vteřin se pak začali zmateně pohybovat sem a tam.

Obránci zírali na bitevní pole.

"Proč se zastavili?" nechápal Nerudel.

Vztekla upíral oči do stínů mezi vlasy na okraji porostu.

"Je tam... Něco tam je..." ohlásil ostatním nejistě.

"Další pelicháni?"

"Já tam dost dobře nevidím... Bojuje se tam... Počkejte..."

Zamrkal. "Jsou to Chrabrodějové! Tisíce a tisíce Chrabrodějů! Útočí na pelichány!"

Zkáza se rozhlédl po obráncích. "Pak nemáme jinou možnost," řekl. "Do útoku!"

Pelicháni, sevření mezi dvěma armádami, neměli šanci ani milion ku jedné. A Chrabrodějové bojovali jako nepříčetní... huň, bojovali jako přičetní těmi nejlepšími zbraněmi, jaké dokázali vyrobit, a sekali, bodali a zabíjeli. Jako chirurgové, jak později poznamenal Pomočul, nebo jako lidé, kteří si uvědomili, že nejlepší budoucnost je ta, kterou si člověk udělá sám.

Později zjistili, že v boji zahynul Chrabroděj Uruk. Ale do poslední chvíle nevěděl, že se to stane. A Chrabrodějové používali zvláštní způsoby dorozumívání, dokázali se navzájem téměř okamžitě domluvit po celém Koberci. Jeho nový poznatek letěl od Chrabroděje k Chrabroději jako štěpní požár: Nemusíte jen přijímat, ale můžete změnit, co se má stát. To bylo něco, co je nikdy předtím nenapadlo.

* * *

A pak bylo opravdu po všem.

Nikdo nedokázal najít císaře. On ho taky nikdo příliš důkladně nehledal. Konkrétně se o tom nemluvilo, ale všichni tak nějak rozuměli samo sebou, že tady teď velí Zkáza.

Samozřejmě, ne všechno skončilo s bojem, pomyslel si Vztekla. Konec boje je ten okamžik, kdy začínají starosti a obtíže, a to bez ohledu na to, zda jste vyhráli nebo prohráli. Máte kolem sebe tisíce lidí, kteří mají jídlo sotva na jeden den a nemají kde bydlet, a v nedalekém vlase se stále ještě potulují hloučky pelichánu, i když ti snad dají na nějaký čas

pokoj. A říše je na hadry. A pořád ještě je tady země Vysoké brány, se kterou se bude muset něco udělat. Otázka potravin byla jedna z těch, které se vyřešily velmi snadno. Všude kolem leželi mrtví tygralokové. A jak prohlásil Nerudel, bylo by škoda je nechat zkazit.

Zkáza strávil celý den tím, že seděl v troskách paláce a naslouchal zástupům lidí, kteří procházeli kolem něj, a občas vydal nějaký rozkaz. Do Vorvane byl vyslán oddíl vojáků, aby do Zboží dopravil zbytek mizvoňských vozů. Někdo navrhl, že by se měla uspořádat oslava s hostinou. Zkáza řekl, že až na to bude čas. A pak přivedli Baziliše. Byl těžce zraněn oštěpem, ale Nerudelův oddíl, který sbíral tygraloky, ho našel ještě živého. Pokusili se ho přivléci před Zkázu, ale vzhledem k tomu, že Baziliš sotva stál na nohou, nemělo to ten správný švih.

"Měli bychom uspořádat soud," prohlásil Pomočul, "podle prastarého zvyku -"

"A pak ho odkrouhnout," zkrátil jeho projev Nerudel.

"Na takové věci nemáme čas," zavrtěl hlavou Zkáza. "Baziliši?"

Navzdory svým zraněním pelichán pyšně pozvedl hlavu. "Ukážu vám, jak umí pelicháni umírat," procedil mezi zuby.

"To už víme," odpověděl mu klidně Zkáza. "Ale co bych rád věděl - proč? Proč jste na nás zaútočili?"

"My sloužíme Smetu! Smet nenávidí život v Koberci!"

"Je to jen přírodní síla," mumlal Pomočul. "Je to jasné každému, kdo se věnuje vědeckému pozorování a dedukci."

Baziliš na něj něco nesrozumitelného zavrčel.

"Hoďte ho do nějaké cely," nařídil Zkáza. "Teď nemám čas ho poslouchat."

"Myslím, že se žádné cely nezachovaly," upozornil ho Nerudel.

"Tak ho nechte nějakou celu postavit a pak ho do ní vhoďte."

"Ale měli bychom ho zabít!"

"Ne. Poslouchali jste příliš často Brokanda."

Brokando se naježil. "Dobře víš, co je to zač! Proč ho nezabít -" začal, ale byl přerušen.

"Protože nezáleží na tom, co je zač on! Záleží na tom, co jsme zač my!"

Všichni se ohlédlí. Dokonce i Baziliš.

To jsem byl já, zarazil se Vztekkan. Neuvědomil jsem si, že mluvím nahlas. No, když už... "To je důležité," pokračoval Vztekkan. "Proto bylo vybudováno Zboží. Protože lidé chtěli najít lepší způsob života než neustále válčit mezi sebou. A přestat se konečně bát budoucnosti."

"My jsme se k říši nikdy nepřidali!" upozornil Brokando.

"Když nastal čas, kdy jste museli volit, na čí stranu jste se dali?" nadhodil Vztekkan. "Koneckonců, byli jste součástí říše. Jen jste o tom nevěděli. Strávili jste tolik času v pýše nad tím, že nejste součástí říše, že jste skončili... no, jako její součást. Co byste dělali, kdyby říše neexistovala? Zase byste shazovali lidi ze skály?"

"Já žádné lidi ze skály neshazoval!"

Bazilišova hlava se užasle obracela od jednoho k druhému.

"A proč jste přestali?" podíval se na Brokanda zvědavě Vztekkan.

"Tedy... nebylo to... Prostě se mi to... Na tom nezáleží!"

"Tihle?" vypravil pak ze sebe Baziliš s úžasem. "Tihle mě porazili? Slabí, hloupí lidé, kteří se neustále hádají mezi sebou?"

"Úžasně, že?" přikývl Zkáza. "Odved'te ho a někde zamkněte."

"Já žádám čestnou smrt!"

"Poslouchej mě," obrátil se k němu Zkáza a jeho hlas zněl jako kus bronz. "Zabil jsem Morochora, protože takoví tvorové by vůbec neměli existovat. U tebe si nejsem jistý. Ale jestli mě budeš ještě jednou otravovat, zabiju tě na místě. Tak... teď ho odved'te pryč."

Baziliš otevřel ústa, ale pak si to rozmyslel a zase je zavřel.

Vztekkan se podíval na Zkázu. Udělal by to, pomyslel si. Tady a okamžitě. Ne z krutosti ani vzteku, ale protože bylo potřeba to udělat.

Uvědomil si, že by se mnohem raději postavil Brokandovi, který propadl bojovému šílenství, nebo rozzuřenému Bazilišovi než Zkázovi.

"Vztekkan má pravdu," přikývl Pomočul, když mlčícího pelichána odvedli. "Každý dělal věci postaru. Teď budeme muset přijít na to, jak to dělat novým způsobem. Jinak bohužel nebude žádný způsob. Přece jsme neprošli tím vším jen proto, abychom zase upadli do starých třenic a hádek. Říše -"

"Nejsem si jistý, že vůbec ještě nějaká říše bude," prohlásil Zkáza.

"Cože? Ale říše přece být musí!" vyskočil Pomočul.

"Může být něco lepšího," odpověděl mu Zkáza. "Právě o tom přemýšlím. Množství malých zemí a měst volně spojených dohromady by mohlo být lepší než jedna velká říše. Nevím."

"A hlasovací právo pro ženy," ozval se odněkud z davu hlas paní Smršťové.

"I to by bylo možné," přikývl. "Mělo by tam být pro každého něco."

Zvedl hlavu. V pozadí davu stáli nějakí Chrabrodějové. Ti neřikali nic. Nikdo neznal jejich jména.

"Ano, něco pro každého," opakoval Zkáza. "Měli bychom si o tom promluvit -"

Jeden z Chrabrodějů postoupil kupředu, stáhl si z hlavy kápi a tak odhalil, že je vlastně ona.

"Musím s vámi mluvit," řekla.

Všichni Chrabrodějové si stáhli z hlav kápě.

"Jmenuji se Tarilon a jsem důlmistryně. Odcházíme. Myslíme si... myslíme si, že už zase cítíme budoucnost. My... znovu si ji pamatujeme."

"Prosím?" nechápal Zkáza.

"Zvolili jsme si nové Vlákno."

"Já vám nerozumím."

"Stali se z nás znovu Chrabrodějové. Skuteční Chrabrodějové. Myslíme si, že si budeme pamatovat novou historii, takže teď, když dovolíte, bychom se vrátili zpět ke svým životům." Usmála se. "Vzpomínám si, že jsem tohle řekla."

"Oh," bylo jediné, na co se Zkáza zmohl. Zdálo se, že je v rozpacích, praktický člověk, který se ocitl tváří v tvář něčemu, čemu právě teď nemá dost času porozumět. "Dobře. To jsem upřímně rád, už za vás. Pokud pro vás můžeme cokoliv udělat -"

"Vždyť my se znovu sejdem. To jsme si... jistí."

"Dobrá. Takže ještě jednou velmi děkujeme -"

Chrabrodějové už pomalu odcházeli.

Vzteklan vyklouzl za nimi. Slyšel, jak se lidé za ním už zase začali přit...

Bylo ráno. Chrabrodějové pospíchali pryč troskami města a měl co dělat, aby je dohonil.

"Tarilon?"

Zastavila se a otočila. "Ano?"

"Proč odcházíte? Co jsi tím chtěla říci?"

Zamračila se. "My... zkoušeli jsme to... vaše... rozhodování. Naslouchali jsme Urukovi. Řekl nám o způsobu, jak se rozhodovat. Zkoušeli jsme to. Je to strašlivé. Jak to můžete snášet? Žít a nevědět, co se stane. Každé ráno vstávat a nebyt si jistý, že se dožijete západu slunce. My bychom z toho zešíleli! Jenže my jsme Chrabrodějové. Nemůžeme změnit sami sebe. Pomohli jsme stvořit novou historii. A teď si myslíme, že si ji dokážeme i znovu zapamatovat."

"Aha."

"Jakou sílu musíte všichni mít, abyste se dokázali postavit tváří v tvář takové nejistotě."

"My si myslíme, že je to normální," odpověděl Vztekkan.

"Jak zvláštní. Podivné. Jaká odvaha. Dobrá. Tak na shledanou. Ty už ses rozhodl opustit Zboží."

"Ano, já totiž - jak to víš?"

Zatvářila se vesele. "Jak jsem řekla - už zase si pamatujeme věci!"

Rolanda našel tam, kde ho uvázal. Vztekkan toho teď ve svém vaku mnoho neměl. Sáček šťastného prachu se ztratil.

Takže měl mince. Obutý byl do skoro nových pevných bot. Všechno, co měl, byla přikrývka, několik nožů a kus silného provazu. Oštěp. Ale on člověk vlastně o moc víc nepotřebuje.

Právě když si upravoval sedlo, ozval se za ním Pomočulův hlas.

"Odjíždíš?"

"Pch. Neslyšel jsem tě!"

"Strávil jsem většinu života mezi vámi, Mizvoni. Plížit se tedy opravdu umíte. A musím dodat, že i odpížit."

"No, já si myslím, že si to lidé vyfídí i beze mě," řekl Vztekkan.

"Pokud se samozřejmě nepřestanou přit," dodal Pomočul. "Moc důležitá věc, tyhle diskuse."

Vztekkan se otočil. "Já se chci prostě dozvědět něco o Koberci," řekl. "Co je to Smet. Co je tam, kde to všechno končí?"

Ty jsi říkal, že se máme pořád ptát..."

"Správně. To je taky moc důležité, otázky."

"Myslíš si, že ten Zkázův nápad bude fungovat?"

"Kdo ví? Je na čase zkusit něco nového."

"To je pravda." Vztekkan se vyšvihl do sedla. "Víš, že si o nás Chrabrodějové myslí, že jsme odvázní, protože děláme rozhodnutí? Oni to neumějí! Nedokážou se s tím smířit! A my jsme si mysleli, že oni jsou něco zvláštního. Je úžasné, co všechno se člověk dozví a naučí."

"Cožpak jsem to vždycky neříkal?" nadhodil Pomočul.

"No, a já bych se chtěl naučit mnohem víc! A chci jít hned, protože když nepůjdu hned, tak už nepůjdu nikdy. Chci vidět všechny ty věci, o nichž jsi mi vyprávěl!" vysvětloval Vztekkan. "Židlonoh. Krboviště. Kraj."

"Tak mi potom musíš říct, jaké jsou doopravdy," usmál se Pomočul. "Já o nich vždycky jenom četl."

Vztekkan se zarazil. "Ale když jsem byl malý, vyprávěl jsi nám o Koberci všechny možné historky! To mi snad teď chceš říct, že to nebyla pravda?"

"Ale ano, všechno to byla pravda. Jinak by je nikdo nezapsal." Pomočul pokrčil rameny. "Vždycky jsem chtěl hrozně cestovat. Ale nikdy jsem na to nějak neměl čas. Podívej, když ti zbude trochu času, měl by sis vždycky udělat pár poznámek..."

"No vidíš. Správně. Aha. Ano. Udělám. Si čas. I poznámky. Takže... na shledanou?"

"Na shledanou."

"A rozluč se za mě..."

"Neboj, rozloučím."

"Víš, jak to je."

"Asi ano. Tak na shledanou. A nezapomeň se jednou vrátit, abys nám to všechno mohl povídat."

Ta poslední slova už Pomočul vykřikl, protože Vztekkan pobídl Rolanda kupředu. Když už vypadal skoro jako pecička na cestě, obrátil se a zamával.

Pomočul se pomalu vracel do diskuse.

Nedaleko Zboží se Vztekkan znovu zastavil a zhluboka se nadechl vzduchu Koberce.

Cítil mírný smutek. Ale někde vždycky bude existovat někde, kam se bude moci vrátit. Usmál se a poplácal Rolanda po krku. Pak, se silící nadějí a rozevlátými vlasy, pobídl bílého koně do cvalu a zmizeli mezi hustými vlasy.